

Duurzaamheidsverslag

Combilo 2024

Van plant tot papier

Dit verslag is geprint op de bijzondere papiersoort Valorise, dat een mooi verlengstuk is van ons eigen werkveld en duurzaamheidsbeleid. Het circulaire papier is gemaakt met lokaal gewonnen tomatenplantvezels. Dankzij de unieke receptuur zijn de tomatenplantvezels heel subtiel zichtbaar.

Dit innovatieve oer Hollands product, ontstaan in het Zuid-Hollandse Westland, is ontwikkeld op basis van de vezels van tomatenplanten. Nadat de tomaten aan het einde van de zomer geoogst zijn, zijn de planten niet meer nodig en worden de kassen gelegeerd. Daarbij komt jaarlijks zo'n 80 miljoen kilo aan tomatenplanten vrij. Nu wordt van deze reststroom papier gemaakt. Een prachtig product met een lage ecologische voetafdruk.

Duurzaamheidsverslag

Combilo 2024

2e jaargang

Combilo B.V.
Transportweg 23
2742 RH Waddinxveen

www.combilo.nl
+31 (0)180 44 67 00

1. Inleiding

“Wij nodigen u van harte uit om dit verslag te lezen, als inkijkje, als uitnodiging tot gesprek en hopelijk ook als inspiratie.”

1.1 Voorwoord

Beste lezers,

We zijn verheugd ons tweede duurzaamheidsverslag met u te delen. Sinds de publicatie van ons eerste verslag over 2023 hebben we niet stilgezeten. Het heeft ons immers veel inzicht gegeven over waar we nu staan en wat we kunnen verbeteren. We bouwen stap voor stap aan een duurzamere toekomst, samen met onze telers, klanten en collega's in de keten.

2024 was op meerdere fronten een bijzonder jaar voor Combilo. Een mooi hoogtepunt was ons 100-jarig jubileum, dat we in september vierden samen met maar liefst 700 gasten. Een feestelijk moment van verbinding waarin we stilstonden bij onze rijke historie, maar vooral ook vooruitkeken. Want als familiebedrijf, geworteld in vier generaties ondernemerschap, voelen we de plicht om keuzes te maken die niet alleen goed zijn voor ons bedrijf, maar ook voor de sector en de wereld om ons heen. Ook een jaar waarin we nieuwe wegen zijn ingeslagen. Allereerst markeerde 2024 de oprichting van Combilo Food Solutions, een initiatief waarmee we op innovatieve wijze reststromen, met name paprika's, een tweede leven geven. Door deze producten te verwerken tot hoogwaardige purees, verminderen we verspilling en voegen we waarde toe aan de keten.

In ons streven naar duurzaamheid staan we ook voor de uitdaging om de CO₂-uitstoot van onze gehele keten in kaart te brengen. Als familiebedrijf in de AGF-sector begrijpen we dat elke schakel in onze keten, van teelt tot distributie, bijdraagt aan onze ecologische voetafdruk. Het meten en analyseren van deze uitstoot is een complexe zaak, maar belangrijk om verdere maatregelen te nemen. Vanaf 1 januari 2025 schakelen we, naast onze eigen opgewekte zonne-energie, volledig over op windenergie. Een bewuste keuze die past bij onze ambitie om onze ecologische voetafdruk fors te verkleinen én om als ketenpartner verantwoordelijkheid te nemen.

In 2024 is bij Combilo voor de 2e keer de EcoVadis duurzaamheidsanalyse uitgevoerd. Met trots kunnen we melden dat ons bedrijf is gegroeid van een bronzen score naar een zilveren score. Deze prestatie benadrukt onze continue inzet voor duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Onze hoogste scores zijn behaald op de thema's Milieu en Arbeids- en mensenrechten. Vergeleken met onze vorige bronzen score, is deze zilveren erkenning een bewijs van onze voortdurende inspanningen en verbeteringen.

In dit verslag kijken we ook met een realistische blik naar de context waarin we opereren. De politieke besluitvorming rond het zogenaamde 'omnibus-wetsvoorstel' heeft ertoe geleid dat bedrijven zoals het onze niet langer verplicht worden om te rapporteren volgens de CSRD-richtlijnen. Toch kiezen wij er bewust voor om dat wel te blijven doen omdat we geloven in transparantie, in leren van data en in het delen van onze voortgang. Duurzaamheid is geen vinkje, maar een doorlopend proces van verbetering, samen met anderen.

Wij nodigen u van harte uit om dit verslag te lezen, als inblik, als uitnodiging tot gesprek en hopelijk ook als inspiratie.

Namens:

Harro van Rossum
Algemeen directeur
Combilo International BV
Juni 2025

1.2 Quick Facts

Maatschappelijke bijdragen, pagina 20

4

projecten en organisaties
ondersteund die gezonde
levensstijlen bevorderen

Medewerkers, pagina 22

162

eigen medewerkers

Producten en waardeketen, pagina 24

91%

van de producten is afkomstig
van Nederlandse teelt

12

Dubbele materialiteitsanalyse, pagina 36

materiële onderwerpen:

Milieu

5

Sociaal

4

Bestuur

3

0,4%

AGF-reststroom, pagina 43

onverpakt AGF-afval ten
opzichte van inkoopvolume

Verpakkingen, pagina 47

20%

minder verpakkingsmateriaal
voor komkommers gebruikt
ten opzichte van 2023

Gezondheid en veiligheid Combilo medewerkers, pagina 67

Nieuwe maatregelen 2024:

- Saladebar in de kantine
- Leasefietsplan
- Gestart met het interviewen
van uitzendkrachten over loon
en leefomstandigheden

Verantwoord inkopen, pagina 78

39%

van het inkoopvolume valt
onder een milieu certificering

Afval en circulariteit, pagina 50

4%

reductie in afvalvolume
ten opzichte van 2022

Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers, pagina 72

87%

van het inkoopvolume valt
onder een sociale certificering

Informatie- en systeembeveiliging, pagina 81

0

datalekken, stroomuitval
of uitval van dataverbindingen

Emissies, pagina 57

1%

afname CO₂-reductie scope 1 en 2
ten opzichte van 2022

Training en opleiding, pagina 77

1.664

gevolgde trainings- en
opleidingsuren

Bedrijfsethiek, pagina 84

0

incidenten van corruptie, mededinging,
privacy of ongewenst gedrag

1.3 Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4	3.2 Sociaal.....	63
1.1 Voorwoord.....	5	3.2.1 Voedselveilige en gezonde producten.....	63
1.2 Quick Facts.....	6	3.2.2 Gezondheid en veiligheid Combilo.....	67
1.3 Inhoudsopgave.....	8	3.2.3 Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers.....	72
		3.2.4 Training en opleiding.....	75
2. Bedrijfsprofiel.....	10	3.3 Bestuur.....	78
2.1 Waardecreatie.....	10	3.3.1 Verantwoord inkopen.....	78
2.1.1 100 jaar Combilo.....	10	3.3.2 Informatie- en systeembeveiliging.....	81
2.1.2 Visie, missie en kernwaarden.....	12	3.3.3 Bedrijfsethiek.....	84
2.1.3 Duurzaamheidsstrategie.....	14	4. Achtergrond.....	87
2.1.4 KPI Dashboard.....	18	4.1 Bestuursstructuur.....	87
2.1.5 Maatschappelijke bijdragen.....	20	4.2 Over dit verslag.....	90
2.2 Activiteiten.....	22	5. Bijlagen.....	92
2.2.1 Medewerkers.....	22	5.1 ESRS-index.....	93
2.2.2 Producten en waardeketen.....	24	5.2 ESRS AR 16.....	104
2.3 Stakeholders.....	28	5.3 Herformuleringen.....	106
2.3.1 Stakeholderbetrokkenheid.....	28	5.4 Afkortingen.....	108
2.3.2 Stakeholders aan het woord.....	32	5.5 Extra informatie.....	110
2.4 Materialiteitsanalyse.....	36		
2.4.1 Dubbele materialiteitsanalyse.....	36		
2.4.2 Niet-materialiteitsonderwerpen.....	41		
3. Impact.....	43		
3.1 Milieu.....	43		
3.1.1 AGF-reststroom.....	43		
3.1.2 Verpakkingen.....	47		
3.1.3 Afval en circulariteit.....	50		
3.1.4 Klimaatimpact van de producten.....	54		
3.1.5 Emissies.....	57		

2. Bedrijfsprofiel

2.1 Waardecreatie

2.1.1 100 jaar Combilo

In 2024 heeft Combilo een bijzondere mijlpaal gevierd: we zijn honderd jaar actief in de groente- en fruitsector. Wat begon als een kleine commissiehandel in Loosduinen, is uitgegroeid tot een internationale ketenpartner. We vieren niet alleen ons honderdjarig bestaan. We staan ook stil bij de mensen, momenten en mijlpalen die ons gevormd hebben. Onze geschiedenis loopt van de oorsprong in Loosduinen tot het moderne bedrijf dat we vandaag zijn. Die geschiedenis is gebouwd door generaties medewerkers, klanten en partners.

100 jaar Combilo in beweging

Eerste generatie

Onze geschiedenis begint op 1 mei 1924. De gebroeders Krul starten dan een commissiehandel in groenten en fruit in Loosduinen. Kort daarna sluit Cornelis van Rossum zich aan. Daarmee ontstaat een samenwerking voor generaties. In de jaren dertig groeit het bedrijf verder in het Westland. Na afloop van de veiling verhandelen we daar dagelijks verse komkommers en kropsla. In de jaren veertig krijgt onze samenwerking de naam Combilo, afgeleid van 'Combinatie Loosduinen'. In de daaropvolgende decennia groeit Combilo uit tot een vaste waarde in de groente- en fruitsector.

Tweede generatie

Met de komst van de tweede generatie Van Rossum in de jaren vijftig zet de groei verder door, zowel nationaal als internationaal. In de jaren zestig introduceren we als eerste Amerikaanse ijsbergsla in Europa. Ook breiden we onze export uit naar Engeland en Scandinavië. In 1975 verhuist Combilo naar Bleiswijk. Dit markeert een volgende stap in de modernisering van onze bedrijfsactiviteiten.

Derde generatie

In de jaren tachtig versterkt de derde generatie het familiebedrijf en groeit onze import, onder meer uit Spanje. Toen de traditionele veilingklok in de jaren negentig verdween, werden we medeoprichter van Vers Direct Nederland. Daarmee gingen we rechtstreeks samenwerken met Nederlandse kasgroentetelers. Sinds 2002 is Combilo gevestigd in Waddinxveen, het huidige hart van ons bedrijf.

Vierde generatie

De derde generatie leidt het bedrijf nog altijd, terwijl de vierde generatie zich stap voor stap voorbereidt op een toekomstige rol aan het roer. Met die gezamenlijke blik vooruit richten we ons op een toekomst waarin duurzaamheid, innovatie en samenwerking centraal staan. Daarbij bouwen we voort op honderd jaar ondernemerschap en groei binnen onze familie. Deze mijlpaal laat zien hoe waardevol onze geschiedenis is en hoeveel we hebben bereikt dankzij de inzet van medewerkers en partners.

Feest ter ere van 100 jaar Combilo

Op 28 september vierden we onze honderdste verjaardag met een feestelijke bijeenkomst. Tijdens deze avond nam Bas van Werven, ervaren journalist, radio- en televisiepresentator, ons mee op reis door de tijd. Hij belichtte het fundament van het verleden, de dynamiek van het heden en onze ambities voor de toekomst. Dit was een moment om samen terug en vooruit te kijken. Samen met medewerkers, partners en gasten stonden we stil bij een eeuw van groei, samenwerking en ontwikkeling.

Het werd een avond vol persoonlijke verhalen, mooie ontmoetingen, heerlijke gerechten waarin groenten en fruit centraal stonden en verrassend goede dansmoves. Een feest dat paste bij wie we zijn en waar we naartoe willen.

Erasmus Medisch Centrum Sophia Kinderziekenhuis

Voor ons feest en 100-jarig bestaan vroegen we onze gasten om een gift voor een speciaal doel. Samen hebben we maar liefst €50.000 opgehaald voor het Erasmus MC Sophia Kinderziekenhuis. Met deze bijdrage steunen we een belangrijk project: medicijnen uit de 3D-printer speciaal voor kinderen. Veel bestaande medicijnen zijn namelijk niet goed afgestemd op kinderen, vanwege verkeerde doseringen, onaangename smaken of onhandige vormen. Met 3D-printtechnologie kunnen medicijnen precies aangepast worden aan gewicht, behoefte en voorkeuren van elk kind. Zo maken we het innemen prettiger, verhogen we de therapietrouw, verbeteren we de zorg en verminderen we medicijnverspilling. Dankzij deze techniek kunnen jonge patiënten binnenkort kindvriendelijke medicijnen innemen, afgestemd op hun persoonlijke situatie en ziektebeeld.

50-jarig jubileum Ger

Onze collega Ger vierde in 2024 zijn vijftigjarig dienstverband bij Combilo. Op zijn 17e begon hij zijn loopbaan bij ons, aangespoord door vrienden die hier al werkten. Gedurende zijn carrière heeft Ger diverse taken uitgevoerd, zoals komkommers sealen en vrachtwagens laden en lossen. Hij maakte de groei en verhuizingen van Combilo mee, van Delft naar Bleiswijk en uiteindelijk naar Waddinxveen. Ger heeft alle vier generaties van Rossum binnen het bedrijf zien werken en waardeert de betrokken en zorgzame sfeer die altijd aanwezig was. Na een halve eeuw geniet hij nog steeds van zijn werk en de extra vrije tijd met zijn gezin.

Het verhaal van Ger laat zien hoe loyaal en betrokken onze medewerkers zijn. Zijn halve eeuw bij Combilo is een bijzondere prestatie en zijn verhalen geven een unieke inkijk in onze geschiedenis en cultuur. Namens iedereen bij Combilo: gefeliciteerd, Ger!

2.1.2 Visie, missie en kernwaarden

Door onze kennis van producten, verpakkingen en logistiek zijn wij in staat een sleutelrol te spelen bij het verbinden van onze telers en klanten. Die kennis is tegelijkertijd onmisbaar bij het creëren van nieuwe werkwijzen om te voldoen aan de toenemende vraag naar duurzaam, gezond en lekker eten.

We zijn een trots, betrouwbaar, onafhankelijk familiebedrijf met een passie voor groente en fruit. Wij streven naar een zo efficiënt en duurzaam mogelijke keten: van zaadje tot aan de klant. Wij werken continu aan het verder verduurzamen van onze disciplines. Dit doen we samen met onze telers, partners en klanten. Hierbij staat ethisch zakendoen en langdurige samenwerkingen voorop.

Creating **refreshing ways** together

Visie

Groente en fruit beschikbaar maken in Europa.

Missie

Verbinden, innoveren en voldoen aan de vraag naar duurzame en verse groente en fruit.

Kernwaarden

(we) **Care**

We zorgen voor een veilige werkomgeving in ons bedrijf, waar iedereen met plezier werkt en waar we elkaar stimuleren om te groeien, zowel persoonlijk als in het werk.

(we) **Connect**

Met kennis van product, verpakking en logistiek spelen wij een sleutelrol in het verbinden van onze telers en klanten.

(we) **Contribute**

We leveren een bijdrage aan een gezonde levensstijl en aan een duurzame keten.

2.1.3 Duurzaamheidsstrategie

Combilo streeft naar efficiëntie en duurzaamheid, zowel binnen onze eigen bedrijfsactiviteiten als in de gehele keten, van zaadje tot aan de klant. In nauwe samenwerking met onze telers, partners en klanten verduurzamen we continu processen. Hierbij staan een langdurige samenwerking en ethisch zakendoen centraal. Om onze sociale en milieudoelen te bereiken, hebben wij zes thema's geïdentificeerd die tot 2030 de kern vormen van onze duurzaamheidsstrategie.

Duurzaamheidsbeleid

Wij zetten ons in voor de bescherming van het milieu en voor de preventie van milieuvervuiling. Tegelijkertijd streven wij ernaar om een positieve bijdrage te leveren aan het welzijn van de mens.

Sustainable Development Goals (SDGs)

Van de 17 ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (Sustainable Development Goals) hebben wij drie doelen gekozen die aansluiten bij onze impact. Deze zorgen samen met SMETA (Sedex Members Ethical Trade Audit), ISO 14001 certificering, de EcoVadis duurzaamheidsrating en -strategie voor sturing in de verbetering van onze duurzaamheidsprestaties. Ons duurzaamheidsteam is verantwoordelijk voor periodieke monitoring van de voortgang en het voldoen aan wet- en regelgeving. De uitvoering is een gedeelde verantwoording van directie en medewerkers.

Meer informatie over de samenstelling van het duurzaamheidsteam is te vinden in het hoofdstuk Bestuursstructuur, vanaf pagina 87.

Duurzaamheidsverslag

In het duurzaamheidsverslag leggen wij de acties en resultaten vast die voortkomen uit ons duurzaamheidsbeleid. Het verslag is beschikbaar via onze website. Daarnaast drukken wij een beperkte oplage, die op aanvraag beschikbaar is en ook op locatie bij Combilo aanwezig is. Medewerkers kunnen het duurzaamheidsverslag op elk moment opvragen bij een van de leden van ons duurzaamheidsteam.

Duurzaamheidsteam

In 2024 hebben we de CSRD-werkgroep (Corporate Sustainability Reporting Directive), waar leden van de directie in zitten, samengevoegd met ons duurzaamheidsteam. Op deze manier zijn alle afdelingen met taken op het gebied van milieu, sociaal en bestuur (ESG) vertegenwoordigd.

Duurzaamheidsthema's

Om de duurzaamheid van onze bedrijfsactiviteiten en waardeketen verder te versterken, richten wij ons op zes thema's. Elk thema heeft een eigen doelstelling voor 2030. De thema's zijn voedselverspilling, energieverbruik, mobiliteit, mens en maatschappij, een verantwoorde keten en materialen en middelen.

1. Voedselverspilling

Wereldwijd gaat een aanzienlijk deel van het geproduceerde voedsel verloren door verspilling, van teelt tot consumptie. Binnen onze keten zetten wij ons in om verspilling te voorkomen en reststromen optimaal te benutten.

Onze ambitie is om voedselverspilling uiterlijk in 2030 terug te hebben gebracht tot 0,1% van onze inkoop. Ter ondersteuning van deze doelstelling is eind 2023 **Combilo Food Solutions** opgericht.

Meer informatie over Combilo Food Solutions en het verwaarden van AGF-reststromen staat in het hoofdstuk AGF-reststromen, vanaf pagina 43.

2. Energieverbruik

Het verminderen van het energieverbruik is een belangrijk onderdeel van onze bredere emissiedoelstelling. De manier waarop energie wordt ingekocht en gebruikt, heeft directe invloed op de totale footprint. Daarom ligt de focus op energiebesparing en het gebruik van duurzame bronnen.

Wij streven ernaar om de CO₂-uitstoot uit elektra en gas uiterlijk in 2030 terug te hebben gebracht naar 0 kg en daarmee onze uitstoot in scope 1 en 2 te halveren ten opzichte van 2022.

Meer informatie over het energieverbruik staat in het hoofdstuk Emissies, op pagina 57.

3. Mobiliteit

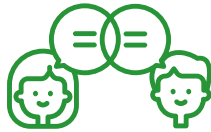
Mobiliteit is een van de grootste veroorzakers van CO₂-uitstoot binnen onze keten. Combilo verzorgt een deel van het transport tussen leveranciers, het distributiecentrum in Waddinxveen en afnemers met eigen vrachtwagens.

Onze doelstelling is om de CO₂-uitstoot uit eigen mobiliteit (scope 1 en 2) in 2030 naar 1.150 kg CO₂ te hebben gehalveerd ten opzichte van 2022.

Meer informatie over onze CO₂-uitstoot is te lezen in het hoofdstuk Emissies, vanaf pagina 57.

4. Mens en maatschappij

Mensen maken het verschil. Daarom investeren wij in de veiligheid, gezondheid, ontwikkeling en gelijke behandeling van onze medewerkers. Ook ondersteunen wij de lokale samenleving door samen te werken met de regionale Voedselbank,

maatschappelijke initiatieven te steunen en de leefomgeving in Waddinxveen te verbeteren.

Onze doelstelling is om de gezondheid, tevredenheid en betrokkenheid van medewerkers, uitzendkrachten en lokale stakeholders structureel te bevorderen.

Meer informatie over de gezondheid en veiligheid van medewerkers staat in het hoofdstuk Gezondheid en veiligheid Combilo, vanaf pagina 67.

5. Verantwoorde keten

Een verantwoorde keten vraagt om ethisch, duurzaam en transparant ondernemen. Wij streven ernaar dat in 2030 94% van ons inkoopvolume voorzien is van een sociaal certificaat en 40% van een milieucertificaat.

Daarnaast maken wij onze scope 3-emissies inzichtelijk en committeren wij ons aan een Science Based Targets initiative (SBTi)-doelstelling om deze emissies beter te begrijpen.

Meer informatie over de sociale en milieueisen aan leveranciers is te vinden in het hoofdstuk Verantwoord inkopen, vanaf pagina 78.

6. Materialen en middelen

AGF-producten zijn kwetsbaar voor beschadiging en vervuiling. Daarom besteden wij veel aandacht aan de verpakking, die het product beschermt, de houdbaarheid verlengt en bijdraagt aan de juiste productbeleving.

Onze doelstelling is om het gebruik van materialen tot een minimum te beperken en producten te verpakken met duurzame alternatieven.

Meer informatie over productverpakkingen staat in het hoofdstuk Verpakkingen, vanaf pagina 47.

2.1.4 KPI Dashboard

	Key Performance Indicator (KPI)	2022	2023	2024	Doel 2030	Hoofdstuk	Pag.	
1	Voedselverspilling	% onverpakte AGF dat als afval wordt afgevoerd, ten opzichte van het totale inkoopvolume van AGF	1,37%	0,66%	0,42%	0,10%	AGF-restroom	43
2	Energieverbruik	Scope 1 en 2 CO ₂ -uitstoot uit gas en elektra (exclusief elektrisch wagenpark) ten opzichte van 2022	761	763	843	381	Emissies	57
3	Mobiliteit	Scope 1 en 2 CO ₂ -uitstoot uit mobiliteit en transport (exclusief elektrisch wagenpark) ten opzichte van 2022	1.542	1.658	1.433	1.150	Emissies	57
		Aandeel transportwagenpark elektrisch	0	0	0	Geen doelstelling		
		Gebruikers fietsplan	-	-	10	Geen doelstelling	Gezondheid en veiligheid Combilo	67
4	Mens en maatschappij	Donaties en schenkingen	2022	2023	2024	Geen doelstelling	Maatschappelijke bijdragen	20
		Trainingsuren medewerkers	-	2.000	1.664	Geen doelstelling	Training en opleiding	75
		Aantal ongevallen eigen en niet-eigen medewerkers	0	1	2	0	Gezondheid en veiligheid Combilo	67
5	Verantwoorde keten	Aandeel inkoopvolume sociaal gecertificeerd	87,00%	91,00%	87,00%	94,00%	Verantwoord inkopen	78
		Aandeel inkoopvolume milieu gecertificeerd	31,00%	30,00%	39,00%	40,00%		
		Scope 3 inzichtelijk maken keten	-	-	-	SBTi in 2025	Klimaatimpact van de producten	54
		Aantal datalekken	0	0	0	0	Informatie- en systeembeveiliging	81
		Aantal incidenten corruptie, mededinging of ongewenst gedrag	0	0	0	0	Bedrijfsethiek	84
6	Materialen en middelen	Ingezameld backingmateriaal etiketten	0	0	2.400 kg	Geen doelstelling	Afval en circulariteit	50
		Papierinkoop	3.027 kg	2.396 kg	2.125 kg	Geen doelstelling		
		Wegwerpkleding	3.648 kg	2.519 kg	5.544 kg	Geen doelstelling		
		Afvalstromen in tonnen	2.889 ton kg	1.660 ton kg	1.587 ton kg	Geen doelstelling		
		Aandeel ingekochte verpakkingen uit hernieuwbare materialen	83,00%	78,00%	77,00%	Geen doelstelling	Verpakkingen	47

2.1.5 Maatschappelijke bijdragen

Impact maken doe je niet alleen, maar samen. Vanuit die overtuiging draagt Combilo bij aan initiatieven die een verschil maken in het leven van jong en oud. Samen zorgen, samen delen, samen bewegen. Wij ondersteunen kinderen in het Erasmus MC Sophia ziekenhuis, zetten ons in voor voedsel dat anders verloren zou gaan en stimuleren een gezondere levensstijl. In 2024 hebben wij diverse donaties en schenkingen gedaan om deze doelen te ondersteunen.

Stichting Vrienden van het Sophia

In het Erasmus MC Sophia Kinderziekenhuis wordt zorggedragen voor de meest bijzondere en kwetsbare patiënten. De Stichting Vrienden van het Sophia spant zich in om hun verblijf in het ziekenhuis zo aangenaam mogelijk te maken en ondersteunt de financiering van wetenschappelijk onderzoek en vernieuwende projecten. Met elkaar hebben we €50.000 opgehaald voor het Erasmus MC Sophia Kinderziekenhuis. Deze opbrengst gaat naar een innovatief project waarbij kindermedicijnen worden gemaakt met een 3D-printer. Dankzij deze techniek kunnen medicijnen straks worden afgestemd op de wensen van het kind, qua vorm, kleur en smaak.

Meer informatie over dit initiatief is te lezen in het hoofdstuk Combilo 100 jaar, vanaf pagina 10.

Stichting Samen Tegen Voedselverspilling

Binnen de stichting Samen Tegen Voedselverspilling bundelen kennisinstellingen, overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven uit de hele voedselketen hun krachten om voedselverspilling in Nederland met vijftig procent te hebben vermindert in 2030, ten opzichte van 2015. Dit gezamenlijke doel sluit aan bij Sustainable Development Goal 12.3 van de Verenigde Naties. Als lid van deze stichting leveren wij actief onze bijdrage aan een verspillingvrije voedselketen.

Met Combilo Food Solutions geven wij sinds 2024 een nieuwe bestemming aan reststromen van Nederlandse groenten en fruit. Deze verwerken wij tot duurzame, houdbare halffabricaten voor de voedingsmiddelenindustrie. Zo zorgen we ervoor dat waardevolle producten behouden blijven voor consumptie en verminderen we actief voedselverspilling.

2.2 Activiteiten

2.2.1 Medewerkers

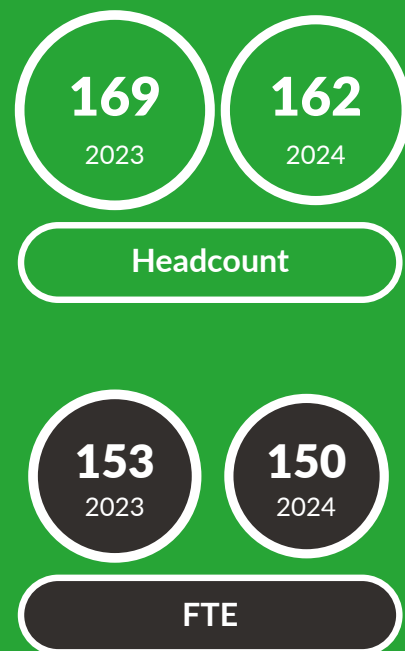
Dagelijks stemmen wij vraag en aanbod van versproducten op elkaar af. Deze dynamische handel vraagt om gedreven medewerkers die altijd paraat staan om onze klanten te voorzien van de meest verse producten van de hoogste kwaliteit. Door goed en plezierig samen te werken, kunnen we onze flexibiliteit en leverbetrouwbaarheid waarborgen in deze hectische branche.

Door het werken met seizoensproducten verschilt de personeelsbehoefte gedurende het jaar sterk. Daarom bestaat het personeelsbestand uit een vaste kern van eigen medewerkers, aangevuld met uitzendkrachten. Het is mooi om te zien dat het verloop onder de vaste medewerkers laag is. Dit betekent niet alleen het behoud van kennis en kunde, maar ook een sterke onderlinge band.

Uitzendkrachten

Tijdens de piekmaanden breidt Combilo het personeelsbestand uit met uitzendkrachten. Zij worden ingezet voor operationele werkzaamheden, zoals het inpakken en uitzoeken van producten én het orderpicken en laden. De behoefte aan uitzendkrachten verschilt per dag en hangt af van het seizoen, het productaanbod, het aantal opdrachten en de kwaliteit van de producten. De aantallen en inzet worden dagelijks afgestemd met de uitzendorganisaties. Als uitzendkrachten goed presteren en er een werkplek beschikbaar is, krijgen ze een contract voor bepaalde of onbepaalde tijd aangeboden.

Aantal medewerkers in headcount en FTE

In 2024 hebben 1.396 unieke uitzendkrachten operationele werkzaamheden uitgevoerd. Gemiddeld waren er dat jaar 96 FTE aan uitzendkrachten actief bij Combilo.

Een FTE (fulltime-equivalent) staat voor de arbeidsduur van één medewerker met een volledig dienstverband.

Bij Combilo is dat 38 uur per week voor loods- en kleinpakmedewerkers en 40 uur per week voor alle andere medewerkers.

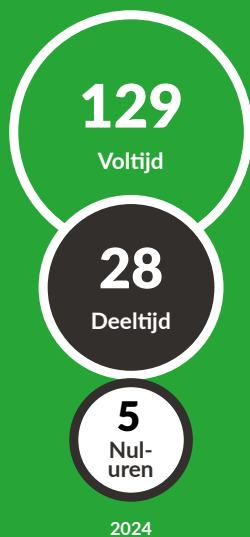
Aantal medewerkers per divisie

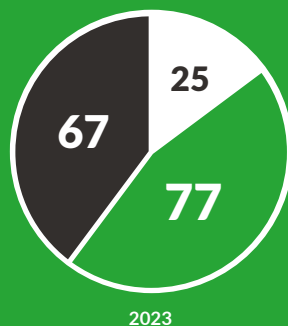
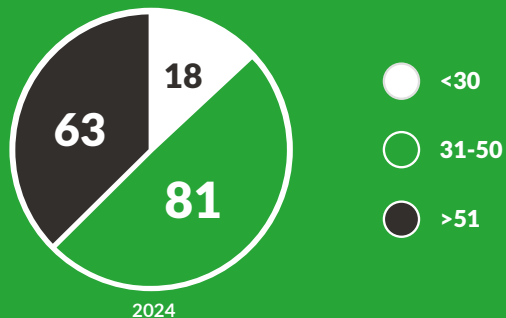
De werkzaamheden van onze medewerkers zijn in grote lijnen te onderscheiden in operationeel werk en ondersteunend werk. Operationele medewerkers houden zich onder andere bezig met de in- en verkoop van onze producten, het ontvangen van groente en fruit en het verpakken van producten. Zij werken op afdelingen als commercie, orderpicking, verpakken, kwaliteitscontrole, technische dienst en transport.

Ondersteunende medewerkers zijn voornamelijk actief op kantoor, bijvoorbeeld op de afdelingen ICT, financiële administratie en HR. Een groot deel van de operationele medewerkers is in vaste dienst. De meeste uitzendkrachten worden ingezet op de verpakkingsafdeling.

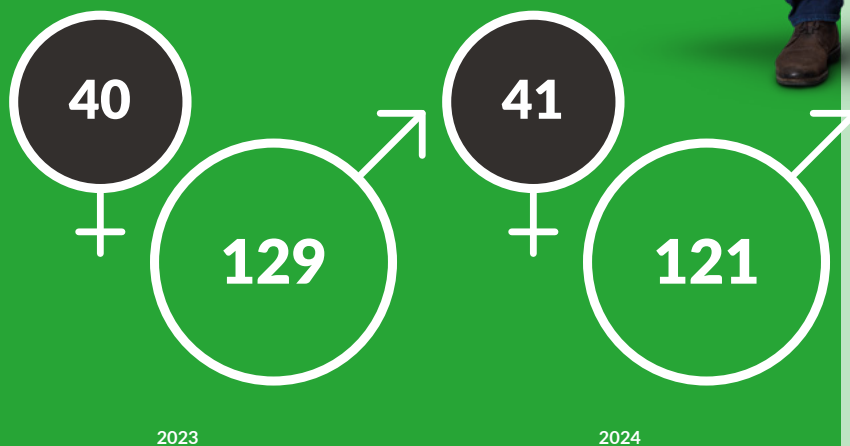
Dienstverband

Verdeling leeftijdscategorieën

Man-vrouwverhouding

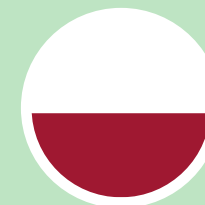
Aantal nationaliteiten

2023 2024

Nederlandse

125 **117**

Poolse

29 **30**

Turkse

3 **4**

Marokaanse

3 **3**

Bulgaarse

2 **2**

Overige

7 **6**

2.2.2 Producten en waardeketen

Met telers (verenigingen) aan de ene kant en onze afnemers, retail en trade, aan de andere kant vormen wij samen de versketen van groente en fruit. Al vier generaties is ons familiebedrijf dé verbindende schakel in de versketen.

Activiteiten

Combilo heeft haar activiteiten ondergebracht in vier BV's:

Combilo B.V.

Combilo heeft een omvangrijk netwerk opgebouwd met Nederlandse en buitenlandse telers, dit zorgt voor een breed palet aan kas- en vollegrondsgroenten en fruit. Binnen Combilo BV vindt de in- en verkoop plaats van onze producten.

Combilo Packaging B.V.

Combilo heeft de mogelijkheid om producten op veel verschillende manieren te verpakken. Met onze grote mate van flexibiliteit kunnen we snel inspelen op duurzame trends. Binnen Combilo Packaging BV vindt het verpakken en ook het sorteren van onze producten plaats.

Combilo Logistics B.V.

Combilo staat bekend om haar logistieke betrouwbaarheid en flexibiliteit. Met ons eigen wagenpark verzorgen we een groot deel van het transport tussen leveranciers, ons distributiecentrum in Waddinxveen en de afnemers. Daarnaast werken we met vaste logistieke partners om de leverbetrouwbaarheid te garanderen. Binnen Combilo Logistics BV vindt het transport van onze producten plaats.

Combilo Food Solutions B.V.

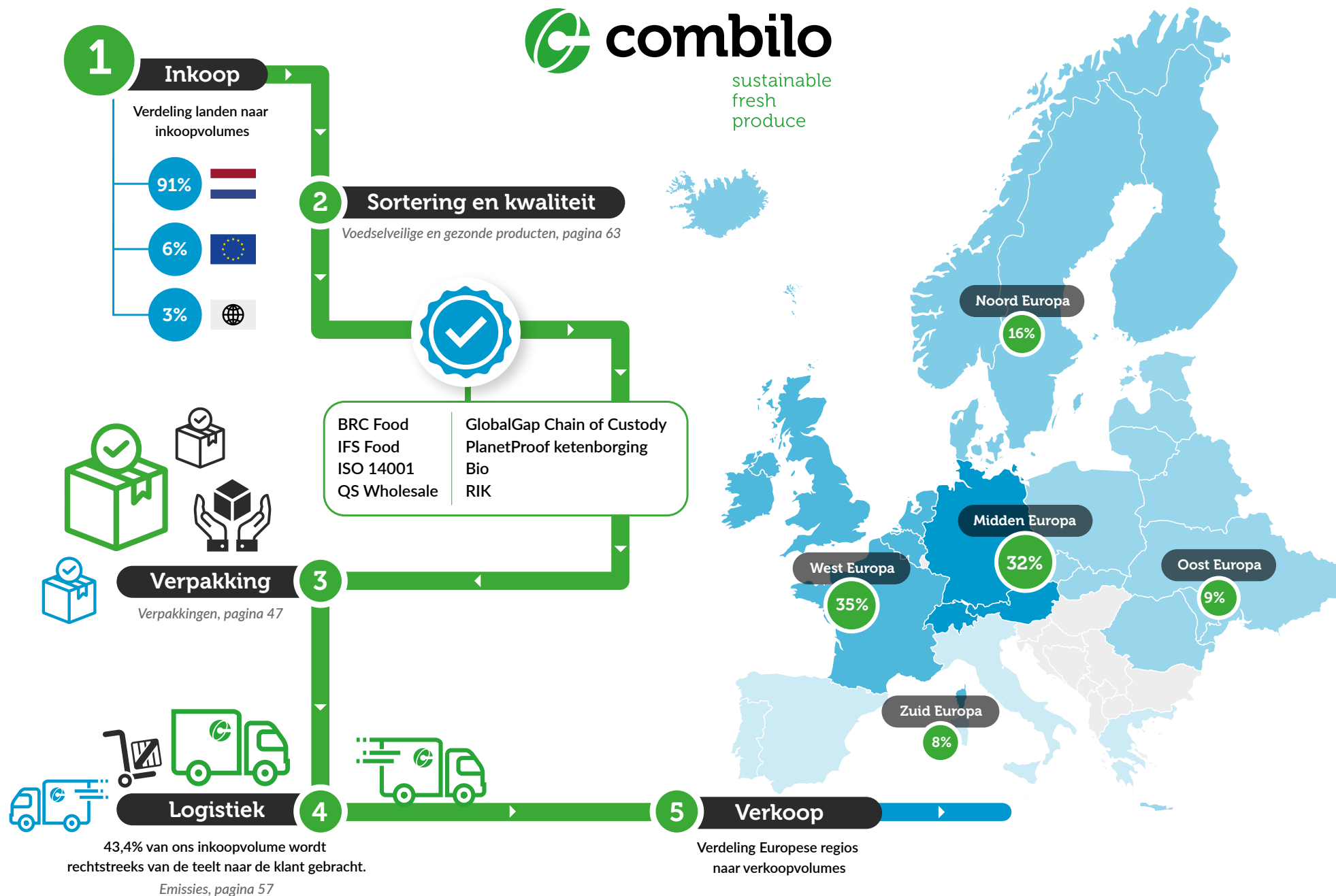
Deze nieuwe onderneming gaat in de traditionele wereld van groente en fruit de strijd aan tegen voedselverspilling. Dit doet Combilo Food Solutions door AGF-reststromen te verwerken tot halffabricaten.

Waardeketen

1. **Inkoop (teelt en assortiment):** Combilo heeft een omvangrijk netwerk opgebouwd met Nederlandse en buitenlandse telers (verenigingen). Het overgrote deel van onze ingekochte producten is afkomstig uit Nederland (91%). 6% komt uit andere EU-landen en de resterende 3% uit landen buiten de EU. Dit zorgt voor een breed scala aan kas- en vollegrondsgroenten en fruit, waaronder:

- **Kasgroenten:**
 - paprika
 - tomaat
 - komkommer
 - aubergine
 - peper
 - kruiden en kressen
 - courgette
 - radijs
- **Vollegrondsgroenten:**
 - ijsbergsla
 - prei
 - spruiten
 - witlof
- **Fruit en exoten:**
 - peren
 - appels
 - bramen
 - frambozen
 - kiwi's
 - limoen
 - lychees

2. **Sortering en kwaliteit:** Onze keurmeesters beoordelen dagelijks de kwaliteit van de producten. Daarnaast voeren wij overleg met onze leveranciers en logistieke partners over kwaliteit en voedselveiligheid. Deze werkprocessen vallen binnen de strenge normen van onze kwaliteitscertificeringen: BRC food, IFS Food, ISO 14001, QS Wholesale, GlobalG.A.P. Chain of Custody, PlanetProof ketenborging, RIK en Bio.
3. **Verpakking:** AGF-producten zijn kwetsbaar. Een juiste verpakking beschermt het product, verlengt de houdbaarheid en draagt bij aan de juiste productbeleving. Waar mogelijk worden de producten bij de telers verpakt. Dit past bij ons streven naar een zo efficiënt mogelijke keten.
4. **Logistiek (transport/distributie):** Binnen onze logistieke activiteiten gaan we voor betrouwbaarheid en flexibiliteit. Met ons eigen wagenpark realiseren we een groot deel van het transport tussen leveranciers, het distributiecentrum in Waddinxveen en de klanten. Als aanvulling werken we met vaste logistieke partners om onze leverbetrouwbaarheid te garanderen.
5. **Verkoop:** Door verkoopactiviteiten maken we verse groente en fruit beschikbaar in diverse markten binnen Europa. De verdeling van onze verkoop is te zien op de volgende pagina.

2.3 Stakeholders

2.3.1 Stakeholderbetrokkenheid

Stakeholders zijn van groot belang voor Combilo. Deze individuen en organisaties zijn direct of indirect betrokken bij onze bedrijfsactiviteiten. Zij kunnen invloed uitoefenen op, of worden beïnvloed door, de manier waarop ons bedrijf opereert en groeit. Denk hierbij aan medewerkers, klanten, leveranciers, aandeelhouders, de lokale gemeenschap en regelgevende instanties. Hun belangen variëren van financiële doelen tot zorgen om maatschappelijke en milieu gerelateerde kwesties. Deze belangen zijn belangrijk voor onze bedrijfscontinuïteit, de kwaliteit van onze producten en onze duurzame bedrijfsvoering.

Binnen onze strategie en het businessmodel is ruimte voor aanpassing op basis van ontwikkelingen in de sector en input van stakeholders. De aanpassingen richten zich op het benutten van reststromen uit groente en fruit, het verminderen van voedselverspilling en het verbeteren van arbeidsomstandigheden. Daarbij is specifieke aandacht voor uitzendkrachten en migratiemedewerkers.

Medewerkers

Eigen medewerkers

Op drukke dagen gaan er meer dan 300.000 dozen of kratten de deur uit. Dit vereist flexibiliteit, daadkracht en de inzet van zowel handen als hoofden. Wij vertrouwen daarom op onze enthousiaste en vakkundige medewerkers.

Wij zijn een familiebedrijf met een informele, open bedrijfscultuur en korte lijnen met leidinggevend. Hierdoor vindt er dagelijks zowel formeel als informeel overleg plaats met medewerkers. Wij organiseren diverse besprekingen, voeren enquêtes uit en toetsen de PSA (Psychosociale Arbeidsbelasting) in samenwerking met de Arbodienst. Hierdoor weten wij wat er speelt bij onze medewerkers en zorgen wij ervoor dat ze tevreden en gemotiveerd blijven.

Meer informatie over werkgeverschap binnen Combilo is te vinden in het hoofdstuk Gezondheid en veiligheid Combilo vanaf pagina 67.

Uitzendkrachten

Combilo werkt met seizoensproducten. Dit veroorzaakt gedurende het jaar pieken en dalen in de hoeveelheid product, werk en extra medewerkers die we hiervoor nodig hebben. Hier spelen wij op in door het op- en afschalen van uitzendkrachten naast onze vaste medewerkers. Deze uitzendkrachten worden vooral ingezet in de productie en bij het orderpicken, zoals het inpakken, uitzoeken of klaarzetten van producten. Wij vinden het belangrijk langdurige samenwerkingsverbanden aan te gaan met uitzendbureaus die allen beschikken over een ABU (Algemene Bond uitzendbureaus) keurmerk.

Meer informatie over hoe ons medewerkersbestand verdeeld is binnen de organisatie is te vinden in het hoofdstuk Medewerkers vanaf pagina 22.

Klanten (retail en trade)

Wij onderhouden dagelijks contact met de inkoopafdelingen van klanten. Dit doen wij om teeltverwachting en klantvraag zo goed mogelijk op elkaar af te kunnen stemmen en een goede beschikbaarheid te waarborgen. Regelmatig bezoeken wij onze klanten en zijn wij aanwezig op groente- en fruitbeurzen. Voedselveiligheid is gewaarborgd via ons kwaliteitszorgsysteem en jaarlijkse onafhankelijke audits.

Meer informatie over voedselveiligheid is te lezen in het hoofdstuk Voedselveilige en gezonde producten, vanaf pagina 63.

Op commercieel vlak onderhouden we dagelijks telefonisch contact met klanten voor orderafhandeling en prijsafspraken. Daarbij hanteren wij een voorkeur voor korte lijnen. Periodiek vindt er digitaal overleg plaats en tweemaal per jaar bezoeken we onze tien grootste klanten persoonlijk. Twee keer per jaar zijn we aanwezig op internationale beurzen in Madrid en Berlijn. Ook is er structureel contact tussen de duurzaamheidsafdelingen van onze klanten en die van Combilo.

Op het gebied van duurzaamheid nemen wij de klantbelangen en -zorgen, die worden benoemd in de klantovereenkomst, op in onze Code of Conduct voor onze leveranciers. De verduurzaming van verpakkingen realiseren wij in samenwerking met onze verpakkingsafdeling, klanten en verpakkingsleveranciers. Via het GFH-bestuur en onze verpakkingsafdeling blijven we op de hoogte van de laatste sector- en verpakkingsontwikkelingen, met specifieke focus op de verpakkingswetgeving (PPWR).

Meer informatie over de verpakkingswetgeving (PPWR) is te lezen in het hoofdstuk Verpakkingen, vanaf pagina 47.

Consumenten

Combilo heeft geen direct contact met consumenten; zij kopen onze groente en fruit via onze klanten. Desondanks spelen voedselveiligheid en kwaliteit een belangrijke rol richting de consument. Dit waarborgen wij met behulp van een kwaliteitssysteem dat jaarlijks via third party audits wordt getoetst. Bovendien dienen alle telers over een voedselveiligheidssysteem te beschikken en ondergaan zij jaarlijks een beoordeling over de effectiviteit en de naleving hiervan.

Wanneer de consument bepaalde verwachtingen of eisen heeft met betrekking tot duurzaamheid, reageren onze klanten hierop. Dit zien wij terug in hun verpakkings- en duurzaamheidseisen, waar wij vervolgens weer aan voldoen.

Meer informatie over voedselveiligheid is te vinden in het hoofdstuk Voedselveilige en gezonde producten vanaf pagina 63.

Leveranciers

Hieronder vallen de telers en telercoöperaties, verpakkingsleveranciers, transporteurs en inhouse dienstverleners. Onze leveranciers zijn verantwoordelijk voor het telen, de kwaliteit, betrouwbaarheid en duurzaamheid van ons groente- en fruitaanbod. Hun prestaties beïnvloeden direct de operationele efficiëntie en de tevredenheid van onze klanten. Door de dagelijkse afstemming van vraag en aanbod hebben wij iedere dag contact met onze verpakkingsleveranciers, met de leveranciers van AGF-producten en met de transporteurs. Onze belangrijkste leveranciers voldoen bovendien aan onze Code of Conduct, die aansluit bij de kwaliteits- en duurzaamheidseisen van onze klanten. Zij werken volgens erkende internationale standaarden en worden jaarlijks beoordeeld.

Meer informatie over de eisen die wij stellen aan onze leveranciers is te vinden in het hoofdstuk Verantwoord inkopen vanaf pagina 78.

Telers en telercoöperaties

Onze telers produceren voornamelijk op een duurzame en efficiënte manier in kassen, met een hoge opbrengst per vierkante meter. Dit maakt gezond en betaalbaar voedsel toegankelijk voor iedereen. Wij waarborgen de belangen van telers en telercoöperaties via open communicatie en regelmatig contact gedurende het seizoen. Ook zijn wij actief betrokken bij de branchevereniging het GroentenFruit Huis, waar sectorbelangen worden gedeeld en besproken. Met telers bespreken wij onderwerpen als bestrijdingsmiddelen, CO₂-uitstoot en arbeidsomstandigheden. Zo kunnen wij voldoen aan de duurzaamheids- en kwaliteitseisen van consumenten, afnemers, onszelf en wetgeving. Combilo onderhoudt structureel contact met telers via periodieke bezoeken, jaarlijkse contractbesprekingen en tweewekelijkse evaluaties met de telersvereniging. Ook organiseren we tweemaal per jaar een informeel uitje met telers.

Verpakkingsleveranciers

We hebben goede relaties met leveranciers van onze verpakkingsmaterialen. Samen met hen en onze klanten innoveren wij op het gebied van duurzame en nieuwe materiaaloplossingen of verwerkingsmethoden voor verpakkingen. De uiteindelijke beslissing over de gekozen verpakking ligt veelal bij de klant.

Transporteurs

Onze vrachtwagens nemen een deel van de ritten tussen leveranciers, ons distributiecentrum en de afnemers voor hun rekening. Daarnaast werken wij samen met vaste logistieke partners om seizoenschommelingen op te vangen. Zodoende garanderen wij de betrouwbaarheid van alle leveringen.

Banken

Banken ondersteunen ons bij het beheren van onze dagelijkse operationele kosten en cashflow. Het is ook in hun belang dat Combilo een gezond kredietrisico, liquiditeit en rendement heeft. Op dit moment stellen banken nog geen specifieke eisen aan ons op het gebied van duurzaamheid.

Brancheorganisaties

Combilo is onderdeel van en actief in het bestuur van onze brancheorganisatie GroentenFruit Huis. Zo weten wij wat er speelt binnen de branche, kunnen wij problemen, risico's en kansen kenbaar maken en kunnen wij hierover meedenken. Gezamenlijk met leden van het GFH hebben wij een branchewijde-dubbele materialiteitsanalyse (DMA) opgesteld. Deze DMA diende als basis voor onze eigen DMA.

Zie hiervoor het hoofdstuk Dubbele materialiteitsanalyse vanaf pagina 36.

Aandeelhouders

Combilo heeft één directeur-groootaandeelhouder (DGA) die beslissingsbevoegd is op directieniveau. Hij is betrokken bij de dagelijkse uitvoering van het bestuur van de organisatie. Integriteit, betrokkenheid en verantwoordelijkheidsgevoel zijn belangrijke kernwaarden binnen Combilo en worden zowel door de DGA als door de medewerkers uitgevoerd. Onze organisatie kenmerkt zich dan ook door een platte structuur en een informele cultuur; de DGA is toegankelijk voor medewerkers en management. De DGA richt zich voornamelijk op het waarborgen van de continuïteit van Combilo.

Lokale gemeenschap

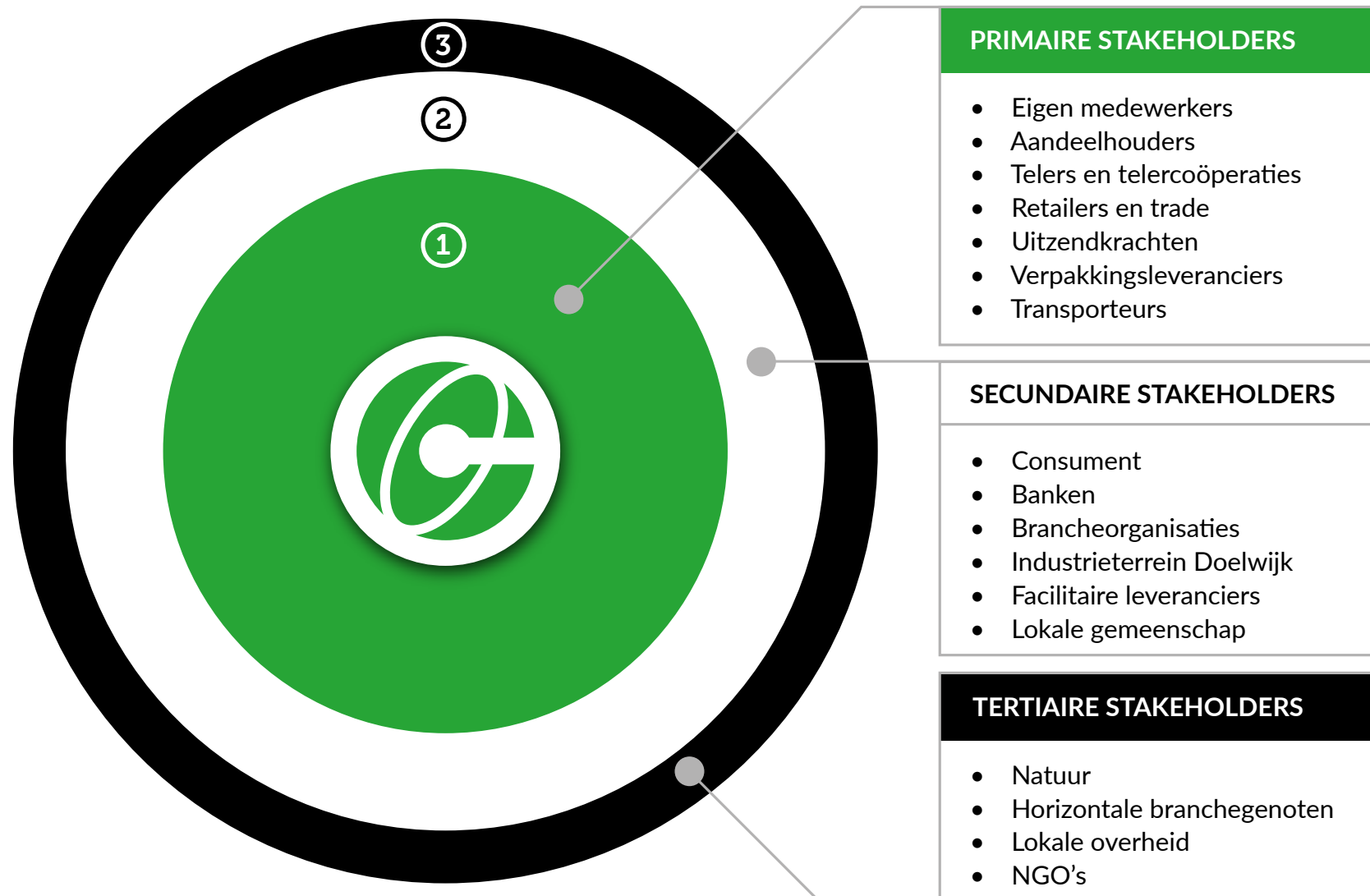
Combilo is gevestigd op industrieterrein Doelwijk. Ten noorden hiervan vindt grootschalige woningbouw plaats. Zowel de toename van het aantal woningen als de uitbreiding van bedrijven heeft geleid tot netcongestie in het stroomnet. Hierdoor is er op korte termijn geen capaciteit voor nieuwe aansluitingen of voor verdere bedrijfsuitbreiding.

Wij staan in contact met de lokale gemeente Waddinxveen via ons lidmaatschap van de Vereniging Bedrijvenpark Doelwijk (VBD). Hier bespreken wij wederzijdse kansen, mogelijkheden, zorgen en problemen die betrekking hebben op een goed leefklimaat voor de bewoners en een gunstig ondernemersklimaat voor de bedrijven.

De natuur

Een andere belangrijke stakeholder is de natuur. Wij houden rekening met de impact van onze activiteiten op het milieu en integreren dit in onze overwegingen, besluitvorming en strategieën.

“Ik besloot het familiebedrijf over te nemen omdat ik een echte plantenteler ben, in de breedste zin van het woord. Ik streef ernaar om een winstgevend, maar tegelijkertijd ook duurzaam en toekomstbestendig landbouwbedrijf te behouden. Combilo is al 20 jaar een vaste afnemer van onze spruiten. Zij betrekken ons bij het verkoopproces wat leidt tot een langdurige samenwerking.”

Eelco van Putten
Van Putten

2.3.2 Stakeholders aan het woord

Van Putten AGRO BV

VAN PUTTEN AGRO BV

Van Putten Agro is een familiebedrijf dat zich inzet voor duurzame landbouwpraktijken, met een sterke focus op spruitenteelt.

De agrarische sector heeft een grote uitdaging om de groeiende bevolking van voldoende gezond voedsel te voorzien zonder dat dit ten koste gaat van de omgeving. We proberen een goed rentmeester te zijn van de grond die we bewerken zodat we het bedrijf in de toekomst kunnen doorgeven aan de volgende generatie. Zo borduren we deels voort op de waardevolle, traditionele kennis van mijn vader, aldus Eelco. Jaarlijks ruilen we land met naburige veehouders en akkerbouwers om een ruime vruchtwisseling te verkrijgen. Dat zorgt ervoor dat de bodem gezond blijft.

Daarnaast gebruiken we specifieke groenbemesters en doen we aan niet-kerende grondbewerking om de bodem te optimaliseren voor de volgende teelt. Alleen een gezonde bodem kan gezonde gewassen voortbrengen. Om deze rotatie mogelijk te maken wordt er samengewerkt met diverse collega's die allemaal hun eigen specialistische gewassen verbouwen. Hierdoor is het voor iedereen mogelijk om op grotere schaal zijn teelt uit te voeren. De schaalgrootte zorgt ervoor dat er ruimte is voor innovatie en specialisatie.

Van Putten Agro heeft ook onderzoek laten uitvoeren naar de carbon footprint van hun producten. Dit onderzoek helpt het bedrijf om haar impact op het milieu te begrijpen en te verminderen. Zo wekken we onze eigen energie op met zonnepanelen en maken we gebruik van geïntegreerde gewasbescherming om schimmels en insecten op een milieuvriendelijke manier te bestrijden. Het is ons streven om residu vrije producten te oogsten.

Zo passen we diverse methoden toe om de bodem te verbeteren en de weerbaarheid van het gewas te verhogen. Spruitenafval gaat als veevoeder naar de melkveehouders; zelf krijgen we hiervan de mest terug. Op deze manier wordt de mineralenkringloop zo goed mogelijk gesloten. Ook reststromen kunnen we opwaarderen naar waardevolle bemestingsproducten. Door onze manier van werken zijn we in staat om grote hoeveelheden CO₂ in de bodem op te slaan en het gebruik van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen te reduceren.

Met deze initiatieven toont Van Putten Agro aan dat duurzaamheid en landbouw hand in hand kunnen gaan.

Eelco van Putten

Van Putten

"Ondanks de fusie noemen we ons nog steeds een familiebedrijf, vooruitstrevend in duurzaam ondernemerschap. Een langetermijnvisie, efficiënte teelt, efficiëntie in energie, voedselveiligheid en goed zijn voor de mens, zijn voor ons belangrijke kernwaarden."

Luuk van Duijn
Van Duijn De Jong Aubergines

Van Duijn De Jong Aubergines

Van Duijn De Jong Aubergines

Van Duijn De Jong Aubergines is een toonaangevend glastuinbouwbedrijf dat aubergines teelt met de focus op de Noordwest-Europese markt. Het bedrijf is ontstaan uit een fusie van twee familiebedrijven met elk meer dan 60 jaar ervaring: Gebr. Van Duijn en Auberginekwekerij de Jong. Samen produceren, sorteren en verpakken zij jaarlijks meer dan 23 miljoen kilogram aubergines op vier locaties in West-Brabant en Zeeland, met een totale oppervlakte van 39 hectare. Van Duijn De Jong Aubergines is lid van telersvereniging Purple Pride die verantwoordelijk is voor de verkoop en marketing van de aubergines.

Energie: Wij vinden het belangrijk te investeren in innovatieve technologieën om het energieverbruik te verminderen. Zo wordt op de locatie in Westdorpe restwarmte en CO₂ gebruikt van een nabijgelegen fabriek. De locatie in Oosterland verwarmt de kas met behulp van een biomassa installatie die groenafval verbrandt. De warmte en CO₂ die daarbij vrijkomen worden afgevangen en ingezet voor de groei van onze planten. Locaties Dinteloord en Steenberg en nemen deel aan project Osiris. Met het project gaan we in de toekomst warmte en CO₂ uit een afvalenergiecentrale gebruiken voor de teelt van onze aubergines. De verwachting is dat in 2028 beide locaties deze energie gaan gebruiken.

Teelt: Naast energie vinden we het continu verbeteren van onze teeltmethoden erg belangrijk om de impact op het milieu te minimaliseren. Een belangrijk initiatief is het '100% Groen Geteeld'-project, waarbij op de locatie in Steenberg biologische teeltmethoden worden getest. Dit project heeft als doel om chemische middelen uit te faseren door onder andere het plaatsen van insectengaas en het toepassen van biologische bestrijding zoals lieveheersbeestjes.

"De samenwerking met Combilo loopt al jaren naar tevredenheid. Wij streven met elkaar naar een optimale keten; van teelt tot consument om deze te voorzien van verse vruchtgroenten."

Voedselveiligheid: Uiteraard is ook het waarborgen van voedselveiligheid en kwaliteit een prioriteit voor ons. Wij hanteren strenge kwaliteitscontroles en werken volgens de normen van verschillende certificeringen om de veiligheid van onze producten te garanderen. De aubergines worden na de oogst nog dezelfde dag gesorteerd en verpakt, zodat ze altijd vers bij de klanten aankomen.

Naast energie en teelt vinden wij het sociale aspect binnen ons bedrijf erg belangrijk. We willen goed zijn voor onze mensen en dat zie je terug in een vast team van medewerkers en uitzendkrachten. We zorgen voor een fijne werkomgeving en bieden voor onze uitzendkrachten zelf huisvesting aan volgens de normen van het SNF-keurmerk. Zonder ons team zouden er niet dagelijks zoveel mensen van een lekker auberginegerecht kunnen genieten.

Al deze ontwikkelingen kunnen we echter alleen realiseren door samen te werken met bedrijven om ons heen. Telersvereniging Purple Pride speelt hierin een belangrijke rol.

Van Duijn De Jong Aubergines is een voorbeeld van hoe een modern glastuinbouwbedrijf duurzaamheid en innovatie kan combineren om hoogwaardige producten te leveren met een minimale impact op het milieu.

Luuk van Duijn

Van Duijn De Jong Aubergines

2.4 Materialiteitsanalyse

2.4.1 Dubbele materialiteitsanalyse

In 2024 hebben we een dubbele materialiteitsanalyse (DMA) uitgevoerd. Voorafgaand aan onze eigen analyse hebben we met een representatieve groep bedrijven uit de AGF-sector, brancheorganisatie GroentenFruit Huis en een extern adviesbureau bepaald welke duurzaamheidsonderwerpen relevant zijn. Deze analyse geeft inzicht in kansen, risico's en impact op het gebied van milieu, sociale aspecten en bestuur, binnen de hele branche, inclusief stakeholders zoals telers en telersverenigingen.

Hoewel we de DMA op brancheniveau hebben uitgevoerd, passen we de resultaten aan onze organisatie aan door de mening van onze eigen stakeholders zwaarder mee te laten wegen. Hierdoor sluiten we stakeholders en impacts uit die voor ons niet relevant zijn. Zo stemmen we de resultaten specifiek af op onze organisatie. Dit hoofdstuk behandelt alleen de materiële onderwerpen die voor Combilo relevant zijn, niet het gehele brancheonderzoek.

Dubbele materialiteitsanalyse

Dubbele materialiteit omvat twee dimensies: impactmaterialiteit en financiële materialiteit. Een duurzaamheidsonderwerp is materieel als het voldoet aan minimaal één van deze criteria.

Impact materialiteit

Impactmaterialiteit richt zich op de positieve en negatieve gevolgen die we als organisatie op onze omgeving hebben. We hebben hierbij gekeken naar drie gebieden, ook bekend als ESG (Environmental, Social en Governance):

- **Milieu (Environmental):** bijvoorbeeld de uitstoot van broeikasgassen, watergebruik, afvalbeheer en andere milieufactoren.
- **Maatschappij (Social):** bijvoorbeeld de werkgelegenheid, arbeidsomstandigheden, gemeenschapsbetrokkenheid en sociale gelijkheid.
- **Bestuur (Governance):** bijvoorbeeld het bestuur en beheer van de activiteiten van de organisatie, ethische bedrijfsvoering, transparantie, naleving van wet- en regelgeving en de relaties met stakeholders.

Centraal bij impactmaterialiteit staan de belangen en zorgen van stakeholders, zoals medewerkers, klanten, leveranciers, lokale gemeenschappen en investeerders. Door met hen te bespreken welke duurzaamheidsonderwerpen zij belangrijk vinden, begrijpen we beter wat hen bezighoudt. Zo kunnen we gericht werken aan het beantwoorden van hun verwachtingen en het oplossen van hun zorgen.

We meten de impactmaterialiteit op basis van de ernst van de impact. Daarbij kijken we naar:

- **Schaal:** hoe ernstig of gunstig de impact is of kan zijn.
- **Omvang:** hoe groot de impact is.
- **Herstelbaarheid:** hoe moeilijk het is om de schade te herstellen (bij negatieve impact).
- **Waarschijnlijkheid:** de kans dat de impact plaatsvindt (bij potentiële impact).

Financiële materialiteit

Financiële materialiteit richt zich op hoe ESG-aspecten invloed kunnen hebben op onze financiële prestaties. Hierbij kijken we naar:

- **Financiële positie:** de invloed van ESG-aspecten op onze activa, passiva en het eigen vermogen.
- **Cashflow:** hoe ESG-kwesties onze inkomende en uitgaande geldstromen kunnen beïnvloeden.
- **Toegang tot financiering:** de manier waarop ESG-factoren de mogelijkheden kunnen beïnvloeden om financiering te verkrijgen, bijvoorbeeld door de perceptie van investeerders en kredietverstrekkers.

Door de financiële materialiteit te beoordelen begrijpen we beter hoe ESG-kwesties onze financiële gezondheid kunnen raken. Zo kunnen we gerichte strategische beslissingen nemen, risico's beperken en kansen benutten. Financiële materialiteitscores bepalen we op basis van:

1. **Impact op middelen:** de beschikbaarheid van middelen zoals grondstoffen, die we nodig hebben om te blijven opereren.
2. **Impact op relaties:** het vertrouwen op relaties die essentieel zijn voor ons bedrijfsproces.
3. **Waarschijnlijkheid:** hoe waarschijnlijk het is dat geschetste scenario's of prognoses werkelijkheid worden.

Analyse op brancheniveau

Samenstelling branche DMA

In 2024 hebben we samen met leden van het GroentenFruit Huis de DMA uitgevoerd. De leden van GroentenFruit Huis zijn onder andere telers, telersverenigingen, importeurs en exporteurs van groenten en fruit en Nederlandse groente- en fruithandelaren zoals wijzelf. Ongeveer 75% van ons inkoopvolume is gedekt door bedrijven die aan het brancheproject hebben deelgenomen. Zo weten we zeker dat de resultaten van deze dubbele materialiteitsanalyse relevant zijn voor ons.

Uitvoering in de praktijk

De DMA is uitgevoerd met een kerngroep van 20 leden van het GroentenFruit Huis. Deze analyse heeft plaatsgevonden tijdens meerdere workshopdagen, begeleid door een adviesbureau. Voor en tijdens deze workshops hebben we de shortlist-onderwerpen van de ESRS geëvalueerd en afgestemd op hun relevantie voor de branche. Vervolgens hebben we de impact- en financiële materialiteit van de resterende onderwerpen vastgesteld.

We hebben de evaluaties eerst individueel per organisatie besproken. Daarna hebben we een open discussie gevoerd binnen de kerngroep. Hierdoor is een dialoog ontstaan waarin ruimte was voor verschillende perspectieven op de onderwerpen. Om te zorgen dat onze analyse representatief is voor de hele brancheorganisatie, hebben we een klankbordgroep opgericht met 14 extra leden. Ook zij hebben inspraak gehad in de analyse. Hoewel we geen afzonderlijke impact- en financiële materialiteitsanalyse voor Combilo hebben uitgevoerd, heeft onze directie wel actief meegedacht over de voorgestelde onderwerpen. Deze input hebben we meegenomen in onze bespreking met de kerngroep.

Combilo stakeholdervertegenwoordiging

Niet alle leden van de kerngroep en klankbordgroep zijn directe stakeholders van Combilo en niet alle stakeholders van Combilo zijn vertegenwoordigd in de branche-DMA. Veel van onze leveranciers zijn hier wel vertegenwoordigd. De uitkomsten van de projectgroep, zowel wat betreft impact materialiteit als financiële materialiteit, zijn vervolgens getoetst door onze eigen stakeholders:

- **Directie:** de resultaten van de branche DMA zijn besproken en vervolgens specifiek gemaakt voor Combilo. Samen met de directie hebben we in meerdere sessies de diverse onderwerpen bediscussieerd en zijn er scores aan toegekend.
- **Klanten:** deskresearch van het duurzaamheidsbeleid van klanten en gesprekken met de grootste klanten.
- **Medewerkers:** via een enquête.

Meer informatie over onze stakeholders is te lezen in het hoofdstuk Stakeholders vanaf pagina 28.

Onderzoeksresultaten

Materialiteitsonderwerpen

Met de DMA heeft de branche 53 sub-onderwerpen als materieel vastgesteld. Op basis van gesprekken met onze directie, medewerkers, klanten en leveranciers hebben we hieruit 28 sub-onderwerpen geselecteerd als materieel.

Tijdens dit proces hebben we ook de impact-, risico- en kansgebieden (IRO's) uit de sectoranalyse opnieuw geëvalueerd. Zo hebben we bepaald welke sector-IRO's concreet op Combilo van toepassing zijn. In de materialiteitshoofdstukken geven we dit per onderwerp aan, zowel op sectorniveau als voor onze eigen bedrijfscontext. In dit verslag hebben we ervoor gekozen diverse sub-onderwerpen samen te voegen in overzichtelijke hoofdstukken.

De specifieke onderverdeling en uitsluitingen van ESRS-topics in dit verslag staan beschreven in hoofdstuk ESRS AR 16 Topics, vanaf pagina 104.

Vanwege de verschillende termen uit de brancheanalyse en onze eigen selectie, hebben we sommige onderwerpen verdeeld over meerdere hoofdstukken. Bijvoorbeeld het onderwerp circulaire economie behandelen we in de hoofdstukken AGF-reststromen, verpakkingen en afval en circulariteit. Daarnaast noemen we informatie- en systeembeveiliging niet als een van onze materiële onderwerpen, maar behandelen we dit onderwerp vrijwillig.

Dit duurzaamheidsverslag bestaat uit de materialiteitshoofdstukken zoals deze te zien zijn in de tabel rechts.

Thema	Onderwerp	Definitie	Pagina
Milieu	AGF-reststroom	De AGF-producten die door ons worden weggegooid omdat deze niet geschikt zijn voor de verkoop aan de consument.	43
Milieu	Verpakkingen	De materiaalkeuze, materiaalsamenstelling, de recyclebaarheid en het gebruik van gerecyclede of hernieuwbare materialen afkomstig van de productverpakkingen.	47
Milieu	Afval en circulariteit	De volumes van de afvalstromen die voortkomen uit de eigen bedrijfsactiviteiten en het gebruik van afvalstromen of reststromen als grondstof.	50
Milieu	Klimaatimpact van de producten	De broeikasgassen die vrijkomen bij de AGF-teelt en het transport hiervan, welke niet door Combilo worden beheerd en de mate waarin de AGF-keten klimaatbestendig is.	54
Milieu	Emissies	De broeikasgassen (CO ₂ -eq) die vrijkomen uit en het energieverbruik van onze eigen bedrijfsactiviteiten en dat van de zakelijke reizen en woon-werkverkeer door medewerkers en de mate van klimaatadaptatie van het eigen bedrijf.	57
Sociaal	Voedselveilige en gezonde producten	De veiligheid voor consumenten om de voedselproducten te consumeren en de gezondheids- en kwaliteitswaarde van de producten.	63
Sociaal	Gezondheid en veiligheid Combilo medewerkers	De duurzame inzetbaarheid, de gezondheid, het werkplezier en het welzijn van de eigen medewerkers en dat van de ingehuurd uitzendkrachten.	67
Sociaal	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	De veiligheid, gezondheid en eerlijke werkomgeving van de medewerkers die werkzaam zijn in de AGF-keten van onze producten.	72
Sociaal	Training en opleiding	De kansen van medewerkers om zich persoonlijk en professioneel te mogen ontwikkelen, naast hun huidige werkzaamheden en functie.	75
Bestuur	Verantwoord inkopen	Het toetsen van leveranciers op ESG-criteria en de mate van transparantie van de AGF-keten.	78
Bestuur	Informatie- en systeembeveiliging	De beveiliging en bescherming van de eigen digitale systemen, processen, bedrijfsgegevens en persoonsgegevens.	81
Bestuur	Bedrijfsethiek	De interne bedrijfscultuur en het naleven van sociale- en milieuwetten, waarborgen van een zero-tolerancebeleid wat betreft corruptie, mededinging en privacyschendingen en ruimte en bescherming verschaffen aan klokkenluiders	84

De volgende ESRS onderwerpen zijn opgenomen in de respectievelijke onderwerpen;

ESRS Topic	ESRS Sub-topic	Hoofdstuk in verslag
Klimaatverandering	Tegengaan van klimaatverandering	Emissies en Klimaatimpact van de producten
Klimaatverandering	Beschermen tegen klimaatverandering	Emissies en Klimaatimpact van de producten
Klimaatverandering	Energie	Emissies en Klimaatimpact van de producten
Vervuiling	Microplastics	Afval en circulariteit
Vervuiling	Luchtverontreiniging	Emissies
Vervuiling	Zorgwekkende stoffen	Afval en circulariteit
Vervuiling	Zeer zorgwekkende stoffen	Afval en circulariteit
Biodiversiteit en ecosystemen	Klimaatverandering	Emissies en Klimaatimpact van de producten
Biodiversiteit en ecosystemen	Verontreiniging	Afval en circulariteit
Circulaire economie	Uitstroom van hulpbronnen gerelateerd aan producten en diensten	Verpakkingen
Circulaire economie	Instroom van hulpbronnen, inclusief gebruik van hulpbronnen	Verpakkingen
Gezondheid en veiligheid - eigen personeel	Gezondheid en veiligheid	Gezondheid en veiligheid Combilo medewerkers
Arbeidsomstandigheden - eigen personeel	Arbeidsvoorwaarden	Werkgeverschap
Arbeidsomstandigheden - eigen personeel	Arbeidsomstandigheden/milieu	Gezondheid en veiligheid Combilo medewerkers
Gelijke behandeling en kansen voor iedereen - eigen personeel	Maatregelen tegen geweld en pesterijen op het werk	Gezondheid en veiligheid Combilo medewerkers
Gelijke behandeling en kansen voor iedereen - eigen personeel	Opleiding en ontwikkeling van vaardigheden	Training en opleiding
Andere werkgerelateerde rechten	Adequate huisvesting	Werkgeverschap
Gezondheid en veiligheid - werknemers in de waardeketen	Gezondheid en veiligheid	Verantwoord inkopen
Arbeidsomstandigheden - werknemers in de waardeketen	Arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden & collectieve arbeidsovereenkomst	Verantwoord inkopen
Gelijke behandeling en kansen voor iedereen - werknemers in de waardeketen	Gendergelijkheid en gelijke beloning voor gelijkwaardig werk	Verantwoord inkopen
Gelijke behandeling en kansen voor iedereen - werknemers in de waardeketen	Maatregelen tegen geweld en pesterijen op het werk	Verantwoord inkopen
Andere arbeidsgerelateerde rechten - werknemers in de waardeketen	Adequate huisvesting	Verantwoord inkopen
Andere arbeidsgerelateerde rechten - werknemers in de waardeketen	Gedwongen arbeid	Verantwoord inkopen
Andere arbeidsgerelateerde rechten - werknemers in de waardeketen	Kinderarbeid - leeftijd tussen 13-18 jaar	Verantwoord inkopen
Lokale gemeenschappen	Economische rechten van gemeenschappen	Maatschappelijke bijdragen
Persoonlijke veiligheid van consumenten en/of eindgebruikers	Gezondheid en veiligheid	Voedselveilige en gezonde producten
Betrokkenheid bij de toeleveringsketen	Beheer van relaties met leveranciers, inclusief betalingspraktijken	Bedrijfsethiek
Politieke betrokkenheid en lobbyactiviteiten	Politiek engagement	Bedrijfsethiek
Bedrijfsethiek	Bedrijfscultuur	Bedrijfsethiek
Bedrijfsethiek	Bescherming van klokkenluiders	Bedrijfsethiek

2.4.2 Niet-materialiteitsonderwerpen

Naast de onderwerpen die we materieel hebben vastgesteld, besteden we binnen Combilo ook aandacht aan biodiversiteit, vervuiling, water en diversiteit en inclusie. Hoewel deze onderwerpen niet als materieel naar voren zijn gekomen, lichten we hier ons beleid, onze initiatieven en activiteiten kort toe.

Voor meer informatie over de dubbele materialiteitsanalyse die wij hebben uitgevoerd, zie het hoofdstuk Dubbele materialiteitsanalyse vanaf pagina 36.

Biodiversiteit

Het beschermen en ondersteunen van biodiversiteit is belangrijk om onze planeet gezond te houden. Van onze ingekochte producten komt 77% uit kassenteelt. Groenten en fruit uit kassen hebben weinig impact op biodiversiteit omdat de teeltomgeving is afgesloten van de natuur. Daarnaast is kassenteelt duurzaam en efficiënt: er wordt weinig grond gebruikt voor een relatief hoge opbrengst.

Om negatieve impact verder te verminderen en positieve impact te vergroten, stimuleren we telers om een milieu-certificaat te behalen waarin biodiversiteit centraal staat. In 2024 voldeed 39% van ons inkoopvolume aan het certificaat "On the Way to PlanetProof". Deelnemende telers bevorderen de biodiversiteit rondom hun bedrijven, bijvoorbeeld door nestplekken te maken of bloemen te planten langs akkerranden. Telers kiezen zelf welke maatregelen het best bij hun bedrijf passen.

Een negatieve impact van kassenteelt is lichtvervuiling, vooral in de wintermaanden. Sinds 2017 zijn telers verplicht minimaal 98% van het licht vanuit hun kassen af te schermen, om zo de lichtuitstoot aanzienlijk te verminderen.

Vervuiling

We werken actief aan het voorkomen van vervuiling van land, water en lucht. Door het grote aandeel kasproducten, wordt het risico op vervuiling beperkt. Zo voorkomen we dat bijvoorbeeld bestrijdingsmiddelen in de natuur terechtkomen. In onze keten handelen we uitsluitend in producten met een GLOBALG.A.P.-certificering. Dit certificaat richt zich op verantwoord gebruik van onder andere pesticiden en voorkomt zo vervuiling van de omgeving. Dit beleid maakt onderdeel uit van onze Code of Conduct, die we in 2023 opnieuw aan onze leveranciers hebben voorgelegd.

Waterverbruik in de keten

Vanwege het hoge percentage kassenteelt is de impact op watergebruik beperkt. Kassentelers maken veelal gebruik van opvang van regenwater in bassins. Dit water wordt efficiënt ingezet en hergebruikt.

We zien dat steeds meer Spaanse leveranciers werken volgens de SPRING-module (Sustainable Program for Irrigation and Groundwater Use), onderdeel van het GLOBALG.A.P.-certificaat. Inmiddels beschikt 48% van onze Spaanse leveranciers over deze certificering.

Diversiteit en inclusie

Binnen Combilo werken meerdere medewerkers uit kwetsbare groepen, zoals arbeidsmigranten en mensen met een lichamelijke beperking. Zij werken vooral in de productieomgeving. We houden rekening met hun specifieke behoeften en zorgen voor passend werk, zodat iedereen goed kan functioneren. Zo bieden we arbeidsmigranten een Nederlandse taalcursus aan.

We werken actief aan een veilige en respectvolle cultuur waarin iedereen zich thuis voelt. We creëren mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling, zodat alle medewerkers gelijke kansen krijgen om hun talenten optimaal te benutten.

Zo zijn verschillende medewerkers met een migratieachtergrond inmiddels doorgegroeid naar leidinggevende functies. Verder hanteren we een zero-tolerancebeleid voor discriminatie. Ook hebben we een meldsysteem en zijn er een interne en externe vertrouwenspersoon beschikbaar om meldingen, waaronder discriminatie, te bespreken. In 2024 is er één informele melding gedaan van discriminatie. We gaan uit van gelijke behandeling van alle medewerkers en hebben hiernaar gehandeld.

Voor meer informatie over de medewerkersstelling bij Combilo, zie het hoofdstuk Medewerkers op pagina 22.

3. Impact

3.1 Milieu

3.1.1 AGF-reststroom

De AGF-producten die door ons en/of de telers worden weggegooid omdat deze niet geschikt zijn voor de verkoop aan de consument.

Het gezamenlijke doel van de keten is om zoveel mogelijk hoogwaardige producten bij de consument te krijgen. Tijdens het traject van zaadje tot schap raken groenten en fruit soms beschadigd of voldoen ze niet aan kwaliteitsnormen. Producten die daardoor niet geschikt zijn voor verkoop, verwerken we binnen Combilo Food Solutions tot halffabricaten voor de voedingsmiddelenindustrie.

Met de oprichting van Combilo Food Solutions eind 2023 en de start van de productie in 2024 hebben we onze activiteiten verder uitgebreid. Voor het eerst houden we ons actief bezig met het verwerken van groenten en fruit, naast het verpakken en verhandelen ervan.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
● Verwaarding: Door reststromen binnen de AGF-keten te verwaarden hebben andere organisaties of producten een duurzame grondstofinstroom.	● Voedselverspilling (werkelijk): Voedselverspilling in onze eigen of downstream activiteiten leidt tot onnodig grondstoffengebruik, verhoogde milieudruk en verminderde beschikbaarheid van voedsel in de keten.
Kansen	Risico's
● Verwaarding: Door reststromen binnen de AGF-keten te verwaarden, reduceren we voedselverspilling en voedselschaarste, verlagen we de milieubelasting en benutten we de restwaarde van producten resulterend in extra omzet. ● Reduceren klimaatrisico's: Verwaarden van AGF-reststromen reduceert het risico op voedselschaarste als gevolg van klimaatverandering en kan leiden tot nieuwe afzetmarkten.	● Voedselschaarste: Klimaatverandering kan leiden tot lagere opbrengsten, mislukte oogsten en verminderde beschikbaarheid van bepaalde gewassen wat kan leiden tot voedselschaarste binnen de keten.
Legenda: ● Impact, risico of kans uit Sector DMA ● Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

“Alleen samen kunnen we voedselverspilling écht aanpakken. Door te verbinden, te vernieuwen en vooral te doen.”

Rudy Toet

Manager Combilo Food Solutions

Rudy Toet - Manager Combilo Food Solutions

Voedselverspilling is het eerste thema van onze duurzaamheidsstrategie richting 2030, zie *Duurzaamheidsstrategie pagina 16*. Het tegengaan van verspilling is essentieel om de keten te verduurzamen, van teler tot consument. Een belangrijk onderdeel hierin is de start van onze dochteronderneming: Combilo Food Solutions. Om de eerste resultaten en ambities te bespreken, gingen we in gesprek met Rudy Toet, manager van deze nieuwe tak binnen ons bedrijf.

Verantwoordelijkheid in de keten

“Binnen de groente- en fruitsector is voedselverspilling helaas nog altijd aan de orde van de dag. Ook wij dragen daar als ketenpartij verantwoordelijkheid voor,” vertelt Rudy Toet. “Maar juist die verantwoordelijkheid willen we nemen. Door reststromen hoogwaardig te verwaarden, zoals de Ladder van Moerman beschrijft, voegen we opnieuw waarde toe aan het product en aan de hele keten.”

“Paprika’s vormen het startpunt. Een deel van de paprika’s die we samen met onze telers verhandelen zijn niet geschikt voor de klant maar qua smaak en voedingswaarde nog perfect. Bij ons krijgen deze een tweede leven. We verwerken ze tot puree, een natuurlijk ingrediënt voor bijvoorbeeld sauzen en soepen in de voedingsmiddelenindustrie. Zo creëren we impact en kansen.”

Van ambitie naar realisatie: Combilo Food Solutions

“De ambitie om voedselverspilling structureel aan te pakken leidde tot de oprichting van een nieuwe bv: Combilo Food Solutions,” legt Rudy uit. “In 2023 zijn we gestart met de bouw van een eigen productiecentrum in Waddinxveen. Daar kunnen we in-house sorteren, verwerken en verpakken, volledig onder eigen regie.”

“Het doel is, gezonde en smaakvolle ingrediënten produceren voor de voedingsindustrie. Zonder toevoegingen, met een lange houdbaarheid en brede toepasbaarheid. Daarmee slaan we de brug tussen de versketen en foodservice, retail en industrie.”

De eerste stappen in 2024

“Het jaar 2024 stond in het teken van opstarten. Onze locatie is compleet verbouwd, ingericht én operationeel. We behaalden het IFS Higher Level-certificaat, waarmee we aantonen dat we voldoen aan de strengste normen op het gebied van voedselveiligheid. Ook werd samenwerking met telers gezocht, een voorbeeld is de samenwerking die ontstaan is met teler Nieuwkoop. Samen redden we aanzienlijke volumes paprika's van verspilling en daar zijn we trots op. Daarnaast ontvingen we een voucher vanuit de Stichting Samen Tegen Voedselverspilling. Dat gaf ons extra slagkracht en bevestigt dat we op de goede weg zijn.”

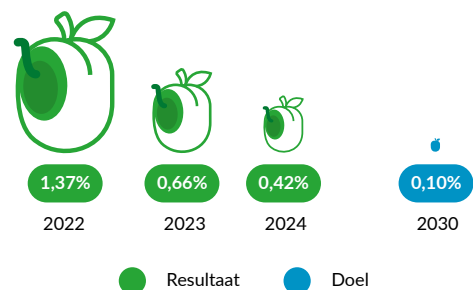
Toekomstvisie en ambities

“De ambities voor de komende jaren zijn groot. We willen ons ontwikkelen tot hét verwaardingscentrum voor reststromen van verschillende AGF-producten. Naast paprika kijken we bijvoorbeeld ook naar andere groentes die we kunnen verwaarden. Ook richt Combilo Food Solutions zich op verdere samenwerking met voedingsfabrikanten. Met onze pure ingrediënten kunnen we samen producten ontwikkelen voor foodservice en retail, in binnen- én buitenland.”

Aandeel voedselverspilling van totale inkoop

In 2024 hebben we het stortpercentage ten opzichte van onze totale inkoop verlaagd van 0,66% in 2023 naar 0,42%. Dit betekent dat 0,42% van onze ingekochte producten uiteindelijk afval is geworden. We werken eraan om dit percentage verder te verlagen naar 0,10% van onze inkoop in 2030.

Percentage onverpakt AGF-afval ten opzichte van inkoopvolume

3.1.2 Verpakkingen

De materiaalkeuze, materiaalsamenstelling, de recyclebaarheid en gebruik van gerecyclede of hernieuwbare materialen van de productverpakkingen.

Groente- en fruitproducten zijn kwetsbaar. Daarom gebruiken wij verpakkingen die de kwaliteit en houdbaarheid van de producten ten goede komen om zo voedselverspilling te voorkomen.

Als wij het over verpakkingen hebben, bedoelen wij verpakkingen en het verpakkingsmateriaal dat Combilo zelf gebruikt om producten te verpakken.

Om een negatieve milieu-impact te voorkomen, willen wij zo min mogelijk (nieuw) materiaal gebruiken en het plasticgebruik verminderen. Samen met verpakkingsleveranciers testen en innoveren wij continu om dunne, effectieve folies te ontwikkelen.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
● Producthoudbaarheid (werkelijk): Gebruik van verpakkingen leidt tot een betere voedselbescherming en -houdbaarheid, en daarmee tot minder voedselverspilling.	● Degradatie van ecosystemen (werkelijk): Verpakkingsafval uit de eigen activiteiten of afgedankte verpakkingen uit de downstreamactiviteiten resulteren in negatieve milieubelasting en degradatie van ecosystemen. ● Afbreekbaarheid verpakking (werkelijk): Moeilijk afbreekbare verpakkingsmaterialen kunnen schadelijk stoffen bevatten resulterend in negatieve effecten op de gezondheid en veiligheid van mens en milieu. ● Grondstoffen verpakkingen (werkelijk): Gebruik van niet hernieuwbare grondstoffen voor verpakkingen leidt tot grondstoffenschaarste en toegenomen milieudruk. ● Grondstoffen machines (werkelijk): Het gebruik van niet-hernieuwbare grondstoffen voor langetermijnapparatuur en activa draagt bij aan de uitputting van deze grondstoffen en vergroot de druk op het milieu.
Kansen	Risico's
● Klantverwachting: Duurzame verpakkingsoplossingen, bestaande uit hernieuwbare materialen, geschikt voor recycling, bieden de mogelijkheid om te voldoen aan klantverwachtingen en wet- en regelgeving.	● Juridische sancties: Niet naleven van verpakkingswet- en regelgeving resulteert in juridische sancties en boetes met gevolgen op de bedrijfscontinuïteit. ● Grondstoffenschaarste: Een vertraagde transitie naar hernieuwbare materialen in verpakking resulteert in onbeschikbaarheid van materialen met verstoring van de toeleveringsketen en operationele disrupties. ● Consumenteseisen: Niet voldoen aan duurzamere verpakkingsvereisten kan resulteren in uitsluiting van klanten resulterend in verlies van markttoegang en de 'license to operate' tot gevolg.
Legenda: ● Impact, risico of kans uit Sector DMA ● Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

De juiste verpakking

Verpakkingsbeleid

Ons beleid richt zich op het beperken van het gebruik van verpakkingsmateriaal en het verminderen van de milieu-impact van verpakkingen. Wij zoeken actief naar mogelijkheden om de hoeveelheid materiaal per verpakking terug te dringen. Zo verlagen wij onder meer de dikte van folies en het gewicht van dozen. Waar mogelijk gebruiken wij gerecycled materiaal, bijvoorbeeld bij kunststof schalen.

Wij zetten in op het gebruik van monomateriaal en van dozen en labels met een FSC-keurmerk (Forest Stewardship Council). Monomateriaal bestaat volledig uit één soort materiaal, zonder menging van componenten, wat het recyclen vereenvoudigt.

De keuze voor een verpakking hangt af van verschillende factoren, waaronder de kwetsbaarheid van het product, de houdbaarheid, voedselveiligheid, marketingeisen van de klant en productinformatie voor de consument.

Wij gebruiken verschillende soorten verpakkingen, zoals flowpacks, Netlon-netten (open geweven netten) en krimpfolie (plastic dat strak om het product wordt aangebracht). Met dit brede palet aan mogelijkheden zorgen wij voor passende verpakkingen per product en per klantvraag.

Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR)

Wij bereiden ons voor op toekomstige Europese regelgeving voor verpakkingen. De Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) is een verordening die gericht is op het beperken van de milieubelasting van verpakkingen. De PPWR stelt onder andere eisen aan herbruikbaarheid, recycleerbaarheid en het gebruik van hernieuwbare materialen.

De PPWR treedt op 12 februari 2025 formeel in werking. Voor het merendeel van de bepalingen geldt een overgangstermijn van achttien maanden, waardoor deze vanaf 12 augustus 2026 van toepassing worden.

De verordening bevat daarnaast langetermijndoelen, zoals de verplichting dat alle verpakkingen op de EU-markt vanaf 2030 recyclebaar dienen te zijn volgens uniforme ontwerpcriteria. Ook gelden er vanaf dat jaar doelen voor het gebruik van herbruikbare verpakkingen en het verminderen van verpakkingsafval. Wij nemen stapsgewijs maatregelen om aan deze eisen te voldoen.

Verpakkingsmaatregelen

Samen met klanten, telers en verpakkingsleveranciers onderzoeken wij hoe verpakkingen efficiënter en beter recyclebaar kunnen worden, zonder in te leveren op functionaliteit zoals bescherming en houdbaarheid. De wensen van klanten nemen wij mee in onze verpakkingslijnen.

Daarnaast volgen wij de richtlijnen van keurmerken zoals On the Way to PlanetProof en maken wij gebruik van de recyclecheck van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV). Medewerkers kunnen voorstellen aandragen via werkoverleggen, de online werkomgeving of de schermen in de kantine.

Foliediktes en materiaalreductie

Een belangrijk aandachtspunt is het verlagen van de dikte van folies, uitgedrukt in micron (mμ). Hoe hoger het aantal micron, hoe dikker het plastic en hoe meer materiaal er wordt gebruikt. Wij bepalen zelf de foliediktes en testen deze tijdens het verpakken om te controleren of de folie intact blijft.

In de afgelopen jaren hebben wij de dikte van de krimpfolie voor paprika's verlaagd van 15 mμ naar 11 mμ, wat resulteert in een besparing van meer dan 26% aan verpakkingsmateriaal. In 2024 is de krimpfolie voor komkommers teruggebracht van 15 mμ naar 12 mμ, wat een reductie van 20% oplevert. Ook hebben wij de dikte van flowpacks verder gereduceerd.

Overige maatregelen

Naast aanpassingen in foliediktes nemen wij aanvullende stappen om verpakkingen te verduurzamen:

- Wij zijn gestopt met het gebruik van zwart plastic.
- Wij gebruiken uitsluitend PET-schalen die zijn gemaakt van gerecycled PET.
- Wij hebben het gebruik van tussenleggers gereduceerd.
- Wij zijn overgestapt op dozen, labels en kartonnen schalen met een FSC-keurmerk.
- Wij hebben het gebruik van karton verder verlaagd.

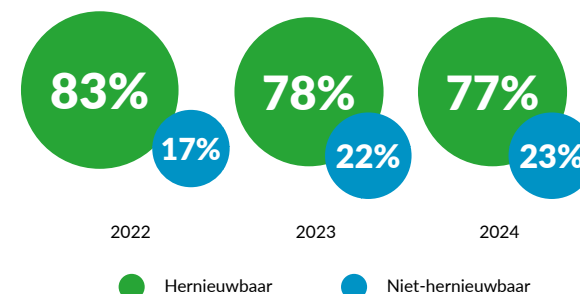
Sinds 2024 zamelen wij het backingmateriaal van etiketten apart in. Deze reststroom wordt hergebruikt door de fabrikant voor nieuwe etiketten. Folie en karton worden intern zoveel mogelijk gescheiden ingezameld en gerecycled.

Materiaalgebruik

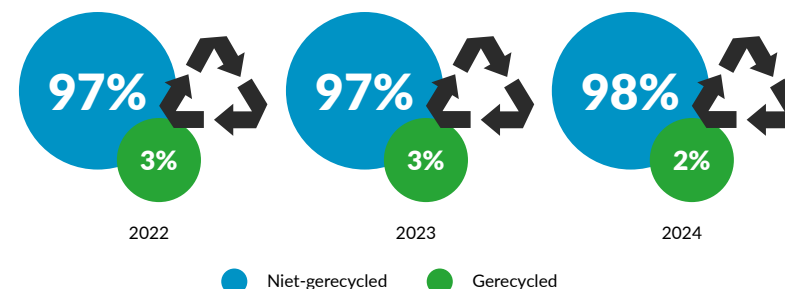
Wij meten het gebruik van verpakkingsmateriaal door vast te leggen hoeveel verpakkingen wij inkopen. In 2024 bestaat 77% van onze ingekochte verpakkingen uit hernieuwbare materialen. Dit zijn materialen die op natuurlijke wijze kunnen worden aangevuld. Het percentage is iets gedaald ten opzichte van 78% in 2023. Deze daling hangt samen met een stijging in het gebruik van meermalig fust en een toename van voorbedrukte folie.

Daarnaast bestaat 98% van de ingekochte verpakkingen uit niet-gerecycled materiaal. Dit betekent dat wij voornamelijk gebruikmaken van nieuwe materialen. De reden hiervoor is dat verpakkingen die in direct contact komen met voedsel dienen te voldoen aan voedselveiligheidsnormen (foodgrade). Gerecyclede materialen die aan deze normen voldoen, zijn op dit moment beperkt beschikbaar.

Verdeling ingekochte materialen hernieuwbaar/niet-hernieuwbaar(in kg)

Verdeling ingekochte materialen gerecycled/niet-gerecycled (in kg)

3.1.3 Afval en circulariteit

De volumes afvalstromen die voortkomen uit de eigen bedrijfsactiviteiten en het gebruik van afvalstromen of reststromen als grondstof.

Ons afval bestaat uit GFT-, papier-/karton-, plastic- en restafval. Het GFT-afval bestaat voornamelijk uit AGF afval, zowel verpakt in folie als onverpakt. Op diverse plaatsen in de loods verzamelen wij de gescheiden afvalstromen.

Dit hoofdstuk Afval en circulariteit is gericht op AGF, verpakkingen, papier en karton, plastic afval en overige reststromen die wij als Combilo weggooien. De afvalstromen en verwerking van AGF, niet alleen door Combilo maar ook door retailers en consumenten, worden extra uitgelicht in het hoofdstuk AGF-reststromen vanaf pagina 43. Verpakkingsmaterialen worden behandeld in het hoofdstuk Verpakkingen vanaf pagina 47.

Beleid afval en circulariteit

Ons afvalbeleid is gebaseerd op de afvalhiërarchie. Onze hoogste prioriteit is het vermijden van afval en het verminderen van materiaalgebruik. Bovendien gebruiken wij waar mogelijk duurzame materialen. Als dit niet mogelijk is, streven wij ernaar materialen te verminderen of te hergebruiken. Een voorbeeld is het hergebruiken van kratten en pallets (fust).

Er zijn procedures voor het gebruik van onderhoudsmiddelen, productiemiddelen en afvalverwerking die voldoen aan certificeringen en wet- en regelgeving. Hierbij worden de milieuvorschriften gevolgd. De facilitair manager is verantwoordelijk voor het afvalbeleid en het beheer van gebouw en installaties. De operationeel manager is verantwoordelijk voor de machines in de productie.

Afval wordt gescheiden en alle productinformatie (PI) bladen van onderhoudsmiddelen zijn beschikbaar. Deze PI-bladen bevatten richtlijnen voor veilig gebruik en opslag van middelen. De naleving van de richtlijnen wordt maandelijks gecontroleerd tijdens de interne audits en jaarlijks tijdens externe audits.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
Geen directe positieve impact geïdentificeerd.	● Grondstoffen (werkelijk): Negatieve invloed op het milieu door het gebruik van niet-hernieuwbare bronnen voor de dagelijkse productie. ● Machines en installaties (werkelijk): Negatieve invloed op het milieu door gebruik van niet-hernieuwbare bronnen door machines en installaties.
Kansen	Risico's
● Regelgeving: Nieuwe verpakkingsrichtlijnen gericht op circulariteit kunnen leiden tot reductie in verpakkingsvolumes.	● Wet- en regelgeving: Verzwakking van naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot vervuiling en gevaarlijke stoffen kan leiden tot boetes.
Legenda: ● Impact, risico of kans uit Sector DMA ● Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

Afvalverwerking

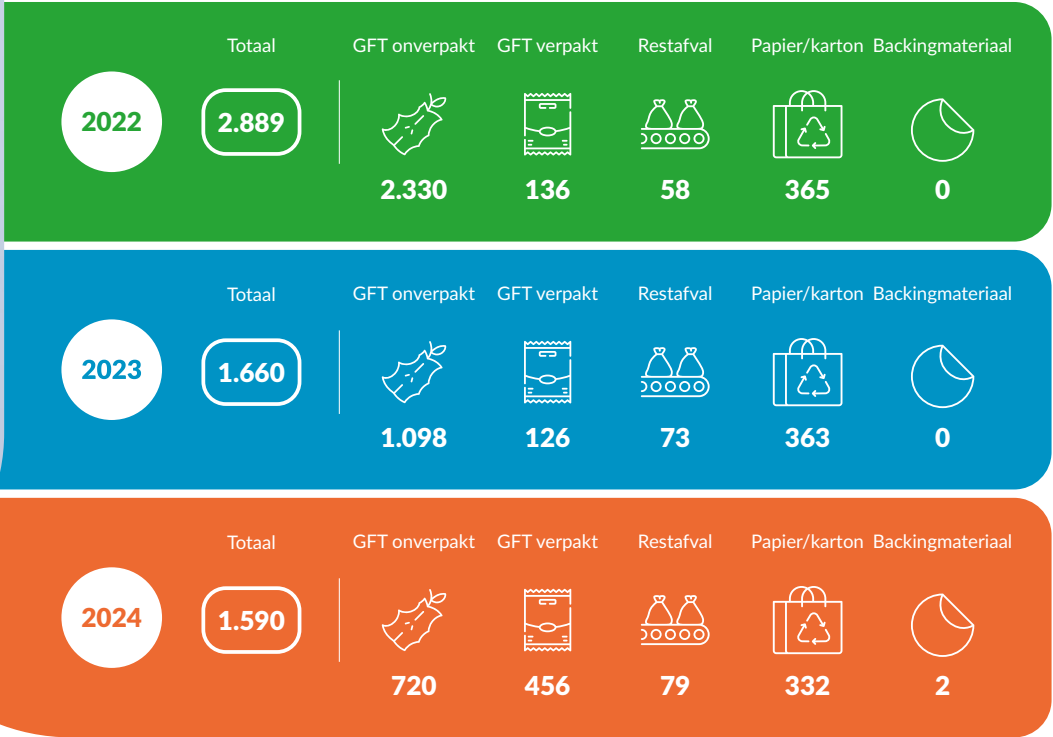
Het is voor onze medewerkers gebruikelijk om op diverse plaatsen in de loods de afvalstromen gescheiden te verzamelen. Daarna worden deze geleeagd in de daarvoor bestemde perscontainers/versnipperaars. De afvalverwerking wordt uitbesteed aan een externe afvalverwerker. Wij huren van hen de afval- en perscontainers en krijgen een rapportage van de opgehaalde volumes.

Afvalstromen

Totale afvalvolume

In 2024 is ons totale afvalvolume met 4% gedaald van 1.660 ton in 2023 naar 1.590 ton in 2024. Betere productomloop heeft geleid tot minder afkeur van producten. Daarnaast is afgekeurd product gebruikt als grondstof voor puree. Hierdoor is met name de afvalstroom GFT onverpakt aanzienlijk gedaald.

Afvalstromengroepen (in tonnen kg)

Niet-gevaarlijk afval

Afval wordt op de volgende manieren gescheiden:

Onverpakt GFT-afval

In 2024 is het onverpakt GFT-afval verder gedaald, van 1.098 ton in 2023 naar 720 ton in 2024. Met de start van Combilo Food Solutions B.V. in mei 2024 verwachten wij in 2025 een verdere daling. Deze entiteit verwerkt restproducten tot puree voor de voedingsmiddelenindustrie. Hierdoor eindigen de AGF-producten niet als afval maar als een nieuw product.

Het resterende onverpakt GFT-afval wordt verzameld in vloeistofdichte oogstkisten waarna dit wordt vergist.

Meer informatie over Combilo Food Solutions is te lezen in het hoofdstuk AGF-reststromen vanaf pagina 43.

Verpakt GFT-afval

Combilo verpakt producten in opdracht van klanten. Dit wordt alleen gedaan als het product ook daadwerkelijk verkocht is. Meteen na het verpakken wordt het product vervoerd naar de klant waardoor er aanzienlijk minder verpakt GFT-afval is dan onverpakt GFT-afval. Verpakt GFT-afval wordt ontdaan van de verpakking en vergist door de verwerker. Folie uit de kleinpak wordt apart verzameld, opgehaald en gerecycled.

In 2024 hebben we de seal van komkommers aangepast van 15 mμ naar 12 mμ dikte, wat een besparing van 20% aan folie per gesealde komkommer oplevert. Daarnaast houden wij rekening met de in 2025 in werking tredende PPWR (Packaging and Packaging Waste Regulation) door de recyclebaarheid van onze verpakkingen te verbeteren.

Meer informatie over onze verpakkingsmaatregelen en de PPWR is te lezen in het hoofdstuk Verpakkingen, vanaf pagina 47.

Papierverbruik

Papier en karton worden verzameld in een perscontainer die het karton versnipperd voor efficiënter transport waarna recycling plaatsvindt. Bedrijfsgevoelig papier wordt apart ingezameld en verwerkt. In 2024 is de hoeveelheid papier- en kartonafval met 9% gedaald ten opzichte van 2023, van 363 ton naar 332 ton. Daarnaast monitoren wij het printgebruik van onze printers. In vergelijking met 2021 hebben wij in 2024 33% minder papier ingekocht. Deze afname past binnen een bredere trend van digitalisering, die zich de komende jaren verder voortzet. Met name binnen onze transport- en loodsprocessen worden steeds meer documenten en procedures digitaal ingericht.

Backingmateriaal

In 2024 zijn wij gestart met het apart inzamelen van backingmateriaal van etiketten. Dit materiaal, dat dient als dragervel voor etiketten, wordt ingezameld en gerecycled, waarna het opnieuw kan worden ingezet. Door deze scheiding wordt de hoeveelheid restafval verminderd en wordt tegelijkertijd de CO₂-uitstoot tijdens de productie van etiketten verlaagd. In totaal is in 2024 2.400 kilogram aan backingmateriaal ingezameld. Ten opzichte van verbranding betekent dit een besparing van 1.200 kilogram CO₂-uitstoot.

Restafval

Reststromen die niet direct kunnen worden gescheiden, worden ingezameld in een perscontainer voor restafval en bij de verwerker verder gesorteerd. In 2024 is het volume restafval toegenomen van 73 ton in 2023 naar 79 ton in 2024.

Wegwerpkleding

Om te voldoen aan voedselveiligheid en hygiëne werken medewerkers in de verpakkingsafdeling met wegwerpkleding. In 2024 is 5.544 kg aan werkjassen ingekocht. In 2023 was dit 2.519 kg. De toename komt door aangescherpte regels waarbij na iedere pauze van jas wordt gewisseld.

Hout en pallets

Kapotte pallets worden apart afgevoerd.

Gevaarlijk afval

Chemisch afval

Combilo heeft weinig chemisch afval. Batterijen, toners, resten van schoonmaak- en onderhoudsmiddelen en kleine hoeveelheden verfresten worden apart ingezameld en worden waar mogelijk gerecycled.

Afvalscan

In 2025 laten wij een afvalscan uitvoeren om gerichter stappen te zetten richting een circulaire bedrijfsvoering en lagere CO₂-uitstoot. Deze scan brengt in kaart waar materiaalgebruik kan worden voorkomen, waar hergebruik mogelijk is en op welke punten vergisting of verwaarding tot een bruikbare grondstof, haalbaar is. Daarbij wordt gekeken naar de afstemming van vraag en aanbod binnen de keten om reststromen beter te benutten.

3.1.4 Klimaatimpact van de producten

De broeikasgassen die vrijkomen bij de teelt en het transport van AGF-producten, die niet door Combilo worden beheerd en de mate waarin de AGF-keten klimaatbestendig is.

Met klimaatimpact worden de milieueffecten die samenhangen met de teelt, verpakking, transport en afvoer van de AGF-producten bedoeld. De klimaatimpact van onze AGF-producten is op dit moment nog niet inzichtelijk. Wij werken samen met de branche en het GroentenFruit Huis aan een gestandaardiseerde rekenmethode om deze milieu-impact te meten.

Dit betekent echter niet dat wij afwachten tot deze informatie beschikbaar is: wij houden ons actief bezig met milieu- en sociale leverancierseisen om de klimaatimpact in de keten te beïnvloeden.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
Geen positieve impact geïdentificeerd.	• Druk op energienetwerk (potentieel): Ons energieverbruik kan leiden tot druk op lokale energienetwerken, wat indirect bijdraagt aan klimaatverandering. • Scope 3 emissies (werkelijk): Onze activiteiten veroorzaken broeikasgasemissies in scope 3, wat bijdraagt aan klimaatverandering.
Kansen	Risico's
• Klimaatbestendige teelt: Door klimaatbestendige producten te telen kunnen we de risico's op gevolgen van klimaatverandering, zoals mislukte oogsten, verminderen. • Koolstofvastlegging: Door koolstof vast te leggen in de bodem, kunnen we onze huidige negatieve impact op klimaatverandering verminderen. • Elektriciteit opwekken: Het verstrekken van elektriciteit biedt de mogelijkheid om energievoorziening te verbeteren, wat bijdraagt aan economische groei en het welzijn van gemeenschappen. • Efficiënt landgebruik: Efficiënt gebruik van landbouwgrond via glastuinbouw vermindert de feitelijke negatieve impact op het milieu en mensen.	• Transitierisico's: Verandering in beleid, regelgeving of marktvraag als gevolg van klimaatverandering kan leiden tot hogere kosten of verminderde markttoegang. • Fysieke risico's: Klimaatverandering kan leiden tot extreem weer of veranderde klimaatomstandigheden, wat schade aan gewassen of verstoring van leveringen veroorzaakt.
Legenda: • Impact, risico of kans uit Sector DMA • Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

Milieucertificeringen en emissies in de keten

De emissies die vrijkomen bij de teelt, verpakking en het transport van AGF-producten vallen grotendeels buiten onze directe bedrijfsvoering. Deze emissies maken deel uit van scope 3 en worden veroorzaakt in schakels van de keten die wij niet zelf beheren. Via ons inkoopbeleid proberen wij hier invloed op uit te oefenen. Leveranciers ontvangen onze Code of Conduct, waarin staat aan welke milieu- en sociale eisen zij dienen te voldoen. Milieucertificeringen vormen hierbij een belangrijk instrument.

Jaarlijks monitoren wij het volume van ingekochte producten en de certificeringen waaronder deze vallen. In 2024 was 39% van ons inkoopvolume gecertificeerd volgens een milieunorm, zoals Bio of On the way to PlanetProof. Deze certificeringen stellen eisen aan onder andere energieverbruik, gebruik van meststoffen en gewasbescherming en geven daarmee richting aan de beheersing van emissies en klimaatimpact tijdens de teelt.

Wij realiseren ons dat reductie van emissies in de keten investeringen vraagt van telers. Wij voeren hierover voortdurend het gesprek met onze ketenpartners, zodat verduurzamingsmaatregelen in de praktijk haalbaar en uitvoerbaar blijven.

Het aantal certificeringen wordt besproken in het hoofdstuk Verantwoord inkopen, vanaf pagina 78.

Inzichtelijk maken van ketenemissies (scope 3)

De rekenmethode van de branche zal worden ontwikkeld aan de hand van de Product Environmental Footprint Category Rules (PEFCR). Deze richtlijnen, ontwikkeld door de Europese Commissie, helpen ons de levenscyclus (LCA) van AGF-producten te evalueren. Hierdoor kunnen wij de milieuprestaties van de producten op een vergelijkbare manier beoordelen en verbeteren. Wij verwachten dat deze informatie vanaf 2025 beschikbaar wordt. Daarna kunnen wij de doelstellingen formuleren voor de klimaatimpact van de producten.

SBTi (Science Based Targets initiative)

In 2025 zullen wij ons committeren aan een wetenschappelijk onderbouwde emissiedoelstelling volgens het Science Based Targets initiative (SBTi). Deze doelstelling heeft betrekking op onze scope 1, 2 en 3 emissies en vormt het kader voor de reductie van broeikasgassen binnen onze eigen organisatie en in de keten.

Onze scope 1 en 2 emissies worden besproken in het hoofdstuk Emissies, vanaf pagina 57.

3.1.5 Emissies

De broeikasgassen (CO₂-eq) die vrijkomen uit en het energieverbruik van Combilo's eigen bedrijfsactiviteiten, zakelijke reizen, woon-werkverkeer en de mate van klimaatadaptatie van de bedrijfsactiviteiten.

Wij zetten ons in om onze broeikasgasuitstoot te verminderen. Wij beschouwen klimaatverandering als een groot risico voor de stabiliteit van de groente- en fruitteelt. Wij erkennen ook dat wij hier zelf aan bijdragen. Daarom hebben wij een CO₂-reductieplan opgesteld als onderdeel van onze duurzaamheidsstrategie.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
Geen directe positieve impact geïdentificeerd.	● Klimaatverandering (werkelijk): Negatieve impact op het klimaat door scope 1 en 2 broeikasgasemissies.
Kansen	Risico's
● Teeltverbetering: Veredeling en verbetering van gewasvariëteiten kan leiden tot weerbaardere teelt en betere kwaliteit, met voordelen voor de keten. ● Landgebruik: Minder en efficiënter ruimtegebruik van land door kasteelt.	● Fysieke klimaatrisico's: Verhoogde kans op schade of verstoring in de waardeketen als gevolg van fysieke klimaatveranderingen zoals extreem weer, droogte of overstroming. ● Transitierisico's: Risico's verbonden aan de overgang naar een koolstofarme economie, waaronder strengere regelgeving, stijgende kosten of veranderende markteisen. ● Energievoorziening: Risico op onvoldoende of inconsistente beschikbaarheid van energie voor productie en logistiek.
Legenda: ● Impact, risico of kans uit Sector DMA ● Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

Klimaatmitigatieplan

Wij streven er naar om in 2030 de uitstoot van onze scope 1- en 2-emissies met 50% te hebben verminderd ten opzichte van het basisjaar 2022. In 2025 leggen wij deze doelstelling formeel vast volgens de richtlijnen van het Science Based Targets Initiative (SBTi). Ons klimaatmitigatieplan bestaat uit drie onderdelen:

Ons elektriciteitsverbruik

- Eventuele uitbreiding van zonnepaneelinstallaties en/ of
- Opslag van elektriciteit in accu's en/ of
- Inkoop van groene stroom.

Ons gasverbruik

- Eventuele volledige overstap op elektrisch verwarmen.
- Verkenning van aardwarmte als alternatief.

Onze mobiliteit

- Realisatie van uitstootvrij binnenlands transport, afhankelijk van technologische ontwikkelingen.

Transitieplan

In 2025 zullen wij het transitieplan actualiseren, waarin zowel de korte- als langetermijndoelstellingen voor emissiereductie worden vastgelegd. Tegelijkertijd voeren wij intern onderzoek uit naar de verwachte energiebehoefte in de komende jaren en naar een passende energiemix die deze behoefte op een realistische en toekomstbestendige manier kan opvangen. Daarbij ligt de nadruk op maatregelen die niet alleen technisch haalbaar zijn, maar ook praktisch uitvoerbaar binnen onze bedrijfsvoering.

Beleidsmonitoring

Onze duurzaamheidsstrategie, inclusief onze CO₂- en klimaatdoelen, wordt getoetst door interne audits en externe controles, zoals ISO 14001 en SMETA. Het duurzaamheidsteam bewaakt en evalueert ieder kwartaal de voortgang op onze doelstellingen.

Scope 1, 2 en 3

Wij rapporteren onze emissies volgens de indeling van het Green House Gas Protocol (GHG-protocol). Deze internationale standaard helpt bedrijven om broeikasgasemissies inzichtelijk te maken door onderscheid te maken tussen drie categorieën: scope 1, scope 2 en scope 3.

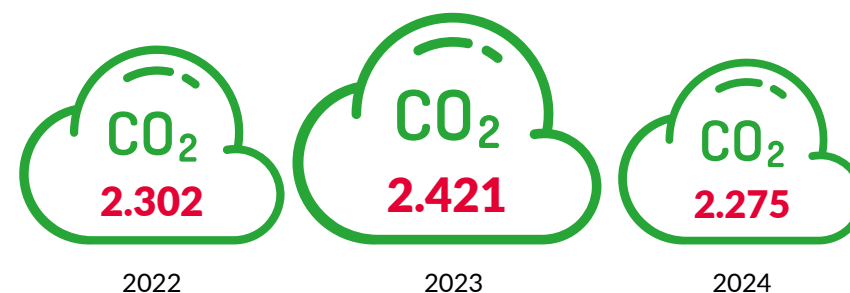
- Scope 1 omvat directe emissies uit eigen bronnen, zoals het brandstofverbruik van voertuigen en installaties.
- Scope 2 betreft indirecte emissies uit het verbruik van ingekochte elektriciteit.
- Scope 3 omvat overige indirecte emissies in de keten, zoals transport door derden, woon-werkverkeer, afvalverwerking en teelt.

De gerapporteerde uitstoot is uitgedrukt in CO₂-equivalenten (CO₂-eq), een maat waarin ook andere broeikasgassen zijn opgenomen zoals lachgas (N₂O), methaan (CH₄) en fluorhoudende gassen (F-gassen).

Bedrijfsemissies (scope 1 en 2)

In 2024 hebben onze bedrijfsactiviteiten geleid tot een totale uitstoot van 2.275 ton CO₂. Dit is een daling van 6% ten opzichte van 2.421 ton CO₂ in 2023 en 1% lager dan het niveau in het basisjaar 2022, waarin 2.302 ton CO₂ werd gerapporteerd.

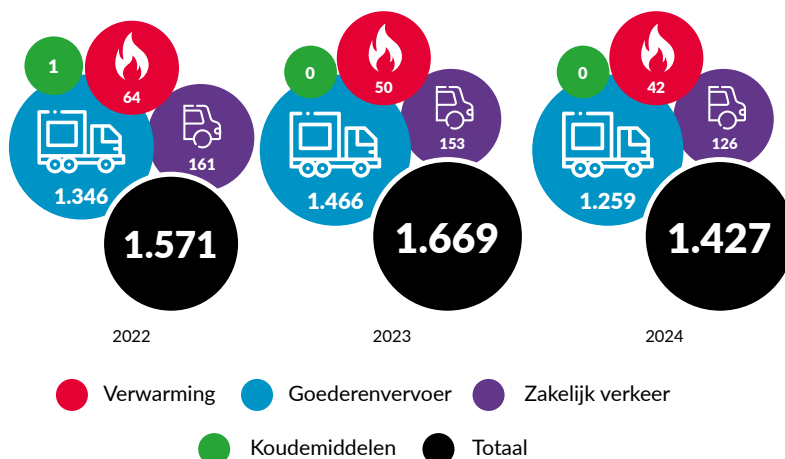
CO₂-uitstoot Scope 1 en 2 (in tonnen CO₂)

Scope 1

Onze scope 1-emissies komen voort uit directe activiteiten binnen het bedrijf. We verstoken brandstoffen voor verwarming, vervoeren goederen met eigen vrachtwagens en rijden zakelijk met leaseauto's. Ook registreren we emissies door lekkage van koudemiddelen. In 2024 hebben deze bronnen samen geleid tot 1.427 ton CO₂-uitstoot. Dat komt neer op 63% van de totale uitstoot binnen scope 1 en 2.

Uitstoot Scope 1 (in tonnen CO₂)

Goederenvervoer

De uitstoot van goederenvervoer (1.259 ton CO₂) vormt veruit het grootste aandeel van de uitstoot in scope 1 en 2. Dit komt door de lange afstanden die onze dieselvrachtwagens afleggen naar bestemmingen in bijvoorbeeld Duitsland, Polen en het Verenigd Koninkrijk. Om deze uitstoot te beperken, streven we naar een zo hoog mogelijke beladingsgraad. In 2024 realiseerden we een beladingsgraad van 93%, ten opzichte van 94% in 2023. Dit betreft onze eigen vrachtwagens die de grens over gaan. We volgen de technologische ontwikkelingen binnen het vrachtvervoer op de voet. Voor lange afstanden zijn momenteel nog geen emissievrije alternatieven beschikbaar die voldoen aan eisen zoals actieradius en laadinfrastructuur. We blijven de mogelijkheden voor elektrisch vervoer en waterstofvervoer monitoren en schakelen over zodra dit technisch en operationeel haalbaar is.

Zakelijk verkeer

Ook zakelijk verkeer met leaseauto's draagt bij aan onze scope 1-uitstoot. In 2024 kwam dit neer op 126 ton CO₂, een daling van 18% ten opzichte van 153 ton CO₂ in 2023. Onze doelstelling is om de uitstoot uit eigen mobiliteit, zowel goederenvervoer als zakelijk verkeer, in 2030 te hebben gehalveerd ten opzichte van 2022. Dit komt neer op een streefwaarde van 1.150 kg CO₂.

Brandstof en warmte

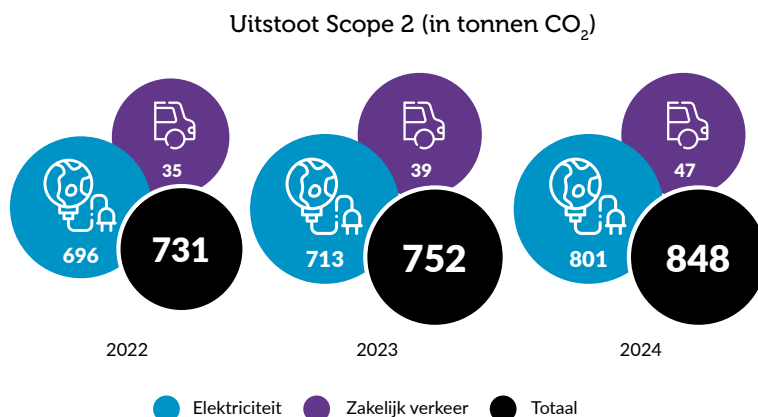
Het gasverbruik is in 2024 met 69% gedaald ten opzichte van 2017. Deze reductie is gerealiseerd door de overstap op elektrische verwarming in een groot deel van de klimaatinstallaties in de kantoren en in de verwarmingsinstallatie van de loodskantoren. Hierdoor is de CO₂-uitstoot ten opzichte van 2023 met 8 ton afgenomen.

Koudemiddelen

Onze producten worden opgeslagen in een gekoelde omgeving. De koelinstallaties draaien continu en worden periodiek onderhouden. Bij een technische storing kan lekkage optreden van ammoniak (NH₃) of CO₂. In 2024 is de uitstoot door lekkages licht gestegen van 99 kg in 2023 naar 105 kg.

Scope 2

Onze scope 2-emissies bestaan uit het elektriciteitsverbruik op de locatie en het elektrisch laden van bedrijfswagens. Het grootste deel van deze uitstoot komt voort uit de inkoop van grijze stroom, die in 2024 leidde tot een uitstoot van 801 ton CO₂. Verdere reductie van scope 2-emissies vraagt investeringen in pand gebonden installaties en elektrische transportmiddelen. Het doel is om de CO₂-uitstoot uit elektriciteit en gas uiterlijk in 2030 terug te hebben gebracht naar 0 kg, waarmee we onze totale uitstoot in scope 1 en 2 willen halveren ten opzichte van 2022.

Energie

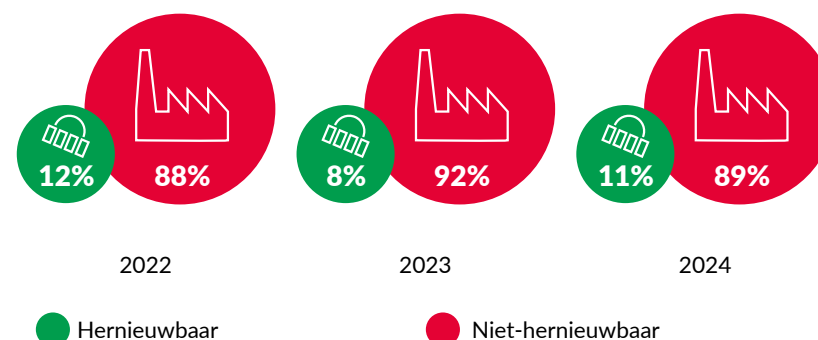
Ons elektriciteitsverbruik is in 2024 gestegen ten opzichte van 2023. Dit komt door digitalisering van processen en de toename van elektrisch rijden. Tegelijkertijd hebben we minder stroom hoeven inkopen, doordat we meer elektriciteit zelf hebben opgewekt met onze zonnepanelen. We maken gebruik van 4.000 zonnepanelen en onderzoeken hoe we dit aantal kunnen uitbreiden. Netcongestie op onze locatie maakt uitbreiding op korte termijn echter lastig. We houden de ontwikkelingen in de netcapaciteit nauwlettend in de gaten en bereiden ons voor op uitbreiding zodra dit technisch mogelijk is.

In totaal produceerden we 939 MWh zonnestroom, waarvan we 159 MWh terug leverden aan het net. De resterende stroombehoefte is ingevuld met 1.495 MWh ingekochte elektriciteit. Ons totale energieverbruik in 2024 bedroeg 7.131 MWh. Daarvan was 11% afkomstig uit hernieuwbare bronnen, voornamelijk onze eigen zonnestroom (780 MWh). De overige 89% (6.351 MWh) kwam uit niet-hernieuwbare bronnen zoals aardgas, benzine, diesel en grijze stroom.

Voor meer informatie over het energieverbruik, zie het hoofdstuk Extra informatie vanaf pagina 110.

Verdeling herkomst energieverbruik in MWh

Totaal 2024: 7.131 MWh

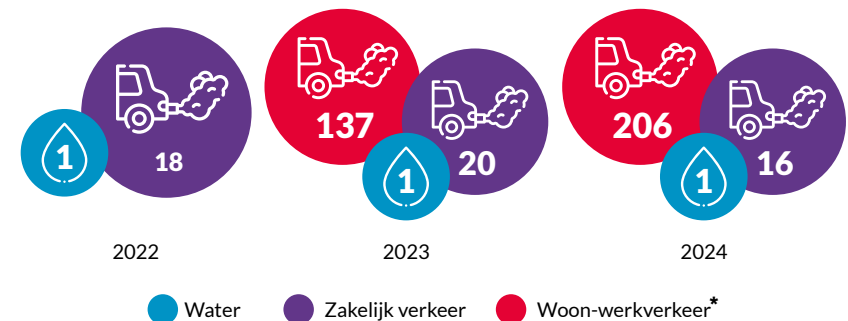
Scope 3

Scope 3-emissies gaan gepaard met complexe berekeningen en zijn afhankelijk van gegevens uit de keten. Op dit moment is het inzicht in deze uitstoot beperkt. We verwachten dat er medio 2025 duidelijke en uniforme berekeningsmethoden beschikbaar zijn. Daarmee worden ketenemissies beter inzichtelijk en kunnen we in het volgende duurzaamheidsverslag meer scope 3-data opnemen.

Voor meer informatie over onze huidige maatregelen om de ketenemissies te reduceren zie het hoofdstuk Klimaatimpact van de producten vanaf pagina 54.

De emissies die we nu al in beeld hebben, komen uit het watergebruik van onze locatie, woon-werkverkeer van medewerkers en uit zakelijke reizen, waaronder vliegreizen. In 2024 bedroeg deze uitstoot 223 ton CO₂, tegenover 158 ton CO₂ in 2022. De stijging is grotendeels te verklaren door het ontbreken van gegevens over woon-werkverkeer in 2022 en 2023. In 2024 vormde dit verkeer 92% van de gerapporteerde scope 3-uitstoot.

Uitstoot Scope 3 (in tonnen CO₂)

*In 2022 waren de emissies van woon-werkverkeer nog niet berekend.

3.2 Sociaal

3.2.1 Voedselveilige en gezonde producten

De veiligheid voor consumenten om voedselproducten te kunnen consumeren en de gezondheids- en kwaliteitswaarde van de producten.

Een van onze kernwaarden is 'Contribute', oftewel, bijdragen aan een gezonde levensstijl. Dit vormt de kern van ons businessmodel, dat erop gericht is voedselveilige en gezonde AGF-producten bij de klant te brengen. Kwaliteit en voedselveiligheid zijn vanzelfsprekende eisen voor consumenten. Wij voldoen aan de wet en waarborgen dit door middel van een uitgebreid kwaliteitssysteem.

Ons kwaliteitssysteem zorgt voor een voedselveilig en gezond product, getoetst door diverse third party audits, interne audits en continue kwaliteitscontroles, residu-analyses en microbiologische analyses. Daarnaast stellen wij strikte eisen aan onze leveranciers voordat zij hun producten mogen leveren. Alle AGF-producten die wij verhandelen voldoen minimaal aan de GLOBALG.A.P.-eis. Ieder jaar stellen wij doelen met betrekking tot onze voedselveiligheidscultuur waardoor wij doelgericht voedselveilig werken.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
● Gezonde voeding (werkelijk): Onze producten leveren een actuele positieve bijdrage aan de samenleving door het aanbieden van gezonde en voedzame voeding.	● Productveiligheid (potentieel): Onveilige of onjuist verwerkte producten kunnen een negatieve impact hebben op de gezondheid en veiligheid van consumenten.
Kansen	Risico's
● Reputatie: De eigen reputatie kan verbeterd worden door consumenten te ondersteunen in het maken van gezonde keuzes. ● Ontwikkeling: Het doorontwikkelen en waarborgen van gezonde en veilige producten, draagt bij aan consumentvertrouwen en het versterken van de marktpositie.	● Voedselbeschikbaarheid: Het uitsluiten van bepaalde personen of groepen van de beschikbaarheid van voedsel kan leiden tot ongelijkheid en sociale spanningen, met als gevolg boetes en verlies van klanten. ● Chemicaliën: Het gebruik van chemicaliën die de gezondheid en veiligheid van consumenten kunnen beïnvloeden, kan de reputatie van het bedrijf schaden en het vertrouwen van de consument ondermijnen.
Legenda: ● Impact, risico of kans uit Sector DMA ● Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

Beleid voedselveilige en gezonde producten

Algemeen beleid

Groente en fruit zijn in de basis geschikt voor een gezonde levensstijl. Toch zijn er risico's, zoals het gebruik van bestrijdingsmiddelen, bederf en besmetting. Ons kwaliteitssysteem is ingericht om deze risico's te beheersen en de voedselveiligheid te waarborgen. Het systeem voldoet aan nationale en EU-wetgeving en is gebaseerd op de HACCP-richtlijnen (Hazard Analysis and Critical Control Points). Ons beleid voor voedselveilige en gezonde producten is vastgelegd in onze Code of Conduct en geldt voor het volledige bedrijfsproces, inclusief alle producten, systemen, gebouwen en terreinen.

Certificeringen

Ons kwaliteitssysteem is gecertificeerd volgens de volgende normen:

- **IFS Food:** certificeert de kwaliteit en veiligheid van voedingsmiddelen tijdens productie en verwerking.
- **BRC Food:** stelt eisen aan voedselveiligheid, integriteit en kwaliteit.
- **QS wholesale (Qualität und Sicherheit):** biedt een standaard voor veilige productie, verwerking en verpakking van voedsel door de hele keten.
- **GlobalG.A.P.-CoC:** waarborgt traceerbaarheid en veiligheid van AGF door de hele keten.
- **Reglement Interne Kwaliteitscontrole:** bevat procedures en regels voor kwaliteitscontrolesystemen

Combilo Food Solutions

Voor de verwerking van gepureerde groenteproducten bij Combilo Food Solutions gelden aanvullende eisen op het gebied van voedselveiligheid. Om aan deze eisen te voldoen hebben wij het kwaliteitssysteem aangepast. Dit heeft in 2024 geleid tot het behalen van het IFS Food 8-certificaat op Higher Level-niveau.

Meer informatie over deze entiteit is te vinden in het hoofdstuk AGF-reststromen vanaf pagina 43.

Verantwoordelijkheden

Het kwaliteitsteam, onder leiding van de manager duurzaamheid en kwaliteit, is verantwoordelijk voor het opzetten, uitvoeren en verbeteren van het systeem. Zij verzamelen, analyseren en rapporteren kwaliteitsgegevens en informeren de directie. De commercieel directeur is eindverantwoordelijk. Medewerkers zijn verplicht de onderdelen van het kwaliteitssysteem na te leven die op hen van toepassing zijn.

Voedselveiligheidsrisico's en beheersing

Het kwaliteitssysteem beschermt consumenten tegen diverse mogelijke risico's. Een belangrijk aandachtspunt is de mogelijke overschrijding van residu-normen door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast beheersen wij het risico op aanwezigheid van pathogenen, oftewel ziekmakende micro-organismen. Ook fysieke besmetting van producten, bijvoorbeeld door glas- of metaaldelen, wordt voorkomen via onze kwaliteitsprocedures. Tot slot nemen wij maatregelen tegen bederf, zoals temperatuurbeheersing en tijdige productrotatie.

In onze productieruimte worden geen allergenen bewerkt. Wel verhandelen wij producten zoals knolselderij en bleekselderij. Om kruisbesmetting te voorkomen hanteren wij gescheiden productstromen en hygiënemaatregelen. Kiemen vormen een iets groter risico voor kwetsbare groepen, zoals jonge kinderen, ouderen en immuungecompromitteerde patiënten. Door het opvolgen van specifieke productprocedures worden ook deze risico's beheerst.

Maatregelen

Wij nemen ieder jaar, naast het uitvoeren van het voedselveiligheidssysteem, gerichte maatregelen om onze voedselveiligheidscultuur, processen en systemen te versterken. Hieronder geven wij een overzicht van de maatregelen die reeds zijn uitgevoerd en van de maatregelen die voor het komende jaar gepland staan.

Genomen maatregelen in 2023 en 2024

- Ontwikkelen van e-learningmodules voor medewerkers en machine-operators.
- Digitaliseren van registraties in de productie.
- Inhouse-training leidinggeven voor teamleiders productie.
- Benoemen van een externe vertrouwenspersoon naast de interne vertrouwenspersoon.
- Toevoegen van een meldingsregeling op de website.
- Verder doorvoeren van digitalisering van processen.
- Aanpassen van personeelsvoorzieningen, zoals handwasstations.
- Organiseren van feedbacksessies met medewerkers rondom voedselveiligheid.
- Herzien van de structuur van het kwaliteitshandboek.

Geplande maatregelen voor 2025

- Doorontwikkeling van e-learningmodules in combinatie met fysieke bijeenkomsten met medewerkers over het thema voedselkwaliteit en gezondheid.
- Verdere digitalisering van processen.

Metingen productveiligheid en -kwaliteit

Productkwaliteit

Producten worden na ontvangst gekeurd door een team van deskundige keurmeesters. Zij controleren het product op EU-handelsnormen of klantnormen. Tevens vinden voorraad- en uitgangscontroles plaats. In 2024 hebben er 115.368 keuringen plaatsgevonden.

Naast productkeuringen laten wij producten testen op microbiologische en chemische gevaren. Deze testen worden uitgevoerd door geaccrediteerde laboratoria. In 2024 hebben wij 214 residu-analyses uitgevoerd ten opzichte van 350 in 2023. De daling van het aantal analyses komt doordat in 2024 minder afzonderlijke leveringen zijn gedaan; producten zijn in grotere volumes per partij aangeleverd, waardoor minder individuele partijen geanalyseerd hoefden te worden.

In 2024 zijn 41 microbiologische analyses uitgevoerd, wat een toename is ten opzichte van 25 in 2023. Deze stijging is het gevolg van de nieuwe productlijn van Combilo Food Solutions. Voor deze bewerkte producten voeren wij extra analyses uit om voedselveiligheid te waarborgen.

Klachten

In 2024 hebben wij 21 klachten ontvangen, dit zijn er vijf minder dan in 2023. Hiermee hebben wij een reductie van 19,2% gerealiseerd. Deze klachten zijn afkomstig van onze klanten, waaronder retailers en traders. Soms kunnen deze meldingen afkomstig zijn van consumenten die via deze klanten klachten hebben ingediend. Het aantal residu-overschrijdingen op klanteisen en het aantal labelfouten zijn afgenomen. Het aantal klachten over vreemde voorwerpen tussen de productlevering is in 2024 gelijk gebleven; deze waren echter in geen geval herleidbaar naar Combilo. Alle klachten zijn zorgvuldig onderzocht en volgens onze procedures teruggekoppeld naar de klant.

Doelstellingen

Wij blijven ons continu inzetten om ons voedselveiligheidssysteem en -cultuur te verbeteren. Om de voedselveiligheid te borgen voeren wij jaarlijks third party audits uit en streven wij ernaar dat onze producten voldoen aan alle kwaliteitseisen. Daarnaast hebben wij de volgende doelstellingen:

- Een minimale score van 85% halen tijdens de maandelijkse interne auditronde.
- Iedere medewerker dient een minimale score van 66% te halen bij de jaarlijkse e-learningtraining over voedselveiligheid.
- Het aantal klachten gelijk houden aan of verminderen ten opzichte van 2024.
- Geen meldingen ontvangen via de meldregeling of via de vertrouwenspersoon over voedselveiligheid.
- Geen afwijkingen in kritische controlepunten bij Combilo Food Solutions.

3.2.2 Gezondheid en veiligheid Combilo

De duurzame inzetbaarheid, de gezondheid, het werkplezier en het welzijn van de eigen medewerkers en de ingehuurd uitzendkrachten.

Om onze klanten te voorzien van verse kwaliteitsproducten hebben we vakkundige en betrokken medewerkers nodig die goed samenwerken. Dit is essentieel voor flexibiliteit en een betrouwbare levering. Daarom besteden we structureel aandacht aan de mensen die bij ons werken, of ze nu vast in dienst zijn of via een uitzendbureau.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
• Faciliteiten (werkelijk): De aanwezigheid van onder andere voldoende toiletten, gescheiden kleedkamers met kluisjes, een kantine en een sportschool draagt bij aan een comfortabele werkomgeving. • Waardering en erkenning (werkelijk): Medewerkers ontvangen regelmatig een blijk van waardering zoals een presentje met verjaardagen en feestdagen en een jaarlijks feest. • Veiligheid werkomgeving (werkelijk): Wij hanteren strikte veiligheidsmaatregelen en duidelijke instructies. Deze maatregelen zijn ingebed in onze procedures en zorgen voor een veilige werkomgeving. • Inclusiviteit (werkelijk): Voor medewerkers met (tijdelijke) beperkingen passen wij werkzaamheden en werktijden aan, wat bijdraagt aan duurzame inzetbaarheid.	• Ongevallen veiligheid (werkelijk): Ondanks alle preventieve maatregelen blijft er een risico op arbeidsongevallen, met gevolgen voor de gezondheid en werkplezier van medewerkers en verstoring van de bedrijfsvoering. • Psychosociale belasting (werkelijk): Langdurige werkdruk, seizoensgebonden pieken of gebrek aan ondersteuning kunnen leiden tot stressklachten en uitval.
Kansen	Risico's
• Reputatie en vertrouwen: Aantoonbare naleving van veiligheidsregels draagt bij aan een betrouwbare uitstraling richting medewerkers, klanten en toezichhouders. • Duurzame inzetbaarheid: Door werkomstandigheden af te stemmen op persoonlijke behoeften vergroten wij de inzetbaarheid en tevredenheid van medewerkers.	• Arbeidsongevallen: Onvoldoende naleving van veiligheidsmaatregelen vergroot het risico op ongevallen en letsel op de werkvloer. • Niet-naleving wetgeving: Het verzwakken en niet correct toepassen van regelgeving kan leiden tot sancties of imagooverlies. • Uitloop medewerkers: Het niet naleven van arbeidswetten kan leiden tot onbeschikbaarheid van medewerkers, hogere kosten, claims en reputatieschade.
Legenda: • Impact, risico of kans uit Sector DMA • Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

Arbeidsvoorwaarden

Collectieve arbeidsovereenkomst (cao)

Alle medewerkers en uitzendkrachten vallen onder een cao. Voor onze vrachtwagenchauffeurs geldt de cao Beroepsgoederenvervoer. Voor alle andere vaste medewerkers geldt de cao voor de Groothandel in Groenten en Fruit. Uitzendkrachten vallen onder de cao Uitzendkrachten, maar we behandelen hen gelijk aan vaste medewerkers in vergelijkbare functies. Daardoor geldt de cao voor de Groothandel in Groenten en Fruit indirect ook voor hen.

Salaris

Voor medewerkers die onder een cao vallen, hanteren we vastgestelde salarisschalen. De functies zijn ingedeeld in groepen A tot en met G. Alle lonen binnen het functiehuis liggen boven het wettelijk minimumloon. Medewerkers met een uurloon ontvangen overwerkvergoeding in geld of tijd-voor-tijd. Bij een all-in salaris hoort een dertiende maand als compensatie voor overwerk.

Verlofregelingen

We geloven dat medewerkers het beste presteren als werk en privé in balans zijn. We volgen hiervoor de wet- en regelgeving en de cao, maar houden ook rekening met persoonlijke situaties als dat nodig is.

Rond zwangerschap en ouderschap passen we de wettelijke regelingen toe. Onze cao biedt daarnaast een aanvullende regeling bij aanvullend geboorteverlof. Partners hebben recht op vijf weken aanvullend geboorteverlof. Het UWV compenseert 70% van het salaris en wij vullen dit aan met 30% via de cao. Ook betaald ouderschapsverlof is mogelijk, waar regelmatig gebruik van wordt gemaakt.

In 2024 heeft één medewerker zwangerschaps- en bevallingsverlof gehad. Zeven medewerkers maakten gebruik van aanvullend geboorteverlof. Drie medewerkers namen betaald ouderschapsverlof op en twee medewerkers kozen voor onbetaald ouderschapsverlof.

Dienstverband

De meeste nieuwe medewerkers starten bij ons met een jaarcontract. Zo krijgen beide partijen de kans om te beoordelen of de functie en samenwerking naar verwachting verlopen. We hebben de intentie om deze contracten na een jaar om te zetten naar een vast dienstverband. Bij twijfel verlengen we het contract met een bepaalde periode. Daarnaast hebben we een beperkt aantal oproepcontracten, voornamelijk voor studenten met een bijbaan of gepensioneerden die graag nog enkele uren actief blijven binnen ons bedrijf.

Meer informatie over ons medewerkersbestand is te zien in het hoofdstuk Medewerkers, vanaf pagina 22.

Gezondheid en veiligheidsbeleid

Algemeen beleid

Ons gezondheids- en veiligheidsbeleid is opgesteld om de veiligheid van medewerkers te waarborgen en tegelijkertijd de duurzame inzetbaarheid te bevorderen. Gezien de hoge seizoensgebonden werkdruk zijn wij afhankelijk van zowel onze eigen medewerkers als uitzendkrachten. Het is van groot belang dat zij veilig werken in een aangename omgeving. Om optimale werkomstandigheden voor onze uitzendkrachten te waarborgen werken wij voor langere tijd samen met vaste uitzendbureaus. Uiteraard dienen ook bezoekers zich te houden aan de veiligheidsvoorschriften. Bij binnenkomst gaan zij akkoord met onze veiligheidseisen.

Het gezondheids- en veiligheidsbeleid omvat:

- Schriftelijk inventariseren en evalueren van risico's waaraan werknemers zijn blootgesteld.
- Opstellen van een plan van aanpak naar aanleiding van de risico-inventarisatie.
- Voorlichting en instructie over Arbo-veiligheid aan medewerkers.
- Toezicht houden op arbeidsomstandigheden via maandelijkse controles.
- Verstrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Registreren van ongevallen en bijna-ongevallen.
- Melden van overlijden, ziekenhuisopname en blijvend letsel aan de arbeidsinspectie.
- Organiseren van bedrijfshulpverlening.
- Beperken van de psychosociale arbeidsbelasting.

Beleidsverklaring en mensenrechten

Iedere nieuwe medewerker ontvangt bij indiensttreding onze beleidsverklaring. Deze geldt voor alle medewerkers en sluit aan bij internationaal erkende kaders, zoals de Ethical Trading Initiative Base Code (ETI Base Code), de International Labour Organization Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work (ILO-verklaring) en de Organisation for Economic Co-operation and Development Guidelines for Multinational Enterprises (OESO-richtlijnen). In onze beleidsverklaring staan heldere regels en normen over mensenrechten, kinderarbeid, gedwongen arbeid en omgangsvormen. Met ons antidiscriminatiebeleid beschermen we de saamhorigheid van alle medewerkers, ongeacht achtergrond, opleiding, geartheid of afkomst.

Meer informatie over de ETI Base Code is te vinden in het hoofdstuk Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers vanaf pagina 72.

Veiligheidsmaatregelen

Arboteam

Ons team voor arbeidsomstandigheden (Arbo-team) voert iedere vier jaar een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) uit en werkt continu aan verbeteringen. Op basis van de RI&E stellen we een plan van aanpak op. Hierbij krijgen we ondersteuning van een extern Arbo-adviesbureau en onze eigen bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV). Daarnaast voeren we maandelijks interne audits uit om de veiligheid en kennis hierover onder medewerkers te toetsen.

Onze leidinggevenden houden dagelijks toezicht op de veiligheid en gezondheid van onze medewerkers. Wanneer nodig, nemen we samen met HR en de afdeling Kwaliteit maatregelen. We passen ons beleid aan om een veilige en gezonde werkomgeving te blijven garanderen.

Veiligheidsvoorschriften en Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

Toegang tot de loods is alleen toegestaan met de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's). Medewerkers dragen schoenen met stalen neuzen; bezoekers ontvangen overschoenen met stalen neuzen. Bezoekers dienen bovendien afstand te houden van de productielijnen. Voor iedereen in de loods zijn beschermende kleding en hoofdbedekking verplicht. Voor Combilo Food Solutions gelden aanvullende veiligheidsvoorschriften.

Controles en audits

We waarborgen de veiligheid op de werkvloer door maandelijks een interne audit uit te voeren. Om te onderzoeken waar we ons gezondheids- en veiligheidsbeleid verder kunnen verbeteren, hebben we in 2023 een SMETA-audit laten uitvoeren (Sedex Members Ethical Trade Audit). We handelen nog steeds naar de aanbevelingen uit deze audit. De richtlijnen helpen ons om medewerkers te beschermen tegen onveilige werkomstandigheden, overwerk, discriminatie, lage lonen en dwangarbeid.

Gezondheidsmaatregelen

Werkomgeving en vitaliteit

We hebben onze werkvloer zo ingericht dat deze bijdraagt aan het welzijn en de tevredenheid van onze medewerkers. Alle faciliteiten zijn erop gericht om een prettige en comfortabele werkomgeving te creëren. Er zijn voldoende toiletten, gescheiden kleedkamers met kluisjes (voor loods- en kleinpakmedewerkers) en een kantine. Tijdens pauzes is er een breed assortiment beschikbaar met onder andere broodjes, beleg, soep, salades, eieren, zuivel- en frisdranken en snacks. In 2024 hebben we dit assortiment uitgebreid met een saladebar.

Daarnaast is er in ons pand een sportzaal beschikbaar voor vaste medewerkers. Zij kunnen hier voor of na werktijd kosteloos gebruik van maken. Vier uur per week is er een professionele trainer aanwezig.

Duurzame inzetbaarheid

Voor ons betekent duurzame inzetbaarheid dat medewerkers hun werk nu én in de toekomst kunnen én willen blijven doen tot aan hun pensioen. We ondersteunen dit door doorgroeimogelijkheden te creëren, een gezonde werk-privébalans te bevorderen en flexibele werktijden of aangepast werk aan te bieden wanneer dat nodig is. We houden rekening met de persoonlijke situatie van medewerkers in verschillende fasen van hun leven en loopbaan. Dit leidt tot een mooi aantal jubilarissen en collega's die zelfs na hun pensioengerechtigde leeftijd bij ons blijven werken.

Meer informatie over de doorgroeimogelijkheden binnen Combilo is te vinden in het hoofdstuk Training en opleiding, vanaf pagina 75.

Leasefietsplan

Sinds 2024 kunnen medewerkers met een vast contract gebruikmaken van een leasefietsregeling. Deze regeling geldt ongeacht de woon-werkafstand of het bezit van een leaseauto. We willen hiermee stimuleren dat medewerkers vaker met de fiets naar het werk komen en meer bewegen.

Aanspreekpunten

Medewerkers kunnen anoniem een afspraak maken met de arbodienst voor gezondheidsvragen.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

Gezonde en gemotiveerde medewerkers die met plezier werken, zijn voor ons van grote waarde. Daarom voeren we regelmatig medewerkerstevredenheidsonderzoeken uit. Zo krijgen we inzicht in hoe medewerkers zich voelen, wat goed gaat en wat beter kan. Een externe partij voert het onderzoek uit en waarborgt de anonimiteit. Op basis van de resultaten nemen we gerichte maatregelen om medewerkers te blijven motiveren, knelpunten op te lossen en positieve punten te behouden.

Het meest recente onderzoek van onze arbodienst is in 2023 uitgevoerd. Daarbij is gekeken naar psychosociale arbeidsbelasting (PSA). Het onderzoek bestond uit een documentanalyse, een enquête over werkdruk en ongewenst gedrag en groepsinterviews. De resultaten laten zien dat we duidelijke gedragsregels hanteren en voldoende ondersteuning bieden bij werkstress. Medewerkers waarderen de werksfeer. Tegelijkertijd bleek dat de bekendheid met vertrouwenspersonen beter kan en dat we arbeidsomstandigheden nog nauwkeuriger kunnen volgen. Daarom hebben we de informatie over vertrouwenspersonen zichtbaarder gemaakt en extra Arbo-controlepunten toegevoegd aan onze interne audits.

Interviews met uitzendkrachten

Ook het welzijn van uitzendkrachten vinden we belangrijk. We werken uitsluitend met uitzendbureaus die NEN 4400-gecertificeerd zijn en voeren regelmatig steekproeven uit. Daarbij controleren we onder andere loonstroken, zodat we zeker weten dat er sprake is van eerlijke beloning. In 2024 zijn we gestart met interviews met uitzendkrachten. Daarmee willen we mogelijke misstanden rondom leefomstandigheden of ethische schendingen, zoals uitbuiting, dwang of discriminatie, signaleren.

In het eerste jaar zijn er geen bijzonderheden naar voren gekomen. Toch vinden we het belangrijk om dit te blijven volgen. Uitzendkrachten lopen namelijk een verhoogd risico op minder goede leefomstandigheden, zeker wanneer ze een migratieachtergrond hebben. Dit risico wordt vergroot door een taalbarrière of inkomensafhankelijkheid. We hebben daarom een jaarlijkse controle opgenomen in onze HR-agenda.

Werkgerelateerde incidenten

Incidenten

In 2024 hebben we twee werkgerelateerde incidenten geregistreerd onder eigen medewerkers. Onder uitzendkrachten zijn geen incidenten gemeld. Na elk incident onderzoeken we de oorzaak en nemen we waar nodig maatregelen. In beide gevallen was onoplettendheid de oorzaak. We hebben de betrokken medewerkers hierop aangesproken.

Aantal ongevallen eigen medewerkers	2023		2024		2025
	doel	realisatie	doel	realisatie	doel
Zonder blijvend letsel	0	0	0	2	0
Met blijvend letsel	0	0	0	0	0
Met dodelijke afloop	0	0	0	0	0

Aantal ongevallen uitzendkrachten	2023		2024		2025
	doel	realisatie	doel	realisatie	doel
Zonder blijvend letsel	0	1	0	0	0
Met blijvend letsel	0	0	0	0	0
Met dodelijke afloop	0	0	0	0	0

Meldingen, klachten en discriminatie

Het is ons beleid dat medewerkers onveilige situaties direct melden. Dat geldt voor fysieke risico's én voor sociale onveiligheid, zoals grensoverschrijdend gedrag of discriminatie. We hanteren een zerotolerancebeleid voor ongewenst gedrag. Leidinggevend en zijn laagdrempelig benaderbaar. Daarnaast kunnen medewerkers (anoniem) terecht bij een interne of externe vertrouwenspersoon of gebruikmaken van het meldsysteem. Ook mensen buiten de organisatie hebben toegang tot dit systeem.

Bij indiensttreding ontvangen medewerkers informatie over het klachtenprotocol. Hierin staan ook de communicatiestappen. Het protocol garandeert vertrouwelijkheid bij gesprekken met de vertrouwenspersoon en beschermt medewerkers tegen benadeling, ook als er een formele klacht wordt ingediend bij de klachtencommissie. Tot nu toe is van de klachtencommissie nog geen gebruik gemaakt.

De contactgegevens van de vertrouwenspersonen zijn zichtbaar op schermen in de loods, de kantine en op de kleinpaklocatie. Ook staan ze in de online werkomgeving. Deze informatie is beschikbaar in drie talen, zodat ook uitzendkrachten toegang hebben tot de juiste contactpersonen.

In 2024 is één informele melding van discriminatie gedaan. We gaan uit van gelijke behandeling van medewerkers en hebben hierop actie ondernomen.

3.2.3 Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers

De veiligheid, gezondheid en eerlijke werkomgeving van de medewerkers in de AGF-keten van onze producten.

Zowel de vaste medewerkers als de uitzendkrachten van onze telers rekenen we tot de medewerkers in onze keten. Het seizoenskarakter van de AGF-sector is het sterkst zichtbaar bij telers die geen jaarrondproductie hebben. Tijdens de oogst is daar extra personeel nodig. Hierdoor werken veel medewerkers in onze keten via een uitzendconstructie. Net als bij onze eigen uitzendkrachten houden we rekening met verhoogde risico's op verslechterde sociale omstandigheden, zoals uitbuiting, slechte huisvesting of oneerlijke prijzen en lonen.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
• Werkgelegenheid (potentieel): Bieden van werkgelegenheid, met mogelijk gunstige effecten op economische, sociale en culturele rechten.	• Kinderarbeid (potentieel): Kinderen van dertien tot achttien jaar in de waardeketen kunnen betrokken zijn bij kinderarbeid. • Dwangarbeid (potentieel): Werknemers in de waardeketen kunnen worden blootgesteld aan gedwongen arbeid. • Mensenrechten (potentieel): Werknemers in de waardeketen kunnen te maken krijgen met schendingen van mensenrechten. • Huisvesting (potentieel): Werknemers in de waardeketen kunnen verblijven in ontoereikende huisvesting.
Kansen	Risico's
Geen directe kansen geïdentificeerd.	• Gezondheid en veiligheid: Niet-naleving van gezondheids- en veiligheidsvoorschriften kan leiden tot onderbreking van de toeleveringsketen. • Reputatie en juridische gevolgen: Onveilige werkomgevingen kunnen leiden tot stakingen, rechtszaken en reputatieschade.
Legenda: • Impact, risico of kans uit Sector DMA • Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

Gezonde, veilige en ethische arbeidsomstandigheden in de keten

Om de gezondheid en veiligheid van ketenmedewerkers te waarborgen, eisen we van onze leveranciers dat zij onze Code of Conduct ondertekenen. Hierin vragen we hen zich te committeren aan de Ethical Trading Initiative Base Code (ETI Base Code). Deze gedragscode is gebaseerd op conventies van de International Labour Organization (ILO) en bevat de volgende uitgangspunten:

- Werk moet vrij gekozen zijn.
- Vrijheid van vereniging en collectieve onderhandelingen dienen gerespecteerd te worden.
- Arbeidsomstandigheden dienen veilig en hygiënisch te zijn.
- Kinderarbeid is verboden.
- Leefbare lonen dienen betaald te worden.
- Werktijden mogen niet excessief zijn.
- Er mag geen discriminatie plaatsvinden.
- Er moet reguliere werkgelegenheid geboden worden.
- Er mag geen wrede of onmenselijke behandeling van medewerkers plaatsvinden.

Leveranciers die onze Code of Conduct niet willen ondertekenen of zich er niet aan houden, komen niet in aanmerking voor samenwerking. Bij bestaande leveranciers beëindigen we de samenwerking als zij zich niet aan de afspraken committeren. Onze operationeel directeur is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid.

Naast de Code of Conduct toetsen we arbeidsomstandigheden in de keten via sociale certificeringen bij telers. In 2024 was 87% van ons inkoopvolume afkomstig van telers met een sociale certificering. In 2023 lag dit aandeel nog op 91%. We blijven actief werken aan verdere verbetering en hebben als doel om dit percentage in 2030 te hebben verhoogd naar 94%.

Meer informatie over sociale, milieu en ethische duurzaamheidseisen aan leveranciers is te vinden in het hoofdstuk Verantwoord inkopen vanaf pagina 78.

Risico's en bijzonderheden voor ketenmedewerkers

Het grootste deel van onze ingekochte producten (91%) komt uit Nederland, dat geldt als een laagrisicoland. Binnen deze keten zijn arbeidsomstandigheden over het algemeen goed geregeld. De geldende wet- en regelgeving, zoals de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) en de cao voor uitzendkrachten, bieden duidelijke normen voor veiligheid, loon en werkomstandigheden.

9% van onze producten komt uit andere landen, waarvan 6% uit de Europese Unie (exclusief Nederland). Voor ketenmedewerkers in deze EU-landen geldt een gematigd risico op verslechterde arbeidsomstandigheden. De overige 3% van onze producten komt van buiten de EU. Deze herkomstregio's classificeren we als verhoogd risico met betrekking tot arbeidsomstandigheden.

We hebben de belangrijkste risico's voor medewerkers in de AGF-keten (aardappelen, groenten en fruit) geïdentificeerd. Deze doen zich vooral buiten Nederland voor en omvatten onder andere:

- Basisarbeidsomstandigheden zoals veiligheid en gezondheid
- Werkcondities en arbeidsovereenkomsten
- Gendergelijkheid en gelijke betaling
- Klachten- en klokkenluidersprocedures
- Normale leefomstandigheden en huisvesting
- Gedwongen arbeid en kinderarbeid

Uitzendkrachten in de keten

Wij zijn ons bewust van de risico's die uitzendkrachten lopen. Deze risico's zijn nog groter voor uitzendkrachten met een migratieachtergrond. Door hun afhankelijkheid van inkomsten lopen zij het risico om in slechte huisvesting terecht te komen en zijn zij vatbaarder voor gedwongen arbeid. Bovendien hebben deze medewerkers vaak een taalbarrière. Deze risico's zijn moeilijk te identificeren omdat deze medewerkers, uit angst hun baan en visum te verliezen, minder geneigd zijn om slechte omstandigheden te melden.

Gezondheid en veiligheid

Omdat 91% van onze producten in Nederland wordt geproduceerd, weten we dat deze ketenmedewerkers onder een veiligheidsplan vallen dat voldoet aan de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet). Om risico's op onveilige werkomstandigheden bij ketenmedewerkers buiten Nederland te beperken, eisen we van al onze leveranciers dat zij zich houden aan internationale mensenrechtenstandaarden. Daarbij hoort ook het bieden van hygiënische en veilige arbeidsomstandigheden.

Kinderarbeid

Binnen onze Nederlandse keten is het risico op kinderarbeid onder de 13 jaar zeer laag, aangezien dit wettelijk verboden is volgens de Arbowet. Wel zien we een verhoogd risico bij jongeren tussen de 13 en 18 jaar die een bijbaan zoeken, bijvoorbeeld in de kassen. Werkzaamheden in de kas zijn toegestaan vanaf 16 jaar. Dit betreft meestal jongeren die vrijwillig een zomer- of weekendbaan aannemen.

We gaan ervan uit dat onze leveranciers bij indiensttreding de leeftijd van jongeren controleren. Dit wordt extern getoetst tijdens sociale audits.

Gelijke betaling

De cao voor uitzendkrachten verplicht dat zij hetzelfde loon ontvangen en onder gelijke arbeidsomstandigheden werken als vaste medewerkers in vergelijkbare functies. Daardoor hebben we goed inzicht in de loonschalen en arbeidsvoorwaarden van ketenmedewerkers.

Meldpunt ketenmedewerkers

Via onze website kunnen medewerkers, klanten en andere belanghebbenden meldingen doen. Dit geldt ook voor ketenmedewerkers die onveilige arbeidsomstandigheden willen melden of, in ernstige gevallen, schendingen van regels onder de aandacht willen brengen.

3.2.4 Training en opleiding

De kansen voor medewerkers om zich persoonlijk en professioneel te kunnen ontwikkelen, naast hun huidige werkzaamheden en functie.

Op een fijne en gezonde manier kunnen werken is een groot goed. Combilo vindt duurzame inzetbaarheid van medewerkers dan ook een belangrijk thema. Waar nodig en mogelijk zetten we medewerkers in hun kracht of passen we werkzaamheden aan op fysieke mogelijkheden. Daarnaast bieden we medewerkers de mogelijkheid om door te groeien binnen de organisatie en te kunnen werken aan hun persoonlijke ontwikkeling. Zo houden we medewerkers gemotiveerd en gaan zij met plezier naar hun werk.

Trainings- en ontwikkelingsbeleid

Opleidingsprogramma

Ontwikkeling en opleiding van medewerkers zien wij als een belangrijk middel om onze bedrijfsdoelen te realiseren en dragen bij aan de tevredenheid van de medewerkers.

Binnen ons opleidingsprogramma maken wij onderscheid tussen:

- **Collectieve trainingen;** deze vormen de basis voor het uitvoeren van werkzaamheden en zijn noodzakelijk om te voldoen aan wet- en regelgeving. Ze gelden voor alle medewerkers van Combilo en richten zich onder andere op voedselveiligheid, arbeidsveiligheid en milieuregels. Ook bieden wij taaltrainingen voor medewerkers met een migratieachtergrond.
- **Functie gerelateerde trainingen;** deze trainingen bieden medewerkers in specifieke functies de mogelijkheid om hun kennis uit te breiden. Bijvoorbeeld verdiepingstrainingen voor machineoperators, productkennissessies voor commerciële medewerkers en producttrainingen voor kwaliteitscontroleurs.
- **Individuele opleidingstrajecten;** dit zijn opleidingen of coaching trajecten die de persoonlijke ontwikkeling en doorgroei van medewerkers stimuleren. Een voorbeeld is het verbeteren van commerciële vaardigheden.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
• Tevredenheid personeel (werkelijk): Goede en veilige arbeidsomstandigheden hebben een positieve invloed op de tevredenheid van eigen medewerkers. • Arbeidsvoorwaarden (werkelijk): Aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden hebben een positieve invloed op de tevredenheid van eigen medewerkers. • Gezondheid en veiligheid (werkelijk): Vereiste trainingen en certificeringen hebben een positief effect op de gezondheid en veiligheid van eigen medewerkers.	Geen directe negatieve impact geïdentificeerd.
Kansen	Risico's
• Prestatieontwikkeling: Training en ontwikkeling van vaardigheden hebben een positief effect op de prestaties van eigen medewerkers. • Werkomgeving: Een gunstige werkomgeving biedt kansen op behoud van medewerkers, efficiëntie en productiviteit.	• Arbeidsvoorwaarden: Niet voldoen aan adequate arbeidsvoorwaarden leidt tot risico op onbeschikbaarheid van medewerkers, hogere kosten, claims en reputatieschade.
Legenda: • Impact, risico of kans uit Sector DMA • Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

De collectieve trainingen worden jaarlijks geëvalueerd door medewerkers en leidinggevendenden om deze continu te verbeteren. De trainingen op het gebied van voedselveiligheid, milieu en Arbo zijn noodzakelijk vanwege de vereisten met betrekking tot certificeringen. Medewerkers worden jaarlijks getoetst op hun kennis en vaardigheden. In 2024 hebben wij onze focus voor trainingen gelegd op:

- Leidinggevendenden; in de winter van 2023/2024 hebben we een vervolg training leiderschap georganiseerd voor teamleiders en medewerkers met een sturende of coördinerende functie, met als hoofdthema's aansturing en communicatie.
- Communicatie; vaste medewerkers en uitzendkrachten met een coördinerende rol hebben een taalcursus gevolgd.

Toewijzing en budgettering

Alle opleidingen binnen Combilo dienen vooraf te worden goedgekeurd door de directie. De afdeling HR verzorgt dit proces en presenteert de opleidingsbehoeften van medewerkers voor het komende jaar.

In de meeste gevallen betaalt Combilo de benodigde opleidingen. Hiervoor is geen concreet budget vastgesteld en elke aanvraag wordt individueel beoordeeld. Dit geldt zowel voor jaarlijkse groepstrainingen als voor individuele opleidingen die het werk of de ontwikkeling binnen de organisatie bevorderen.

Voor elke individuele opleiding wordt een opleidingsovereenkomst opgesteld met de desbetreffende medewerker. Deze overeenkomst bevat een terugbetalingsregeling voor het geval dat de medewerker de opleiding niet afmaakt, voortijdig vertrekt of binnen drie jaar na afronding het bedrijf verlaat.

Onboardingstraining

Nieuwe medewerkers ontvangen bij indiensttreding een onboardingstraining waarmee ze kennis maken met alle facetten van het bedrijf en informatie krijgen over het beleid en de gedragsregels binnen Combilo.

Beoordelingsgesprekken en individuele opleidingsbehoeften

Wij voeren jaarlijks beoordelingsgesprekken met al onze medewerkers. Deze gesprekken vinden plaats in december en januari en gaan in op het functioneren in het afgelopen jaar en de doelstellingen voor het komende jaar. Ook de opleidings- en ontwikkelbehoeften komen aan bod.

Daarnaast kunnen medewerkers hun individuele opleidingswensen bespreken met hun leidinggevende. Tijdens maandelijkse HR-overleggen met leidinggevendenden komt de opleidingsbehoefte terug als vast onderwerp, zodat dit thema het hele jaar door aandacht krijgt.

E-learning

Combilo biedt de collectieve trainingen aan via een e-learningplatform. Hiermee kunnen wij medewerkers gemakkelijk bereiken en onderwerpen met meer diepgang behandelen. Via het e-learningplatform kunnen wij volgen of medewerkers hun trainingen hebben voltooid, of ze alles begrepen hebben en, indien nodig, een extra training aanbieden. De komende jaren zullen wij deze e-learningen verder ontwikkelen en uitbreiden. Daardoor zullen wij de trainingen en instructies nog beter, sneller en gericht kunnen toepassen, zodat onze medewerkers nog beter worden opgeleid.

Uitzendkrachten

Medewerkers die niet in loondienst zijn bij Combilo volgen in principe geen opleidingen op kosten van Combilo. Vaste uitzendkrachten nemen wel deel aan de voedselveiligheids- en hygiënetraining. Een enkeling neemt deel aan de Nederlandse lessen.

Taalondersteuning

Combilo werkt met medewerkers en uitzendkrachten van verschillende nationaliteiten. Niet alle medewerkers en uitzendkrachten beheersen de Nederlandse of Engelse taal. Deze medewerkers kunnen aangeven een Nederlandse taalcursus te willen volgen, die we jaarlijks inhouse verzorgen. Cruciale informatie wordt vertaald naar het Engels of Pools en waar nodig wordt een tolk ingezet voor persoonlijke gesprekken.

Gevolgde opleidingen

In 2024 hebben wij veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van onze medewerkers. In totaal is er 1664 uur aan trainingen en opleidingen gevolgd. Dit komt neer op gemiddeld 10 uur per medewerker.

Zij hebben de volgende opleidingen of trainingen gevolgd;

- **Keurmeester**; vier medewerkers hebben in totaal 11 keurmodules afgerond.
- **Veiligheids- en hygiënetraining**; alle medewerkers hebben deze training gevolgd, dat komt neer op een totaal van 162 trainingen.

- **Taaltraining Nederlands**; drieëntwintig medewerkers hebben een 10-urige cursus gevolgd ter verbetering van hun Nederlands.
- **MBA**; een medewerker die een Master in Business Administration (MBA)-opleiding volgt, heeft hier 224 uren aan besteed.
- **Teamleider 2.0 en praktisch leidinggeven**; vier medewerkers uit de loods en kleinpaklocatie hebben een vervolgopleiding gehad, bestaande uit twee lesdagen en twee coaching dagen van zes uur.
- **BHV en EHBO**; alle tweeëntwintig bedrijfshulpverleners en alle vier EHBO'ers zijn bijgeschoold.
- **Code 95**; alle chauffeurs en twee kantoormedewerkers hebben een training gevolgd, die aansluit bij Code 95.
- **Praktisch leidinggeven**; zes medewerkers van verschillende afdelingen hebben een training van zeven lesdagen van zes uur gevolgd.
- **Effectief communiceren**; deze cursus is gevolgd door twee medewerkers.
- **Persoonlijke coaching**; twee medewerkers hebben een individueel coaching traject gevolgd.
- **Machine operators**; veertien medewerkers hebben de jaarlijkse machine operator training gevolgd.

Gevolgde trainingen en opleidingen

3.3 Bestuur

3.3.1 Verantwoord inkopen

Het toetsen van leveranciers op ESG-criteria en de mate van transparantie van de AGF-keten.

Verantwoord inkopen is bij ons voornamelijk van toepassing op AGF-producten, maar wij stellen ook eisen aan verpakkingsleveranciers en leveranciers van diensten. Om zeker te zijn dat onze leveranciers voldoen aan onze Code of Conduct vragen wij bepaalde certificeringen. Voor de komende jaren hebben wij doelstellingen geformuleerd met betrekking tot certificeringen van onze leveranciers.

Beleid

Wij gaan langdurige samenwerkingen aan met telers, partners en andere leveranciers om te werken aan een veilig product met een lage milieu impact en met aandacht voor sociale aspecten. Daarbij verwachten we dat onze partners mensenrechten respecteren en milieu impact beperken. Schending of misbruik van mensenrechten of van arbeids- of milieuwetgeving is voor ons onacceptabel.

Het monitoren van het beleid vindt dagelijks plaats. Dit is enerzijds noodzakelijk omdat wij met een grote groep leveranciers werken, waarbij nauwelijks tot geen wisselingen optreden, inclusief de bijbehorende voorwaarden. Anderzijds geldt dat wanneer wij met nieuwe leveranciers gaan werken en de voorwaarden afwijken, deze altijd ter beoordeling worden voorgelegd aan de verantwoordelijke directeur.

Betalingspraktijken

Wij vinden het belangrijk dat leveranciers op tijd worden betaald. Wij hanteren een betalingstermijn van dertig dagen. Deze termijn geldt voor al onze leveranciers. Wij maken geen onderscheid of uitzonderingen op basis van het formaat van de organisatie, zoals voor kleine of middelgrote ondernemingen (MKB).

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
• Zorgvuldig relatiebeheer en betaling (werkelijk): Positieve invloed op mens en milieu door zorgvuldig beheer van relaties en betalingspraktijken met leveranciers.	Geen directe negatieve impact geïdentificeerd.
Kansen	Risico's
• Relatiebeheer en betaling: Mogelijkheid om zakenrelaties uit te breiden via zorgvuldig relatiebeheer en betalingspraktijken.	• Nalatig relatiebeheer en betaling: Negatieve invloed op mens en milieu door slecht beheer van relaties en betalingspraktijken met leveranciers.
Legenda: • Impact, risico of kans uit Sector DMA • Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

Code of Conduct

Leveranciers zijn verplicht onze Code of Conduct te ondertekenen. Dit dient te gebeuren door een bevoegde vertegenwoordiger van het betreffende bedrijf. De verklaring is drie jaar geldig. In 2023 hebben wij een nieuwe versie opgesteld waarin de belangrijkste eisen aan onze leveranciers zijn vastgelegd. Deze eisen hebben voornamelijk betrekking op certificeringen, kwaliteit, voedselveiligheid en duurzaamheid.

Naast deze inhoudelijke criteria stellen wij ook eisen op sociaal en ethisch gebied. Wij verwachten dat leveranciers beleid voeren tegen corruptie, verantwoorde inkoop bevorderen en zorgvuldig omgaan met privacy gegevens.

De gestelde eisen zijn gebaseerd op onze duurzaamheidsdoelstellingen en op de verwachtingen van onze klanten en afnemers. Wij volgen daarbij de ETI Base Code, een internationaal erkende gedragscode met nadruk op ethisch zakendoen en het respecteren van mensenrechten.

De Code of Conduct geldt ook voor dienstverleners en verpakkingsleveranciers. Tijdens de leveranciersbeoordeling controleren wij deze partijen op milieu- en sociale certificeringen. De operationeel directeur is eindverantwoordelijk voor het beleid rond verantwoord inkopen.

Meer informatie over mensenrechten in de keten is te lezen in het hoofdstuk Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers vanaf pagina 72.

Leverancierscontroles

Vragenlijst

Naast de Code of Conduct vragen wij onze leveranciers een vragenlijst in te vullen voordat wij met ze gaan samenwerken. Op basis van de antwoorden kunnen wij niet alleen de huidige situatie van de leverancier beoordelen, denk bijvoorbeeld aan het hebben van certificeringen, maar ook hun bereidheid tot aanpassingen op het gebied van duurzaamheid en voedselveiligheid peilen. Op basis van deze informatie kunnen wij bepalen of een leverancier onze normen en waarden deelt en bereid is samen te werken om de sociale- en milieuomstandigheden in de keten te verbeteren.

Certificeringen

Leveranciers en in het bijzonder de telers, behoren minimaal te voldoen aan een aantal eisen, zoals bepaalde certificeringen. Die benodigde certificeringen voor telers worden gecontroleerd en bewaakt via ons ERP-systeem (Enterprise Resource Planning). Zo meten wij jaarlijks het aandeel van de door ons ingekochte producten dat een bepaald certificaat heeft.

Eigen controles

Naast de controle van onze leveranciers en telers, vinden wij het ook belangrijk om zelf gecontroleerd te worden. Wij volgen de ISO 14001, SMETA en EcoVadis richtlijnen en ondergaan audits en assessments om ons verantwoorde inkoopbeleid te waarborgen.

Risicoanalyse

Wij hebben in 2023 een risicoanalyse uitgevoerd van onze leveranciers, waarbij ze zijn beoordeeld op sociale- en milieukansen, ernst en risico's volgens de volgende formule: Totale risiconiveau = (Milieu kans * Milieu ernst) + (Sociale kans * Sociale ernst).

De kans verwijst naar de waarschijnlijkheid en de ernst naar de gevolgen van misstanden bij de leveranciers.

Belanghebbende keten	Milieu risico	Sociaal/ethisch risico	Totaal risiconiveau
Telers overzees	9	9	18
Kleding leverancier	9	9	18
Uitzendbureaus	1	9	10
Verpakkingsleveranciers	6	3	9
Afvalverwerker	6	3	9
Telers NL-kasgroenten	3	3	6
Telers NL-vollegrond	3	3	6
Telers NL fruit	3	3	6
Telers Zuid-Europa	3	3	6
Transporteurs	3	3	6
Aannemers	3	3	6
Overige dienstverleners	3	3	6

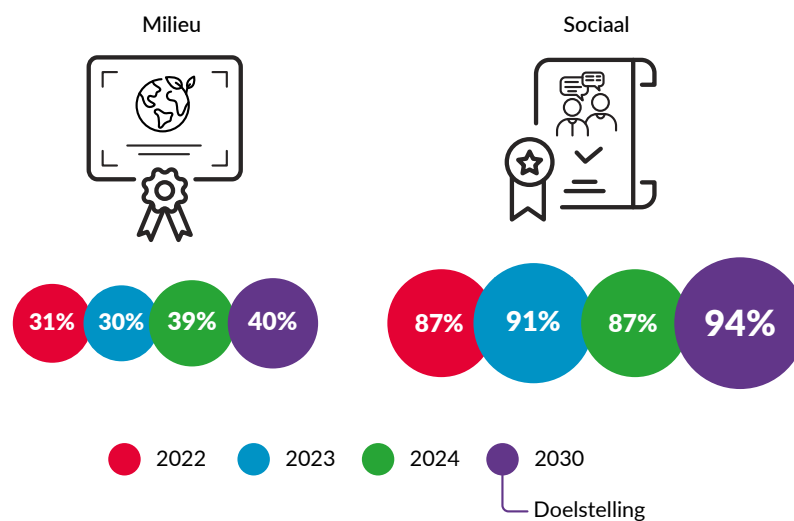
In 2024 was 91% van onze groente en fruit afkomstig van Nederlandse teelt. Dit wordt beschouwd als een laag risico. De leveranciers met zowel een hoog milieu- als sociaal risico zijn kledingleveranciers en telers overzees. De uitzendbureaus scoren alleen hoog op sociale risico's.

De belangrijkste beheersmaatregel betreft het eisen van een certificering. Indien een leverancier als hoog risico wordt beoordeeld, stellen wij extra eisen waaraan zij dienen te voldoen. Zo vragen wij van telers overzees en leveranciers van werkkleding een milieu- en sociale certificering en van uitzendbureaus een NEN 4400-certificering.

Doelstellingen

Ons doel is dat tegen 2030 94% van de ingekochte producten onder een sociale certificering valt en 40% onder een milieucertificering. In 2024 kwam 87% van ons inkoopvolume uit sociale certificeringen en 39% uit milieucertificeringen. Deze certificeringen hebben betrekking op energieverbruik, bemesting, bodemgebruik en -vervuiling, biodiversiteit, afval- en materiaalgebruik, water en mensenrechten.

Milieu- & sociale-certificeringen leveranciers

3.3.2 Informatie- en systeembeveiliging

De beveiliging en bescherming van de eigen digitale systemen, processen, bedrijfsgegevens en persoonsgegevens.

Informatie- en systeembeveiliging raakt alle onderdelen van onze organisatie en kan ook grote gevolgen hebben voor de keten, bijvoorbeeld bij een datalek, verstoring of incident. We vinden het belangrijk om deze risico's voortdurend in de gaten te houden en tijdig maatregelen te nemen om ze te beperken.

Daarom werken we samen met een externe partner die onze systemen continu monitort, toeziet op naleving van wet- en regelgeving en ons helpt om gevoelige informatie goed te beschermen. In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen voor het behalen van een NIS2 QM-certificering (Network and Information Security – Quality Mark). Hiermee willen we onze informatiebeveiliging verder versterken.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
Geen directe positieve impact geïdentificeerd.	• Datalekken en privacy risico's (potentieel): Onvoldoende beveiligingsmaatregelen maken klant- en medewerkersgegevens kwetsbaar voor ongeautoriseerde toegang, wat leidt tot privacy risico's en verlies van vertrouwen.
Kansen	Risico's
Geen directe kansen geïdentificeerd.	• Operationele disrupties: Phishingaanvallen en ransomware zijn relatief grote risico's, resulterend in ernstige operationele disrupties, verlies van productiviteit en hoge herstelkosten.
Legenda: • Impact, risico of kans uit Sector DMA • Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

Informatie- en systeembeveiligingsbeleid

We zorgen voor een goede beveiliging van informatie en systemen. Dit betreft zowel digitale als fysieke gegevens, netwerken en computersystemen. Ons doel is om gegevens te beschermen tegen ongeautoriseerde toegang, misbruik, verlies of beschadiging. Tegelijk willen we de integriteit en beschikbaarheid van onze systemen waarborgen en voldoen aan relevante wetgeving. Hiervoor volgen we de richtlijnen van het NIS2 QualityMark 20-kader. In 2025 laten we ons hiervoor auditen.

Meer informatie over integriteit in processen is te lezen in het hoofdstuk Bedrijfsethiek, vanaf pagina 84.

NIS2-richtlijn

De NIS2-richtlijn (Network and Information Security) is Europese wetgeving die organisaties verplicht om passende beveiligingsmaatregelen te nemen voor netwerk- en informatiesystemen. Het doel is om de digitale weerbaarheid te vergroten en het risico op incidenten met maatschappelijke of economische gevolgen te beperken.

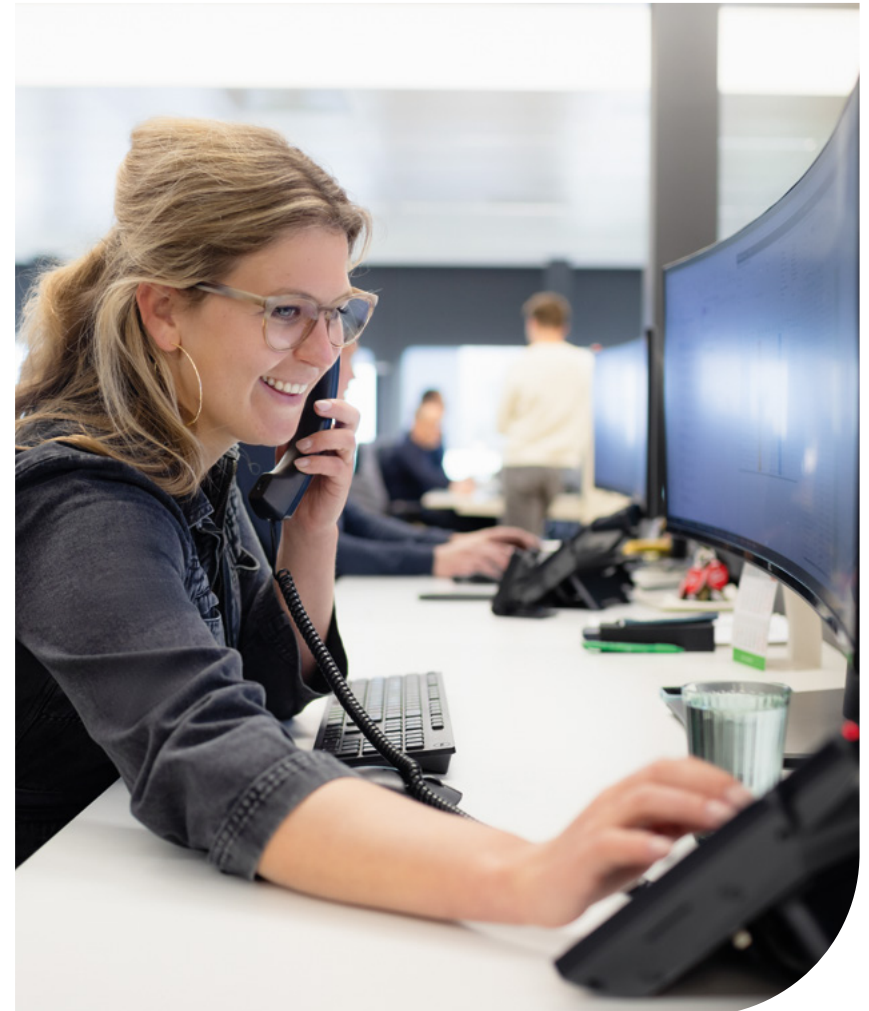
Privacy- en gegevensbescherming

We bieden alle betrokken partijen een veilige omgeving voor de verwerking van medewerkers-, klanten-, leveranciers- of andere gegevens. Zorgvuldige omgang met persoonsgegevens is voor ons een randvoorwaarde. We verwerken gegevens in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Dit houdt onder meer in dat:

- De persoonlijke levenssfeer van betrokkenen wordt beschermd tegen onrechtmatige verwerking, misbruik, verlies of het verwerken van onjuiste gegevens.
- Voorkomen wordt dat persoonsgegevens worden gebruikt voor andere doelen dan waarvoor ze zijn verzameld.
- De verwerking niet leidt tot een hoog risico voor de betrokkenen.

Bij een datalek nemen we passende maatregelen. We informeren de betrokkenen over de aard van het lek en de acties die we hebben genomen. Als het lek medewerkersgegevens betreft, betrekken we de HR-manager hierin. De financieel directeur is eindverantwoordelijk voor informatie- en systeembeveiliging.

Systeembeveiliging

We beveiligen onze IT-systemen met een meerlaagse aanpak. De eerste laag bestaat uit firewalls die het inkomende en uitgaande dataverkeer controleren. De tweede laag bevindt zich op serverniveau. Daar gebruiken we beveiligingssoftware om zowel het netwerk als de opgeslagen gegevens te beschermen. Voor gegevensbeveiliging hanteren we robuuste back-up- en herstelprocedures (disaster recovery).

Een externe partij monitort onze IT-systemen continu en signaleert potentiële bedreigingen of kwetsbaarheden.

Jaarlijkse interne audit

We voeren jaarlijks een interne audit uit om de beveiliging van informatie en systemen te toetsen. We beoordelen of onze systemen voldoende bescherming bieden tegen dreigingen en of we voldoen aan de geldende wet- en regelgeving en ons IT-beleid.

Interne communicatie en training

We delen informatie over IT- en beveiligingsbeleid via procedures, trainingen en interne communicatiekanalen. Dit doen we onder andere via onze online omgeving en via de tv-schermen in de kantine.

Phishingcampagne

In 2024 hebben we een phishingcampagne uitgevoerd onder medewerkers. De resultaten zijn gedeeld met alle collega's. Daarbij hebben we risico's en aandachtspunten besproken om het bewustzijn rond cyberdreigingen te vergroten. In 2025 organiseren we opnieuw een soortgelijke campagne.

Penetratietest

In 2024 hebben we een penetratietest uitgevoerd. Hierbij simuleren we cyberaanvallen om te testen hoe het systeem reageert en waar mogelijke kwetsbaarheden zitten. Op basis daarvan nemen we preventieve maatregelen om zwakke plekken te verhelpen.

Geplande maatregelen

In 2025 scherpen we onze cybersecurity verder aan door nieuwe netwerkcomponenten te installeren. Daarmee treffen we de volgende maatregelen:

- **Netwerksegmentatie:** we delen het netwerk op in afzonderlijke zones om de impact van een eventuele cyberaanval te beperken.
- **Whitelisting van hardware:** alleen vooraf goedgekeurde en door onze IT-afdeling geregistreerde apparaten krijgen toegang tot het netwerk.
- **Twee-factorauthenticatie (2FA):** specifieke beheeraccounts krijgen een extra beveiligingslaag via tweefactorauthenticatie.

De installatie van de benodigde hardware ronden we in januari 2025 af. Daarna volgen de bijbehorende procedurele en technische maatregelen. Hiermee beperken we het risico op verlies of beschadiging van digitale systemen, bedrijfsprocessen, gegevens en persoonsgegevens.

Datalekken

In 2024 hebben we geen datalekken vastgesteld. Ook zijn er geen stroomstoringen of storingen in dataverbindingen geweest. Daarmee voldoen we aan ons zerotolerancebeleid voor datalekken.

3.3.3 Bedrijfsethiek

De interne bedrijfscultuur en het naleven van sociale en milieuwetten, het waarborgen van een zero-tolerancebeleid wat betreft corruptie, mededinging en privacyschendingen en het verschaffen van ruimte en bescherming aan klokkenluiders.

Combilo houdt zich aan alle wetten en regels, waaronder sociale en milieuwetten en anti-corruptieregels. Wij vinden het belangrijk om een zero-tolerancebeleid tegen corruptie, mededinging en schending van privacy te voeren. Om dit te garanderen, voeren wij een risicoanalyse uit om te bepalen welke functies een bovenmatig risico lopen wat betreft corruptie en omkoping.

Bovendien bieden wij zowel interne als externe mogelijkheden om ongewenst gedrag (anoniem) te melden. Denk daarbij aan corruptie, omkoping, twijfels aan de veiligheid van een product of het overtreden van wet- en regelgeving. Hierdoor is de drempel laag om een (bijna-) overtreding te melden en kunnen er snel maatregelen worden genomen.

Impacts, risico's en kansen

Positieve impact	Negatieve impact
Geen directe positieve impact geïdentificeerd.	● Gedragscodetekenen (potentieel): Mogelijke negatieve gevolgen voor partners, leveranciers en onderaannemers door niet-naleving van hun gedragscode en beleid.
Kansen	Risico's
Geen directe kansen geïdentificeerd.	● Partners en leveranciers: Risico op verlies van partners, leveranciers of onderaannemers wegens niet-naleving van hun gedragscode of ander beleid.
Legenda: ● Impact, risico of kans uit Sector DMA ● Impact, risico of kans uit Combilo DMA	

Wet- en regelgeving

Door deze regels op te nemen in onze richtlijnen en te integreren in ons interne beleid volgen wij de wet- en regelgeving en wordt het daardoor onderdeel van onze bedrijfscultuur. Ook vinden wij het belangrijk dat die bedrijfscultuur uitstraalt dat misstanden, overtredingen of onregelmatigheden kunnen worden gemeld. Daarom vragen wij onze medewerkers, maar ook anderen die zich zorgen maken, om deze misstanden en onregelmatigheden te melden.

Meldsysteem

Intern meldsysteem

Wij hechten veel waarde aan een bedrijfscultuur waarin iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt. Ondanks onze inspanningen, zoals het voeren van een antidiscriminatie- en anti-corruptiebeleid, kan het toch voorkomen dat een medewerker ongewenst gedrag ervaart door een collega of een externe relatie.

Pesten, intimidatie, agressie, geweld, corruptie, vermoeden van fraude, twijfels aan authenticiteit, omkoping, twijfels aan de veiligheid van een product of het overtreeden van wet- en regelgeving beschouwen wij als ongewenst en wij nemen deze situaties uiterst serieus. Wij proberen ongewenst gedrag zo snel mogelijk te achterhalen en op te lossen. Daarom hebben wij een interne vertrouwenspersoon in dienst. Alle meldingen worden anoniem behandeld om de medewerker te beschermen. Het voordeel van een interne vertrouwenspersoon is de lage drempel om een incident te melden. Medewerkers kunnen zowel mondeling als schriftelijk melding doen.

Extern meldsysteem

Naast een interne vertrouwenspersoon hebben wij ook een externe vertrouwenspersoon. Een externe vertrouwenspersoon is een onafhankelijke partij buiten de organisatie. Daardoor kan de anonimiteit van de melder nog beter worden gegarandeerd.

Daarnaast kunnen medewerkers en externe organisaties, indien gewenst anoniem, melding maken van overtredingen of onregelmatigheden via onze website. Meldingen kunnen worden gemaakt in alle talen.

Mogelijke overtredingen of onregelmatigheden kunnen zijn:

- Een (dreigend) strafbaar feit.
- Een gevaar voor de volksgezondheid, voor de veiligheid of voor het milieu.
- Ongewenst gedrag zoals pesten, intimidatie, agressie, geweld of discriminatie
- Financiële misstanden zoals diefstal of fraude.
- Misbruik van positie, corruptie, belangenverstrengeling, omkoping of authenticiteitsfraude.
- Het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over bovengenoemde zaken.

Behandeling van een klacht

Als er een melding wordt gedaan waarbij sprake is van een overtreding, wordt binnen 48 uur de directie geïnformeerd door de vertrouwenspersoon. Op basis van bewijs en een vooronderzoek wordt één van de volgende opties voorgelegd aan de directie:

- Aangifte, als er volgens de wet sprake is van strafbare handelingen.
- Verder onderzoek naar de gemelde misstand.
- Hulpverlening aan het slachtoffer van de misstand.
- Risicoanalyse met als doel ervan te leren voor de toekomst.
- Afsluiting.

Het onderzoek wordt vervolgens uitgevoerd op basis van een onderzoeksprotocol dat de rechten van de betrokkenen beschermt. Dit onderzoek dient binnen 10 weken te worden afgerond. Als dit niet mogelijk is dan dient degene die de melding heeft gemaakt op de hoogte te worden gesteld van de vertraging.

Tijdens het onderzoek kunnen personen worden gehoord door de onderzoeker. Dit gebeurt nadat de melder heeft ingestemd met het horen van deze personen en de vertrouwelijkheid is opgeheven. Indien de melder niet instemt, wordt het onderzoek beëindigd en wordt de melding beschouwd als afgedaan. Na afronding wordt bekendgemaakt of het onderzoek tot maatregelen heeft geleid.

Anti-corruptie en omkoping

Wij hanteren een zero-tolerancebeleid op het gebied van corruptie. Als een medewerker dit beleid overtreedt zal dit leiden tot directe disciplinaire maatregelen. Onze medewerkers worden jaarlijks getraind in het herkennen van fraude en het melden van misstanden. Er wordt echter geen specifieke training gegeven over ethisch zakelijk gedrag.

Met omkoping bedoelen wij het aanbieden, geven, beloven, ontvangen of vragen om iets van waarde om zodoende een actie of beslissing te beïnvloeden. Ons beleid verbiedt ongeoorloofde betalingen zoals steekpenningen, buitensporige geschenken of gastvrijheid, faciliterende betalingen en smeergelden, of enige andere betaling die wordt gedaan om een ongepast zakelijk voordeel te verkrijgen.

Incidenten en ethische schendingen

In 2024 hebben zich, voor zover wij weten, geen incidenten voorgedaan met betrekking tot corruptie, mededinging, privacy of ongewenst gedrag. Wij hebben ook geen meldingen ontvangen via onze interne en externe vertrouwenspersonen of via de website. Ons zero-tolerancebeleid en de informatieverstrekking daarover naar medewerkers worden onverminderd voortgezet.

4. Achtergrond

4.1 Bestuursstructuur

Het bestuur

Samenstelling

Combilo wordt geleid door een team van vier directeuren. De directie staat onder leiding van de directeur-grotaandeelhouder (DGA). Alle directieleden zijn statutair directeur van Combilo International B.V.

Naam	Functie	Gender	Land van herkomst	Leeftijd	Termijn in functie
H.J van Rossum	Algemeen directeur/ DGA	M	NL	>50 jaar	36 jaar
R.A.E de Weerdt	Commercieel directeur	M	NL	21-50 jaar	5 jaar
P.N.J van Bergenhenegouwen	Logistiek directeur	M	NL	>50 jaar	30 jaar
R. Toet	Operationeel directeur	M	NL	21-50 jaar	5 jaar

Benoeming van het bestuur

Bestuurders worden geselecteerd op basis van hun capaciteiten en kwaliteiten. Aan de hand van een profielschets nodigen wij kandidaten uit en voeren gesprekken met hen, waarbij zowel de directie als senior collega's betrokken zijn. Als dit zinvol wordt geacht, kan een assessment deel uitmaken van de sollicitatieprocedure, maar dit is geen formeel onderdeel van het selectieproces. In de algemene vergadering worden uiteindelijk de bestuurders benoemd en worden beloningen en verdere arbeidsvoorwaarden vastgesteld.

Aandeelhouders

Onze grotaandeelhouder is ook uitvoerend directeur en daarmee DGA. Dit zorgt ervoor dat wij dagelijks contact onderhouden met onze aandeelhouder. Belangrijke bedrijfsinformatie wordt iedere dag op informele wijze besproken.

Meer informatie over ons contact met andere stakeholders is te vinden in het hoofdstuk Stakeholders vanaf pagina 28.

ESG-kennisneming door het bestuur

Duurzaamheidsteam

Binnen Combilo hebben wij een duurzaamheidsteam dat nauw samenwerkt met de directie om duurzaamheidsdoelstellingen te bepalen en bijbehorend beleid te ontwikkelen en te implementeren. Het duurzaamheidsteam van Combilo bestaat uit de commercieel directeur, de manager duurzaamheid en kwaliteit en medewerkers van diverse afdelingen. De commercieel directeur is beslissingsbevoegd.

Het bestuur blijft voortdurend op de hoogte van de voortgang en keurt de doelen goed of af. Deze inzet is noodzakelijk omdat duurzaamheid een integraal onderdeel vormt van ons beleid.

Uitvoering duurzaamheidsteam

Het duurzaamheidsteam evalueert elk kwartaal de voortgang en rapporteert jaarlijks over de behaalde doelen. Deze doelen zijn direct gekoppeld aan de materiële thema's die zijn geïdentificeerd tijdens de dubbele materialiteitsanalyse. Het duurzaamheidsteam zorgt ervoor dat alle resultaten intern worden gecommuniceerd.

Voor meer informatie over het opstellen van de duurzaamheidsonderwerpen zie het hoofdstuk Dubbele materialiteitsanalyse, vanaf pagina 36.

Het duurzaamheidsteam is verantwoordelijk voor het duurzaamheidsbeleid, waarbij beleid gerelateerde besluiten goedgekeurd worden door de directie. Het beleid zelf wordt gewaarborgd via het kwaliteitssysteem van Combilo, leidinggevend zijn verantwoordelijk voor de naleving ervan. Het kwaliteitssysteem wordt ieder jaar getoetst met behulp van interne en externe audits, inclusief milieu-, sociale en voedselveiligheidsaudits. Ons beleid is vertaald naar een Code of Conduct waaraan leveranciers behoren te voldoen alvorens zij goedkeuring krijgen voor levering.

ESG-kennis

Onze manager duurzaamheid en kwaliteit is verantwoordelijk voor de borging van het kwaliteitssysteem. De logistiek manager streeft ernaar een vermindering van het energieverbruik en van de CO₂-uitstoot te bewerkstelligen. Dit gebeurt door de optimalisatie van het transport en van de reisafstanden. De financieel directeur overziet de duurzaamheidsprestaties van Human Resources en IT en is verantwoordelijk voor de financiële rapportages. De commercieel directeur is verantwoordelijk voor de afstemming met klanten en leveranciers.

Wij houden de ESG-kennis en -vaardigheden van onze directie up-to-date door regelmatig kennissessies te organiseren.

Lidmaatschappen en belangenverstrengeling

Onze operationeel directeur is lid van het bestuur van de branchevereniging GroentenFruit Huis. Om belangenconflicten te voorkomen, volgen wij strikte richtlijnen wat betreft transparantie en integere besluitvorming. Het is voor ons belangrijk dat de verantwoordelijkheden niet door elkaar lopen. De operationeel directeur deelt geen vertrouwelijke informatie uit de branchevereniging met Combilo.

4.2 Over dit verslag

Verslagscope

Dit verslag omvat alle activiteiten van Combilo B.V., Combilo Packaging B.V., Combilo Logistics B.V. en Combilo Food Solutions B.V.. Deze entiteiten zijn allen gevestigd op dezelfde locatie in Waddinxveen, inclusief het hoofdkantoor van Combilo International BV. Naast de eigen bedrijfsactiviteiten kan de verslaginhoud, variërend per onderwerp, betrekking hebben op de upstream en downstream waardeketen.

De inhoud van dit verslag heeft betrekking op de volgende juridische entiteiten;

Entiteiten	KVK-nummer	Straat	Postcode
Combilo International B.V.	29020065	Transportweg 23	2742 RH Waddinxveen
Combilo B.V.	53122887	Transportweg 23	2742 RH Waddinxveen
Combilo Packaging B.V.	53122879	Transportweg 23	2742 RH Waddinxveen
Combilo Logistics B.V.	53122860	Transportweg 23	2742 RH Waddinxveen
Combilo Food Solutions B.V.	90084519	Transportweg 23	2742 RH Waddinxveen

Standaarden

Dit verslag is samengesteld door Kroll SR aan de hand van de standaarden van de ESRS 2023 (European Sustainability Reporting Standards). Dit verslag is het tweede ESG-verslag van Combilo.

Periode

Dit verslag dekt de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024. Referentiejaren kunnen teruggaan tot 2017, variërend per onderwerp en afhankelijk van de beschikbare gegevens.

De verslaggevingscyclus is op jaarlijkse basis.

Publicatie

Dit verslag is online gepubliceerd in juli 2025.

Contact

Voor vragen of opmerkingen over de inhoud van dit verslag kunt u contact opnemen met Tineke Ottenheijm (manager duurzaamheid en kwaliteit). Zie hiervoor de contactgegevens in de colofon.

Colofon

Dit verslag is een publicatie van:

Dit verslag is samengesteld door:

Combilo B.V.	Kroll Sustainability Reporting & Advisory B.V.
Transportweg 23	Rhijnspoorplein 10-38
2742 RH Waddinxveen	1018 TX Amsterdam
KVK: 53122887	KVK: 53122887
E: contact@combilo.nl	E: info@krollsr.nl
T: +31 (0)180 44 67 00	T: +31 850 805 418
W: www.combilo.nl	W: www.krollsr.nl

Contactgegevens

Manager duurzaamheid en kwaliteit
Tineke Ottenheijm
M: +31 (0)180 44 68 76
E: t.ottenheijm@combilo.nl

5. Bijlagen

5.1 ESRS-index

ESRS 2 - Algemene toelichtingen (BP)

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
BP-1	Algemene grondslag voor het opstellen van duurzaamheidsverklaringen	Over dit verslag Producten en waardeketen	90 24	Voor Combilo Food Solutions is ervoor gekozen bewust beperkt te rapporteren vanwege concurrentiegevoelige informatie.
BP-2	Rapportage over specifieke omstandigheden	Over dit verslag Herformuleringen Klimaatimpact van de producten	90 106 54	Combilo vermeldt geen financiële maatstaven en/of geldbedragen in dit duurzaamheidsverslag.

ESRS 2 - Algemene toelichtingen (GOV)

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
GOV-1	De rol van de bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen	Bestuursstructuur	87	- Combilo heeft geen niet-uitvoerende of onafhankelijke leden in de bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen. - Momenteel heeft Combilo geen formele evaluatieprocessen voor het bestuur.
GOV-2	Informatie verschaft aan en omgang met duurzaamheidsthema's door bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen van de onderneming	Bestuursstructuur	87	Het bestuur wordt niet getoetst op duurzaamheidsprestaties van de organisatie.
GOV-3	Integratie van duurzaamheidsprestaties in beloningsregelingen	Bestuursstructuur	87	Combilo heeft geen beloningsregelingen die specifiek gekoppeld zijn aan ESG.
GOV-4	Due diligence verklaring	Bestuursstructuur	87	Combilo beschikt nog niet over een ESG-due diligence proces.
GOV-5	Risicobeheersing en interne controles voor duurzaamheidsrapportage	Bestuursstructuur Dubbele materialiteitsanalyse	87 36	Combilo identificeert en beheert de duurzaamheidskansen, -risico's en -impacts aan de hand van een dubbele materialiteitsanalyse en leveranciersrisicoanalyse.

ESRS 2 - Algemene toelichtingen (SBM)

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
SBM-1	Strategie, businessmodel en waardeketen	Duurzaamheidsstrategie Medewerkers Visie, missie en kernwaarden Producten en waardeketen	14 22 12 24	• Combilo heeft geen inkomsten uit de sectoren fossiele brandstoffen, teelt en productie van tabak, productie van chemicaliën of controversiële wapens. • Combilo heeft het duurzaamheidsbeleid opgenomen in de gedragscode. Deze wordt gedeeld met leveranciers en besproken met klanten. Medewerkers volgen jaarlijks e-learnings over het beleid, de werkwijzen en instructies
SBM-2	Belangen en opvattingen van stakeholders	Stakeholderbetrokkenheid	28	• Stakeholderbelangen worden opgenomen in het jaarlijkse duurzaamheidsverslag en besproken in bestuursvergaderingen, samen met ESG-doelstellingen en uitkomsten van stakeholderconsultaties.
SBM-3	Materiële impacts, risico's en kansen en de wisselwerking daarvan met strategie en businessmodel	Dubbele materialiteitsanalyse	36	• De materiële gevolgen, risico's en kansen die voortvloeien uit de materialiteitsbeoordeling worden behandeld per materialiteitsonderwerp in hun respectievelijke hoofdstuk. • Dit duurzaamheidsverslag presenteert geen financiële informatie.

ESRS 2 - Algemene toelichtingen (IRO)

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
IRO-1	Beschrijving van de processen om materiële impacts, risico's en kansen in kaart te brengen en te analyseren	Dubbele materialiteitsanalyse	36	• Materiële onderwerpen zullen meer inspanning gaan vergen van stakeholders, voornamelijk onze primaire toeleveranciers (telers). Deze zullen als reactie hierop ook inzicht dienen te gaan geven op impacts in de keten, zoals bijvoorbeeld CO₂ impact, of in bredere zin de footprint.
IRO-2	Rapportage-eisen in ESRS opgenomen in de duurzaamheidsverklaring van de onderneming	Over dit verslag Dubbele materialiteitsanalyse	90 36	

ESRS 2 - Algemene toelichtingen (MDR-P)

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	Afval en circulariteit	50	Medewerkers zijn actief betrokken bij het afvalbeheerbeleid via jaarlijkse trainingen, duidelijke richtlijnen en regelmatige communicatie, waarbij interne audits aantonen dat zij de procedures goed naleven.
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	AGF-reststroom	43	Het beleid wordt vooral kenbaar gemaakt via interne communicatiekanalen zoals SharePoint, TV-schermen, procedures en trainingen. In 2024 lag de focus intern; externe communicatie zal vanaf 2025 volgen met de verdere uitrol van Combilo Food Solutions.
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	Bedrijfsethiek	84	
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	Emissies	57	
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	Gezondheid en veiligheid Combilo	67	
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	72	
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	Informatie- en systeembeveiliging	81	
MDR-P	Beleid dat is aangenomen om materiële duurzaamheidskwesties te beheren	Klimaatimpact van de producten	54	
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	Training en opleiding	75	
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	Verantwoord inkopen	78	- Het beleid ten aanzien van verantwoord inkopen van Combilo is onder andere opgesteld voor de bescherming en waarborging van het milieu, ketenmedewerkers, gezondheid van de consument en kwaliteit van de producten. - Het beleid ten aanzien van Verantwoord inkopen wordt beschikbaar gemaakt in de code of conduct en het duurzaamheidsverslag.
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	Verpakkingen	47	
MDR-P	Beleid dat is aangenomen om materiële duurzaamheidskwesties te beheren	Voedselveilige en gezonde producten	63	De inzichten uit de DMA van stakeholderconsultatie met leveranciers, consumenten en klanten zijn meegenomen in het beleid voor voedselkwaliteit en gezondheid.

ESRS 2 - Algemene toelichtingen (MDR-A)

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Afval en Circulariteit	50	
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	AGF-reststroom	43	• Er is geen informatie beschikbaar over de huidige of toekomstige financiële middelen die zijn toegewezen aan AGF-restromen • De scope van het beleid AGF-reststromen betreft telers, retailers en levensmiddelenfabrikanten gevestigd in Nederland waar AGF-producten van worden weggegooid omdat deze niet geschikt zijn voor de verkoop aan de consument.
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Bedrijfsethiek	84	
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Emissies	57	
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Gezondheid en veiligheid Combilo	67	
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	72	
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Informatie- en systeem-beveiliging	81	
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Klimaatimpact van de producten	54	• Combilo heeft nog geen maatregelen getroffen op Klimaatimpact van de producten, na het beschikbaar worden van de scope 3 ketenemissie data kunnen de maatregelen uitgewerkt worden.
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Training en opleiding	75	• Opleidingen en trainingen worden altijd betaald uit de liquide middelen. Er wordt geen gebruik gemaakt van andere constructies.
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Verantwoord inkopen	78	
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Verpakkingen	47	
MDR-A	Acties en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Voedselveilige en gezonde producten	63	

ESRS 2 - Algemene toelichtingen (MDR-M)

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Afval en Circulariteit	50	
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	AGF-reststroom	43	• Inkoop en AGF-stort worden geregistreerd in het ERP-systeem. Eigen data wordt vergeleken met de kilo's van de afvalverwerker.
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Bedrijfsethiek	84	
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Emissies	57	
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Gezondheid en veiligheid Combilo	67	
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	72	
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Informatie- en systeem-beveiliging	81	
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Klimaatimpact van de producten	54	
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Training en opleiding	75	
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Verantwoord inkopen	78	
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Verpakkingen	47	
MDR-M	Meetpunten voor materiële duurzaamheidsthema's	Voedselveilige en gezonde producten	63	

ESRS 2 - Algemene toelichtingen (MDR-T)

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Afval en Circulariteit	50	
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	AGF-reststroom	43	• Alle genomen maatregelen dienen in 2025 operationeel te zijn.
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Bedrijfsethiek	84	
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Emissies	57	
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Gezondheid en veiligheid Combilo	67	
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	72	
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Informatie- en systeembeveiliging	81	
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Klimaatimpact van de producten	54	• Doelstellingen kunnen geformuleerd worden na ontvangst scope 3 ketenemissies in 2025.
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Training en opleiding	75	• Er zijn nog geen plannen om deze doelstellingen te gaan maken. We hebben jaarlijks terugkerende trainingen en volgen verder de behoefte die door de medewerker(s) ontstaat of door Combilo op basis van ontwikkelingen op persoonlijk gebied of bedrijfs-/ procesmatig.
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Verantwoord inkopen	78	
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Verpakkingen	47	• Er zijn geen meetbare doelstellingen vastgesteld voor het verpakkingenbeleid. Wij richten ons op het beperken van het verpakkingsgebruik en onderzoeken via de Recyclecheck of de recyclebaarheid van verpakkingen verbeterd kan worden.
MDR-T	Effectiviteit van en monitoren aan de hand van doelen	Voedselveilige en gezonde producten	63	• Combilo heeft een maandelijkse standaard/eis waaraan het voedselkwaliteit- en gezondheidssysteem moet voldoen. Dit betreft geen langere termijn doelstelling met uitgangswaarde, tussentijdse doelen of een basisjaar.

E1 Klimaatverandering

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
E1.GOV-3	Integratie van duurzaamheidsprestaties in beloningsregelingen	Emissies	57	
E1.IRO-1	Beschrijving van de processen om materiële klimaatimpacts, -risico's en -kansen in kaart te brengen en te analyseren	Emissies	57	
E1-1	Transitieplan voor klimaatmitigatie	Emissies	57	
E1-2	Beleid ten aanzien van klimaatmitigatie en klimaatadaptatie	Emissies	57	
E1-3	Maatregelen en middelen wat betreft beleid ten aanzien van klimaatverandering	Emissies	57	
E1-4	Doelen inzake klimaatmitigatie en klimaatadaptatie	Emissies Klimaatimpact van de producten	57 54	• De upstream en downstream scope 3 ketenemissies van Combilo zijn onbekend. De verwachting is dat de eerste informatie in 2025 beschikbaar komt.
E1-5	Energieverbruik en energiemix	Emissies	57	
E1-6	Totale uitstoot van broeikasgassen (GHG) voor Scope 1, 2, 3 en totaal	Emissies	57	• De scope 3 ketenemissies zijn nog niet beschikbaar en worden in 2025 verwacht.
E1-7	Broeikasgasverwijderingen en projecten voor broeikasgasmitigatie gefinancierd uit carbon credits	Emissies	57	• Combilo maakt niet gebruik van broeikasgasverwijderingen
E1-8	Interne koolstofbeprijzing	Emissies	57	• Combilo heeft geen interne koolstofbeprijzing
E1-9	Beoogde financiële effecten van materiële fysieke en transitierisico's en potentiële klimaatkansen	Emissies	57	• Combilo heeft geen beoogde financiële effecten berekend van materiële klimaatrisico's, zowel fysiek als transitie.

E5 Materiaalgebruik en circulaire economie

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
E5-1	Beleid ten aanzien van materiaalgebruik en circulaire economie	Verpakkingen Afval en Circulariteit AGF-reststroom	47 50 43	
E5-2	Acties en middelen inzake materiaalgebruik en circulaire economie	Verpakkingen Afval en Circulariteit AGF-reststroom	47 50 43	
E5-3	Doelen wat betreft materiaalgebruik en circulaire economie	Verpakkingen Afval en Circulariteit AGF-reststroom	47 50 43	De verpakkingsreductiedoelen van Combilo zijn voornamelijk gericht op de vermindering van gebruik van niet-hernieuwbare verpakking en gebruik van circulaire materialen.
E5-4	Materiaalinstromen	Verpakkingen	47	
E5-5	Materiaaluitstromen	Verpakkingen Afval en Circulariteit AGF-reststroom	47 50 43	
E5-6	Beoogde financiële effecten van impacts, risico's en kansen wat betreft materiaalgebruik en circulaire economie	Verpakkingen Afval en Circulariteit AGF-reststroom	47 50 43	

S1 Eigen medewerkers

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
S1.SBM-3	Materiële impacts, risico's en kansen en de wisselwerking daarvan met strategie en businessmodel	Gezondheid en veiligheid Combilo	67	Combilo heeft geen negatieve effecten of transitierisico's voor medewerkers geïdentificeerd als gevolg van verduurzaming.
S1-1	Beleid ten aanzien van eigen personeel	Gezondheid en veiligheid Combilo	67	Het gezondheids- en veiligheidsbeleid van Combilo is van toepassing op alle eigen medewerkers, uitzendkrachten en overige medewerkers die wij via andere constructies inzetten. Ook externe partijen die werkzaamheden op onze locatie uitvoeren, zoals aannemers en installatiebedrijven, zijn verplicht zich aan onze veiligheidsvoorschriften te houden.
S1-2	Processen om met eigen werknemers en werknemersvertegenwoordigers te overleggen over impacts	Gezondheid en veiligheid Combilo Training en opleiding	67 75	Combilo heeft momenteel nog geen personeelsvertegenwoordiger, de behoefte hieraan wordt om de twee jaar getoetst.
S1-3	Herstelprocessen voor negatieve impacts en kanalen voor eigen werknemers om zorgen kenbaar te maken	Gezondheid en veiligheid Combilo	67	

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
S1-4	Acteren op materiële impacts op eigen personeel en benaderingen om wat eigen personeel betreft materiële risico's te mitigeren en materiële kansen te benutten en de effectiviteit van die maatregelen	Gezondheid en veiligheid Combilo	67	
S1-5	Doelen wat betreft het beheersen van materiële negatieve impacts, het bevorderen van positieve impacts en het beheersen van materiële risico's en kansen	Gezondheid en veiligheid Combilo	67	
S1-6	Kenmerken van de werknemers van de onderneming	Medewerkers	22	• 100% van de medewerkers zijn werkzaam bij de locatie Waddinxveen. • In ons ERP-systeem worden alle uitzendkrachten geregistreerd. Daarnaast maken we gebruik van de inzet van één zelfstandige zonder personeel (zzp'er) en twee medewerkers die op basis van een managementovereenkomst werkzaamheden voor ons uitvoeren. • Medewerkers met een nulurencontract zijn vaak jongeren met een bijbaan of gepensioneerden die beperkt inzetbaar willen blijven.
S1-7	Kenmerken van medewerkers niet in loondienst onder het eigen personeel van de onderneming	Medewerkers	22	
S1-8	Cao-dekkingsgraad en sociale dialoog	Stakeholdersbetrokkenheid	28	
S1-9	Diversiteitsmaatstaven	Gezondheid en veiligheid Combilo medewerkers	67	• Combilo heeft geen doelstelling voor diversiteit in geslacht of leeftijd van het bestuur. • Het bestuur van Combilo is 100% man
S1-13	Maatstaven voor opleiding en ontwikkeling van vaardigheden	Training en opleiding	75	
S1-14	Veiligheids- en gezondheidsmaatstaven	Gezondheid en veiligheid Combilo medewerkers	67	
S1-15	Maatstaven voor werk-privébalans	Gezondheid en veiligheid Combilo medewerkers	67	
S1-17	Incidenten, klachten en ernstige impacts op het gebied van mensenrechten	Gezondheid en veiligheid Combilo medewerkers	67	• In 2024 hebben er geen incidenten, klachten of ernstige impacts op mensenrechten plaatsgevonden binnen Combilo.

S2 Werknemers in de waardeketen

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
S2.SBM-3	Materiële impacts, risico's en kansen en hun interactie met strategie en bedrijfsmodel	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	72	Combilo is zeer afhankelijk van ketenmedewerkers aangezien deze medewerkers bijdragen aan de oogst van de AGF-producten. Indien deze niet op tijd geoogst worden, wordt de houdbaarheid en kwaliteit van de producten significant aangetast.
S2-1	Beleid met betrekking tot werknemers in de waardeketen	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	72	In 2024 zijn er geen incidenten gemeld bij Combilo van niet-naleving van de ETI Base Code.
S2-2	Processen voor betrokkenheid bij werknemers in de waardeketen over impacts	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	72	Combilo gaat niet na hoe het contact met medewerkers in de waardeketen effectief is en daarom is er geen informatie beschikbaar over de fase van betrokkenheid en de functie van de hoogst betrokkene binnen de organisatie.
S2-3	Processen voor het verhelpen van negatieve impacts en kanalen voor werknemers in de waardeketen om zorgen te uiten	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	72	- Combilo heeft geen herstelprocessen voor negatieve impacts en hanteert preventiemethodes om de negatieve impacts te voorkomen en/of verminderen. - Er is geen informatie beschikbaar over hoe de organisatie de gemelde problemen van medewerkers in de keten volgt, monitort en ervoor zorgt dat de meldingskanalen voor medewerkers in de waardeketen effectief zijn.
S2-4	Acties met betrekking tot materiële impacts op werknemers in de waardeketen, benaderingen voor het beheersen van materiële risico's en het benutten van materiële kansen en de effectiviteit van deze acties	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	72	- Er zijn geen maatregelen of acties gepland door Combilo op het thema Gezondheid en Veiligheid van de ketenmedewerkers - Er zijn geen negatieve kwesties gerapporteerd in 2024 die de rechten van personen raken in de waardeketen
S2-5	Doelstellingen met betrekking tot het beheersen van materiële negatieve impacts, het bevorderen van positieve impacts en het beheren van materiële risico's en kansen	Gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers	72	- Medewerkers in de keten, hun legitieme vertegenwoordigers of geloofwaardige gevolmachtigden zijn niet betrokken geweest bij het vaststellen van doelstellingen voor het beleid gezondheid en veiligheid ketenmedewerkers. - Combilo gebruikt een methode voor inkoop in het ERP-systeem. Het meetpunt wordt niet extern geverifieerd.

S4 Consumenten en eindgebruikers

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
S4.SBM-3	Materiële impact, risico's en kansen en hun interactie met strategie en bedrijfsmodel	Voedselveilige en gezonde producten	63	
S4-1	Beleid ten aanzien van consumenten en eindgebruikers	Voedselveilige en gezonde producten	63	Er zijn geen meldingen ontvangen waarin de organisatie niet voldeed aan de UN Guiding Principles on Business and Human Rights, de ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work, of de OECD Guidelines for Multi national Enterprises betreffende consumenten en eindgebruikers in de downstream waardeketen
S4-2	Processen om met consumenten en eindgebruikers te overleggen over impacts	Voedselveilige en gezonde producten	63	De doeltreffendheid van de betrokkenheid van consumenten en eindgebruikers wordt beoordeeld door het registreren van de klachten en controle op herhaling van dezelfde soort klachten na getroffen maatregelen

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
S4-3	Herstelprocessen voor negatieve impacts en kanalen voor consumenten en eindgebruikers om zorgen kenbaar te maken	Voedselveilige en gezonde producten	63	• Combilo maakt geen gebruik van een klachtenmechanisme van derden. Wel worden via klanten (zakelijke relaties) klachten doorgespeeld. • Combilo beoordeelt niet of de klanten op de hoogte zijn en vertrouwen hebben in de processen om hun zorgen te uiten.
S4-4	Acteren op materiële impacts op consumenten en/of eindgebruikers en benaderingen om met betrekking tot consumenten en eindgebruikers materiële risico's te beheersen en materiële kansen te benutten en de effectiviteit van die maatregelen	Voedselveilige en gezonde producten	63	• Combilo heeft in 2024 niet te maken gehad met ernstige mensenrechtenkwesties of incidenten
S4-5	Doelen wat betreft het beheersen van materiële negatieve impacts, het bevorderen van positieve impacts en het beheersen van materiële risico's en kansen	Voedselveilige en gezonde producten	63	• Consumenten en eindgebruikers zijn niet rechtstreeks betrokken bij het vaststellen van de doelstelling van Combilo

G1 Bedrijfsvoering

#	Disclosure	Hoofdstuk	Pag.	Extra informatie/reden weglating
G1-1	Beleid ten aanzien van zakelijk gedrag en bedrijfscultuur	Bedrijfsethiek	84	• Het corruptie en omkopingsbeleid van Combilo is niet in overeenstemming met de Conventie tegen corruptie van de Verenigde Naties. • Combilo heeft geen beleid met betrekking tot dierenwelzijn, aangezien de bedrijfsactiviteiten niets met dieren te maken hebben. • Combilo heeft geen training voor ethisch zakelijk gedrag
G1-2	Beheer van relaties met leveranciers	Bedrijfsethiek Verantwoord inkopen	84 78	
G1-3	Preventie en opsporing van corruptie of omkoping	Bedrijfsethiek	84	• Alle medewerkers worden getraind in het herkennen van fraude. Er worden geen extra trainingen aangeboden voor medewerkers in risicofuncties. • Combilo heeft geen risico-analyse op corruptie en omkoping uitgevoerd. Wel is er een functierisico-analyse gemaakt in 2023 op import- en exportsmokkelactiviteiten.
G1-4	Bevestigde incidenten van corruptie of omkoping	Bedrijfsethiek	84	
G1-5	Politieke invloed en lobbyactiviteiten	Bedrijfsethiek	84	• De operationeel directeur van Combilo is lid van het bestuur van de branchevereniging GHF. • Combilo heeft geen financiële of in natura bijdrages geleverd aan de politiek of andere lobbyactiviteiten. • Combilo is niet ingeschreven in een transparantieregister. • Geen van de leden van de bestuurs-, leidinggevende en de toezichthoudende organen van Combilo heeft, in de twee jaar voorafgaand aan de benoeming, een vergelijkbare functie in het openbaar bestuur bekleed.
G1-6	Betalingspraktijken	Verantwoord inkopen	78	• Combilo heeft geen uitstaande gerechtelijke procedures voor te late betalingen.

5.2 ESRS AR 16

ESG	ESRS topical standard	Topic	ESRS Sub-topic	Opmerking
Environmental	ESRS E1	Climate change	Climate change adaptation	Potentieel positieve impact door ontwikkeling in variëteiten die bestendig zijn tegen klimaatverandering
			Climate change mitigation	Het reduceren van de CO ₂ -uitstoot scope 1,2. In samenwerking met de keten werken aan reduceren CO ₂ -uitstoot scope 3
			Energy	Reduceren van energieverbruik
	ESRS E2	Pollution	Microplastics	Verpakken van product met zo weinig mogelijk materialen en een zo laag mogelijke milieubelasting
			Pollution of air	Het reduceren van de CO ₂ -uitstoot scope 1,2. In samenwerking met de keten werken aan reduceren CO ₂ -uitstoot scope 3
			Pollution of living organisms and food resources	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Pollution of soil	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Pollution of water	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Substances of concern	Verminderen van gewasbeschermingsmiddelen in de keten
			Substances of very high concern	Verminderen van gewasbeschermingsmiddelen in de keten
	ESRS E3	Water availability	Water consumption	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Water withdrawals	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
	ESRS E4	Biodiversity and ecosystems	Climate change	Het reduceren van de CO ₂ -uitstoot scope 1,2. In samenwerking met de keten werken aan reduceren CO ₂ -uitstoot scope 3
			Direct exploitation	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Invasive alien species	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Land-use change, fresh water-use change and sea-use change	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Others	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Pollution	Verminderen van gewasbeschermingsmiddelen in de keten
			Impacts and dependencies on ecosystem services	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Species global extinction risk	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Species population size	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Desertification	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Soil sealing	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Land degradation	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
	ESRS E5	Circular economy	Resource outflows related to products and services	Verminderen van AGF afval en afval verwaarden als waardevolle grondstof/ product
			Resources inflows, including resource use waste	Verminderen van materialen gebruik en zoveel mogelijk gebruik maken van duurzame materialen Niet materieel vanwege lage hoeveelheid

ESG	ESRS topical standard	Topic	ESRS Sub-topic	Opmerking
Social	ESRS E1	Health and safety - own workforce	Health and safety	Waarborgen van de veiligheid van de eigen medewerkers
		Working conditions - own workforce	Terms of employment	Goed werkgeverschap
			Working conditions/environment	Goed werkgeverschap
		Equal treatment and opportunities for all - own workforce Other work-related rights*	Measures against violence and harassment in the workplace	Goed werkgeverschap
			Training and skills development	Goed werkgeverschap
			Adequate housing*	Adequate huisvesting van UZK
	ESRS E2	Health and safety - workers in the value chain	Health and safety	Het waarborgen van een eerlijke en veilige werkomgeving in de keten
		Working conditions - workers in the value chain	Terms of employment, working conditions & collective labour agreement	Het waarborgen van een eerlijke en veilige werkomgeving in de keten
		Equal treatment and opportunities for all - workers in the value chain	Gender equality and equal pay for work of equal value	Het waarborgen van een eerlijke en veilige werkomgeving in de keten
			Measures against violence and harassment in the workplace	Het waarborgen van een eerlijke en veilige werkomgeving in de keten
		Other work-related rights - workers in the value chain	Adequate housing	Het waarborgen van een eerlijke en veilige werkomgeving in de keten
			Forced labour	Het waarborgen van een eerlijke en veilige werkomgeving in de keten
			Child labour - under age of 13	Niet materieel vanwege teelt NL
			Child labour - ages between 13-18	Het waarborgen van een eerlijke en veilige werkomgeving in de keten
	ESRS E3	Communities' economic, social and cultural rights	Water availability & quality	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Land-related impacts	Niet materieel vanwege kassenteelt NL
			Communities' economic rights	Positieve bijdrage aan de lokale maatschappij
	ESRS E4	Personal safety of consumers and/or end-users	Health and safety	Voedselveiligheid en kwaliteit van product waarborgen ten behoeve van de gezondheid van de consument
Governance	ESRS G1	Supply chain engagement	Management of relationships with suppliers including payment practices	Waarborgen van een goede relatie met leveranciers
		Political engagement and lobbying activities	Political engagement	Kans door lobby activiteiten
		Business ethics	Corporate culture	Voldoen aan wetgeving en code of conduct
			Protection of whistleblowers	Bescherming klokkenluiders
Sector / entity specific		Food security	Food security	
		Nutrition & health	Nutrition & health	Positieve bijdrage aan gezondheid consument
		Land related impact	Land related impact	Positieve bijdrage door efficient landgebruik middels kassenteelt NL
		Tax responsibility	Tax responsibility	

5.3 Herformuleringen

In 2024 zijn er geen herformuleringen gedaan over de inhoud van het verslag over 2023. De gepubliceerde informatie is ongewijzigd gebleven. Er zijn geen fouten vastgesteld die aanleiding gaven tot correctie of aanpassing.

5.4 Afkortingen

ABU	Algemene Bond Uitzendondernemingen
AEO	Authorised Economic Operator
AGF	Aardappelen, Groenten en Fruit
ArboNed	Arbodienst
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
B.V.	Besloten Vennootschap
BHV	Bedrijfs hulpverlening
BIO	Skal biocontrole
BRC	British Retail Consortium
BSCI	Business Social Compliance Initiative
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CapEx	Kapitaaluitgaven
CFS	Combilo Food Solutions BV
CH ₄	Methaan
CO ₂	Koolstofdioxide
CO ₂ e	CO ₂ -equivalenten
COC	Code of Conduct
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive
DGA	Directeur-groootaandeelhouder
DMA	Dubbele materialiteitsanalyse
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
E-learning	Elektronisch leren
EOR	Europese ondernemingsraad
ERP	Enterprise Resource Planning

ESG	Environmental, Social, Governance
ESRS	European Sustainability Reporting Standards
ETI	Ethical Trading Initiative
EU	Europa
F-gassen	Fluorhoudende gassen
FSC	Forest Stewardship Council
FTE	Voltijds equivalenten
GHG-protocol	Green House Gas Protocol
GlobalG.A.P.	Global Good Agricultural Practice
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Points
HR	Human Resources
IBC	Intermediate Bulk Container
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IFS	International Food Standard
ILO	International Labour Organization
ISO	International Organization for Standardization
IT	Informatie Technologie
kg	Kilogram
KIDV	Kennisinstituut Duurzaam Verpakken
kWh	Kilowattuur
l	Liter
LCA	Life Cycle Assessment
m ³	Kubieke meter
MAA	Milieu Aspecten Analyse
MWh	Megawattuur

N ₂ O	Distikstofoxide
NEN	Nederlands Normalisatie-Instituut
NIS	Netwerk en Informatiebeveiliging Systeem-kwaliteitsmarkering
NL	Nederland
ODMH	Omgevingsdienst Midden-Holland
OECD	Organisation For Economic Co-operation and Development
OpEx	Operationele Uitgaven
PEF	Product Environmental Footprint
PEFCR	Product Environmental Footprint Category Rules
PET	Polyethylene terephthalate
PI	Productinformatie
PSA	Psychosociale arbeidsbelasting
QS	Qualität und Sicherheit GmbH
RI&E	Risico-Inventarisatie & Evaluatie
RIK	Reglement Interne Kwaliteitscontrole
SBTi	Science Based Targets Initiative
SCE	Societas Cooperativa Europaea
SDG's	Sustainable Development Goals
SE	Societas Europaea
SMETA	Sedex Members Ethical Trade Audit
SR	Sustainability Reporting
tv	Televisie
UZK	Uitzendkracht

VBD	Vereniging Bedrijvenpark Doelwijk
VOG	Verklaring Omtrent Gedrag
WTW	Well-to-Wheel
YOPI's	Baby's en kleine kinderen tot 5 jaar, ouderen, zwangere vrouwen en immuungecompromitteerden

5.5 Extra informatie

Medewerkers

Geslacht	2023	2024
Man	129	121
Vrouw	40	41
Totaal	169	162

Aantal FTE per geslacht	2023	2024
Man	120,0	115
Vrouw	33,2	34,5
Totaal	153,2	149,6

Leeftijdscategorie	2023	2024
<30	25	18
Man	15	10
Vrouw	10	8
31-50	77	81
Man	56	60
Vrouw	21	21
>50	67	63
Man	58	51
Vrouw	9	12
Totaal	169	162

Werkzame vestiging	2023	2024
Waddinxveen, Nederland	169	162
Man	129	121
Vrouw	40	41
Totaal	169	162

Bedrijfsonderdeel	2023	2024
Ondersteunend	26	31
Man	12	18
Vrouw	14	13
Operationeel	143	131
Man	117	103
Vrouw	26	28
Totaal	169	162

Dienstverband	2023	2024
Bepaalde tijd	16	4
Man	15	3
Vrouw	1	1
Onbepaalde tijd	153	158
Man	114	118
Vrouw	39	40
Totaal	169	162

Dienstverband	2023	2024
Deeltijd	30	28
Man	11	11
Vrouw	19	17
Nul-uren	8	5
Man	7	4
Vrouw	1	1
Voltijd	131	129
Man	111	106
Vrouw	20	23
Totaal	169	162

Emissies

Energieverbruik

Energiemix Combilo in MWh	2022	2023	2024
Hernieuwbaar	877	639	780
Elektriciteit	877	639	780
Niet-hernieuwbaar	6.671	7.233	6.351
Aardgas	299	233	194
Benzine	426	418	359
Diesel	4.548	4.932	4.214
Elektriciteit	1.397	1.650	1.583
Totaal	7.547	7.873	7.131

Brandstofgroep	Meeteenheid	MWh omrekenfactor
Aardgas	KG	0,0139
Aardgas	m ³	0,0098
Benzine	l	0,0089
Diesel	l	0,0108
Elektriciteit	kWh	0,0010

Emissies

Jaar	Omzet	Totale emissie (ton CO ₂)	ton CO ₂ per € mio omzet
2022	€ 302.444.098	2.302	7,61
2023	€ 319.309.218	2.421	7,58
2024	€ 320.084.428	2.275	7,10

